

24. juni 2024

NOTAT

Vores reference:

Sag: 2023158134

Havplansekretariatet

SØFARTSSTYRELSEN

Caspar Brands Plads 9

4220 Korsør

Tlf. 72 19 60 00

CVR-nr. 29 83 16 10

EAN-nr. 5798000023000

sfs@dma.dk

www.sofartsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Høringsnotat over høring af udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Danmarks havplan af 27. november 2023

Indledning

Udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Danmarks havplan blev sendt i 10 ugers offentlig høring den 27. november 2023 med høringsfrist den 5. februar 2024.

Udkastet til ændringsbekendtgørelse består af arealudlæg med tilhørende forskrifter, som er anført på det digitale havplanskort på havplan.dk, Derudover ledsages udkastet af en redegørelse, der beskriver baggrunden for havplanen. Der er i overensstemmelse med miljøvurderingsloven udarbejdet en miljørapport af de foreslåede ændringer. Der er ligeledes udarbejdet en væsentligheds- og konsekvensvurdering i overensstemmelse med habitatdirektivet.

Udkast til ændringsbekendtgørelsen er en udmøntning af ”Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige, om Danmarks Havplan af 7. juni 2023”.

Konkret følger af den politiske aftale ændringer i:

- 13 af de 17 zonekategorier
- opdeling af zonerne til sikkerhedsforanstaltninger for luftfart og
- etablering af en ny zonekategori for marinarkæologisk kulturarvsdeponering.

Ændringerne fremgår af bilag 1.

På baggrund af høringen vil der med udstedelsen af ændringsbekendtgørelsen foretages få mindre arealmæssige ændringer af skaldyrsopdræt i vandsøjlen (Ao), natur- og miljøbeskyttelsesområder (N) og råstofindvinding (R). Disse ændringer fremgår af bilag 2.

I forbindelse med høringen modtog Søfartsstyrelsen 167 høringssvar fordelt på 20 kommunale myndigheder, 41 private virksomheder, 76 interesseorganisationer og foreninger, 29 borgere og

ét fra forskere/forskningsinstitutioner. 10 af disse høringssvar indeholdte ikke bemærkninger til forslaget. Høringssvarene er offentligt tilgængelige på havplan.dk.

Afsnit 1 i dette høringsnotat behandler de høringssvar, som Søfartsstyrelsen har modtaget til de arealudlæg, der er omfattet af udkast til ændringsbekendtgørelse af Danmarks havplan.

Søfartsstyrelsen har endvidere modtaget høringssvar, der kommenterer på generelle principper og zoner i den gældende havplan, der således ikke har været omfattet af høringen. Søfartsstyrelsen har alligevel valgt at kommentere på disse høringssvar i afsnit 2 og 3.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar, der indeholder substantielle bemærkninger til udkast til ændring af havplan. Kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv. Det bemærkes, at høringssvarene er gengivet i hovedtræk. De dele af høringssvarene, som ikke er relateret til havplanen, gengives som udgangspunkt ikke i høringsnotatet, men er sendt videre til de relevante ressortministerier.

Høringsnotatet behandler de indkomne høringssvar tematisk opdelt efter havplanens zonekategorier. Bemærkninger til den strategiske miljøvurdering er behandlet separat i den sammenfattende redegørelse om miljøvurdering af udkast til ændringsbekendtgørelse af Danmarks havplan.

Der er i høringsnotatet angivet zone-ID ved benævnelse af konkrete zoner. Zonens konkrete placering kan findes ved at søge med zone-ID på www.havplan.dk.

Indhold

1	Bemærkninger til zoner i høring	5
1.1	Vedvarende energi og energiøer (Ei).....	5
1.2	Vedvarende energi (Ev).....	6
1.3	Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N)	8
1.4	Råstofindvinding (R)	9
1.5	Marinarkæologisk kulturarvsdeponering (Mk).....	13
1.6	CO ₂ -lagring (Ec).....	14
1.7	Havbrug (Ah).....	15
1.8	Kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak).....	16
1.9	Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao).....	17
1.10	Konkrete transportinfrastrukturprojekter (Ib)	21
1.11	Sejladskorridor (S)	22
1.12	Kabelkorridorer til vedvarende energi (Ek)	23
1.13	Konkrete landindvindingsprojekter (L).....	24
1.14	Indflyvningsplaner for luftfart (Ii)	25
2	Øvrige bemærkninger til zoner	26
2.1	Generel anvendelseszone (G)	26
2.2	Vedvarende energi og energiøer (Ei).....	27
2.3	Vedvarende energi (Ev).....	29
2.4	Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N)	32
2.5	Råstofindvinding (R)	38
2.6	Havbrug (Ah).....	41
2.7	Kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak).....	44
2.8	Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao).....	44
2.9	Konkrete transportinfrastrukturprojekter (Ib).....	46
2.10	Kabelkorridorer til vedvarende energi (Ek)	47
2.11	Konkrete landvindingsprojekter (L).....	48
2.12	Sejladskorridorer (S)	48
3	Generelle bemærkninger	51
3.1	Proces.....	51
3.2	Havplan.dk og digital bekendtgørelse	52
3.3	Arealbehov og rækkefølgeplanlægning	53
3.4	Sameksistens.....	53
3.5	Økosystembaseret planlægning og overvågning af kumulative pres.....	54

3.6	Naturbaserede løsninger og klima	55
3.7	Fiskeri	56
3.8	Klapning.....	57

Bilag 1: Oversigt over ændringer af Danmarks havplan i *Udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Danmarks havplan*

Bilag 2: Oversigt over ændringer af udkast til ændringsbekendtgørelse ved udstedelse af *Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse af Danmarks havplan*

1 Bemærkninger til zoner i høring

Dette afsnit behandler de høringssvar, som Søfartsstyrelsen har modtaget til zoner i høring i udkast til ændringsbekendtgørelsen.

1.1 Vedvarende energi og energiøer (Ei)

Udviklingszoner til vedvarende energi og energiøer betegnes Ei i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Dansk Erhverv (DE) finder det hensigtsmæssigt, at udviklingszonen Ei4 i Nordsøen udvides, men bemærker, at udviklingszonen overlapper med zoner udlagt til olie- og gasindvinding samt CO₂-lagring. DE finder det vigtigt, at aktiviteter relateret til olie og gas samt lagring af CO₂ placeres sådan, at der fortsat vil være mulighed for fuld udnyttelse af arealet til vedvarende energi.

Copenhagen Infrastructure Partners (CIP), DE, Dansk Industri (DI) og Danske Shipping- og Havnevirksomheder (DSHV) gør opmærksom på det u hensigtsmæssige i, at der ses væsentlige overlap mellem fx udviklingsområder for energi (Ei4) og flere sejladskorridorer i Nordsøen, hvorfor disse ikke til fulde kan udnyttes til havvinds-projekter. DI henstiller til, at der sikres bedre sammenhæng og udnyttelse af arealer, der udlægges til sejladskorridorer og vedvarende energi og energiøer.

Energinet bemærker, at der i udviklingszone Ei4 er tilføjet to udviklingszoner til råstofindvinding (R111 og R109), som overlapper med de områder, hvor Energinet foretager forundersøgelser til Energiø Nordsøen og tilstødende havvindområder. Det bemærkes, at der ikke kan eksistere energi-infrastruktur i og på havbunden samtidigt med, at der opgraves råstoffer samme sted.

WWF Verdensnaturfonden (WWF) bemærker, at en ny stor udviklingszone til vedvarende energi foreslås i den vestlige del af Nordsøen (Ei4) og mener, at der bør investeres i en grundig kortlægning af disse ukendte havområder. WWF bemærker endvidere, at zonen overlapper med sandbanker, der er essentielle levesteder for tobis.

Danmarks Naturfredningsforening, WWF anbefaler, at energiøen i Nordsøen udformes som en platforms-ø, som er mere skånsom over for havnaturen og mindre ressourceforbrugende end etablering af en kunstig ø.

Kommentarer

Udviklingszonerne til vedvarende energi (Ev) og vedvarende energi og energiøer (Ei) afspejler bl.a. politiske aftaler på klima- og energiområdet om udbud af havvind og energiøer.

Udviklingszoner er en arealreservation og indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvilke projekter, der skal gennemføres, eller hvornår der skal gennemføres projekter i zonen. Det kan oplyses, at platformsløsninger er en af de modeller, der analyseres i forbindelse med arbejdet med Energiø Nordsøen.

Som det fremgår i havplanen, er der flere Ev- og Ei-områder, der overlapper med andre arealinteresser.

En konkret afvejning i forhold til øvrige arealinteresser, herunder mulighederne for sameksistens med anden anvendelse, fastsættelse af eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger mv., sker i forbindelse med de konkrete planer og projekter, hvor der vil være dialog med relevante myndigheder, organisationer mv. Der tages altså ikke stilling til gennemførelsen af de konkrete planer og projekter om vedvarende energi og energiover i forbindelse med vedtagelse af havplanen og en afklaring af øvrige arealinteresser og potentielle væsentlige miljøpåvirkninger, herunder betydning ift. sejladsikkerhed, luftfart etc., sker i forbindelse med miljøvurderingerne af de konkrete projekter og i forbindelse med konkrete vilkår for projekterne, såfremt der måtte blive meddelt etableringsstilladelse.

Der bemærkes desuden, at der i forbindelse med de konkrete planer og projekter for vedvarende energi vil blive udført de nødvendige miljøvurderinger herunder evt. habitatvurdering. Der vil i den forbindelse ske en konkret afvejning i forhold beskyttelseshensyn mv., herunder mulighederne for fastsættelse af eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger mv.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.2 Vedvarende energi (Ev)

Udviklingszoner til vedvarende energi betegnes Ev i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Komiteén Bæredygtig Kystkultur vurderer, at udnyttelsen af de udlagte udviklingszoner i Kattegat (Ev24, Ev26 og Ev27) kan få meget stor og permanent indvirkning på hele havmiljøet og fiskeriet i det berørte havområde.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) mener det er meget positivt, at udviklingszone til vedvarende energi ved Hesselø (Ev24) er ændret.

Foreningen Skånsomt Kystfiskeri (FSK-PO) påpeger, at man bør søge at modificere vindmøller og fundamenter for at undgå tiltrækning af skarver, da den sydlige del af udviklingszonen til vedvarende energi ved Hesselø, Ev24, er et vigtigt levested for fisk i de indre farvande og et meget vigtigt donorområde for bunddyr. FSK-PO mener ikke, at man bør etablere Hesselø vindmøllepark uden samtidig at reducere presset på området fra andre faktorer.

Thisted Kommune og Exowave ønsker udvidelse af udviklingszone til vedvarende energi, Ev45 ved Hanstholm.

Green Power Denmark opfordrer til en vurdering af, om der kan foretages yderligere arealudlæg til test af VE-anlæg på havet og opfordrer i forlængelse af høringsvaret fra Thisted Kommune til at undersøge, om der kan udlægges egnede arealer hertil ved Hanstholm Havn.

Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at udpegningen af udviklingszone til vedvarende energi til en testvindmølle ved Ærø (Ev65) udgår, da det ikke er hensigtsmæssigt at opstille vindmøller i beskyttede naturområder.

Copenhagen Infrastructure Partners, Dansk Erhverv, Bornholms Regionskommune og Baltic Energy Island bakker op om udviklingszone til vedvarende energi, Ev67, syd for Bornholm.

Dansk Industri og Dansk Shipping- og Havnevirksomheder påpeger, at det bør tydeliggøres hvilke kriterier, der ligger til grund for udpegningen af nye områder til havvind (Ev67 syd for Bornholm og Ev68 ved Falster).

DFPO påpeger, at de to nye udviklingszoner til vedvarende energi, der er udlagt, henholdsvis syd for Bornholm (Ev67) og sydøst for Falster (Ev68), overlapper med fiskeriområder. Områderne bør tilpasses, så de allerede nu tager hensyn til det kystnære fiskeri i Danmark. Især udviklingszonen ved Bornholm (Ev67) er et absolut nøgleområde for de lokale fiskere i nærområderne.

Copenhagen Infrastructure Partners og Dansk Erhverv bemærker, at udviklingszone til vedvarende energi, Ev68 ved Falster, grænser op til den svært trafikerede T-rute, som kan besværliggøre udnyttelsen af arealet i praksis.

Lars Bjérken, Stefan Lehm, Iver Jakobsen og Lis Rosendal og Jens Clausen bakker op om udlæg af udviklingszone til vedvarende energi ved Falster, Ev68.

Flemming Juul Mortensen, Nadia Friis, Jimmy Friis, Michael Henriksen og Ingelise Stryhn, Birgitte Grønning, Elkenøre Strand Grundejerforening, Bitten Roug, Gedesby Østre Strand Grundejerforening, Michael Cholody, Lisbeth Kjærgaard Volf, Jan Hosbond, Tina Hosbond, JesperJesper Trommer Volf, Rune Arleth, Michael Arleth og Anette Arleth, Ann Charlotte Bentzon, Jesper Mortensen, Guldborgsund Kommune, Anna og Peter Brun, Adil Imashev, Lene og Jan Chr. Mollerup og Alex Unsgaard udtrykker bekymring over den kystnære udviklingszone til vedvarende energi ved Falster, Ev68.

Sildestrupstrand Grundejerforening og Marielyst Grundejerforening ønsker restriktioner for udviklingszonen til vedvarende energi, Ev68 ved Falster, så den frie havudsigt kan bevares.

Kommentarer

Udviklingszoner er en arealreservation og indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvilke projekter, der skal gennemføres, eller hvornår der skal gennemføres projekter i zonen. Der tages altså ikke stilling til gennemførelsen af de konkrete planer og projekter i forbindelse med vedtagelse af havplanen og en afklaring af øvrige arealinteresser og potentielle væsentlige miljøpåvirkninger, herunder betydning ift. sejladsikkerhed, fiskeri, etc., sker i forbindelse med miljøvurderingerne af de konkrete projekter og i forbindelse med konkrete vilkår for projekterne, såfremt der måtte blive meddelt etableringstilladelse. Det anbefales, at bemærkninger til gennemførelse af konkrete projekter indsendes til rette godkendelsesmyndighed.

Der er flere Ev og Ei-områder, der overlapper med andre arealinteresser. En konkret afvejning i forhold til øvrige arealinteresser, beskyttelsehensyn mv., herunder mulighederne for sameksistens med anden anvendelse, fastsættelse af eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger mv. sker i forbindelse med konkrete planer og projekter, hvor der vil være dialog med relevante myndigheder, organisationer mv.

I den politiske delaftale til Finanslov 2022 af 4. december 2021 om "Investeringer i et fortsat grønnere Danmark" blev der for perioden 2022-2025 afsat midler til et projekt, der skulle sikre det nødvendige datagrundlag og understøtte den langsigtede planlægning for og beslutninger om udbygning af ny storskala havvind i Danmark. Projektet skal således bidrage til at efterkomme den store efterspørgsel på udbygning af havvind de kommende år og ligeledes søge at afdække de kumulative miljøeffekter, der kan være forbundet herved. På den baggrund er der igangsat en screening af det danske havareal, der bl.a. skal kortlægge det forventede potentiale for havvindmølleparker på hele det danske havområde, samt hvilke dele af det danske havområde, der potentielt kan være særligt sårbar over for storskalaudbygningen af havvind. Resultatet af den pågående havvindscreening forligger ultimo 2025.

Det fremgår af aftalen om havplanen, at aftalekredsen bag havplanen har noteret sig, at der inden næste opdatering af havplanen kan opstå behov for justeringer i udpegning af områder til vedvarende energi bl.a. som følge af screeningens resultater, hvilket kan resultere i, at nogle arealer kan frigives til andre formål.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.3 Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N)

Natur- og miljøbeskyttelsesområder betegnes N i havplanen, og hvor områder derudover har et nummer.

KIMO støtter etablering af natur- og miljøbeskyttelsesområderne (N36) i havområdet vest for den danske syd-vestkyst og Vadehavet, men sætter spørgsmålstegn ved om det er foreneligt med en stor udviklingszone for vedvarende energi (Ev8).

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anbefaler, at udvidelsen af natur- og miljøbeskyttelsesområde N36 fastholdes, og at beskyttelsen omfatter regulering af fremtidige og eksisterende skadelige aktiviteter som VE-anlæg og råstofgravning.

DN anbefaler, at område N170 i Øresund ikke reduceres, og i modsat fald at ændringen miljøvurderes - særligt i forhold til påvirkningen af Øresund.

Kommentarer

Fuglebeskyttelsesområder udpeges efter kriterier i fuglebeskyttelsesdirektivet i habitatbekendtgørelsen. Havplanen gengiver alene de allerede udpegede områder. Der er ikke forbud mod aktiviteter i fuglebeskyttelsesområderne, men deres forenelighed med beskyttelsesformålene beror på en konkret vurdering både i forhold til eksisterende og nye aktiviteter. Om en aktivitet er forenelig med et Natura 2000-område beror på en konkret vurdering ud fra beskyttelsesformålet.

Udlæg af zoner i havplanen er ikke ensbetydende med, at der kan gives tilladelse til den udlagte aktivitet. I forbindelse med ansøgning om tilladelse til konkrete aktiviteter, skal der gennemføres miljøundersøgelser af det ansøgte område – herunder vurdering af miljøforhold, påvirkning af Natura 2000-områder, risiko for erosion af kysten, rekreative interesser i området og støjpåvirkning på kysten mv. - og miljøkonsekvensvurderinger vil danne grundlag for vurdering af, om der kan gives tilladelse. I de konkrete tilladelser fastsættes evt. vilkår til beskyttelse af omgivelserne.

Bemærkningerne giver anledning til, at den foreslåede ændring af natur- og miljøbeskyttelsesområdet ved Øresund (N94/N170) ikke gennemføres ved udstedelse af ændringsbekendtgørelsen, hvilket betyder, at N-zonen ikke rykkes 500m ud fra kysten, se bilag 2.

Bemærkningerne giver ikke anledning til yderligere ændringer af ændringsbekendtgørelsen.

1.4 Råstofindvinding (R)

Udviklingszoner til råstofindvinding betegnes R i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Hjørring Kommune foreslår et nyt udlæg ved Vestmolen ved Hirtshals Havn, så de nødvendige aktiviteter med indvinding af sand fra stranden ikke forhindres.

Hjørring Kommune er uforstående over for den nye udpegning af R72 ved Hirtshals, idet væsentlig negativ påvirkning af habitatområdets udpegningsgrundlag må forventes. Det nye råstofområde ligger helt kystnært, og en råstofindvinding inden for det aktive kystprofil har væsentlig indflydelse på kystens sandmassebalance og kystens dynamik. På havplan.dk er der med særskilt signatur tydeliggjort de ændringer af havplanen, som Søfartsstyrelsen har foretaget siden seneste version af havplanen. Den nye udpegning af R72 er ikke angivet med den særskilte signatur, hvorfor høringen af havplanen for så vidt angår R72 kan opfattes vildledende og dermed ikke er gennemført korrekt. Hjørring Kommune finder således at R72 skal udtages af havplanen.

Hjørring Kommune er uforstående over for den nye udpegning af R108 ved Hirtshals, idet baggrunden herfor ikke er oplyst, og da råstofindvinding i området vil være i strid med råstoflovens § 20 a, stk. 2. Negativ påvirkning af kystens dynamik må forventes og påvirkningen på det nærliggende stenrev med den dertilhørende fauna er ikke beskrevet eller vurderet i miljørapporten. Hjørring Kommune rejser samme bemærkninger om signaturændringer for R108 som ved R72.

Køge Bugt Alliancen påpeger, at det fremgår tydeligt af aftalen om havplanen, at aftalepartierne var enige om at reducere arealet udlagt til råstofzoner i Køge Bugt med henblik på at sikre en bedre balance mellem havnaturen og råstofforsyningsikkerheden. Køge Bugt Alliancen finder det helt utilstrækkeligt, at der kun er fjernet et meget begrænset område af R42 tæt på Køge og Strøby Egede samt en lille del af område R52 tæt på Mosede Fort og en lille del af R96 tæt på Brøndby Strand. Der er endda sket en udvidelse af udviklingsområdet til råstofindvinding R42 tæt på Køge Havn og desuden af område R41 helt tæt på Natura 2000-området Stevns Rev. Køge Bugt Alliancen er af den opfattelse, at ændringerne af råstofområderne i Køge Bugt ikke er i overensstemmelse med den indgåede politiske aftale og mener, at der bør ske en meget større reduktion af udviklingsområderne til råstofindvinding, fx ved at friholde kystnære områder med dybder under 12 meter.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) påpeger, at der er udlagt to nye råstofområder til mulig brug for energiø-projektet i Nordsøen, og at områderne ikke er blevet udlagt med hensyntagen til fiskeri. DFPO anbefaler, at disse områder omplaceres.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anbefaler, at der gennemføres en behovsanalyse af areal til råstofindvinding i planperioden, og at udviklingszonerne tilpasses dette, herunder som minimum en halvering af det udlagte areal, således at områderne ikke overlapper med natur- og miljøbeskyttede områder. DN anbefaler, at R109 og R111 i Nordsøen fjernes fra havplanen, idet der pt. ikke er behov for områderne, og de derudover er placeret på de vigtige gydeområder for tobis. DN anbefaler, at dybdegrænsen offshore for, hvor der kan indvindes råstoffer, fastlægges til minimum 12 meters dybde, og at dybdegrænsen for, hvor der kan indvindes råstoffer kystnært, skal ske uden for 3 sømil eller den målsatte dybdegrænse for ålegræs.

DN Norddjurs mener, at råstofindvinding på havet til landvindingsprojekter bør undgås, for eksempel ved Aarhus. Udviklingszonen til råstofindvinding, R67 i Kattegat, ligger midt i natur- og miljøbeskyttelsesområde N151. DN Norddjurs finder det bekymrende, at sårbare farvande vil blive påvirket af råstofindvinding bl.a. i område R94 – Moselgrund samt i nærområderne i Aarhus Bugt.

DN Aarhus foreslår et stop for råstofindvinding i områderne R83 og R84 (nord for udmundingen af Norsminde Fjord). Områderne er kendte blandt lystfiskere som gode fangstområder. Ligeledes anbefales et stop for råstofindvinding i områderne R86, R87, R89, R90, R91 samt R92, som alle ligger i, eller i umiddelbar nærhed af Natura 2000-området N194, Mejl Flak, der er et lavvandet stenrevs-område, som repræsenterer en unik natur, og som er levested for et meget stort antal planter og dyr. DN Aarhus mener generelt, at udviklingszonerne til fremtidig råstofindvinding i Aarhus Bugt bør fjernes, da det forhindrer opnåelse af god økologisk tilstand. Råstofindvindingsområderne bør i stedet rykkes længere væk fra kysten og ud på dybere vand. Alternativt bør råstofindvinding kun foregå med slæbesugning på dynamisk sandbund. DN Aarhus peger desuden på, at fremtidig undersøisk råstofindvinding alene bør ske på grundlag af en national planlægning, som identificerer de områder, hvor aktiviteten kan foregå mest skånsomt.

Kaløvig Bådelaug er bekymret over den fortsatte og de planlagte tilladelser vedr. råstofindvinding og klapping i Aarhus Bugt og opfordrer til, at råstofindvinding fra havbunden flyttes længst muligt væk fra kystnære områder og i videst muligt omfang begrænses.

DN Kalundborg mener, at der bør gennemføres stop for råstofindvinding i udviklingszonerne R97 i Jammerland Bugt og R43 i Musholm Bugt.

Aabenraa Kommune bemærker, at udlægning af råstofområde ud for Varnæs Hoved ikke er ændret. Kommunen gjorde indsigelse til udpegningen i 2021 og fastholder opmærksomheden på, at området er sårbart.

Fredericia Kommune anbefaler, at råstofindvindingstilladelserne udfases ved Trelde Næs (542-OA) og i Tragten (542-VA og 542-PA).

Odsherred Kommune mener, at et område i Nyrup Bugt, der er udlagt til udviklingszone til råstofindvinding, R85, er problematisk, da området i forvejen har en moderat økologisk tilstand.

Guldborgsund Kommune påpeger, at området til råstofindvinding sydøst for Gedser er meget tæt på Falsters østkyst. Det er kommunens opfattelse, at udpegningen af et større område til kystnære råstofindvindinger ikke er foreneligt med en kyststrækning, der er påvirket og truet af erosion. Hvis man ønsker at fastholde området som råstofindvindingszone, ønskes det derfor, at

der som et minimum udarbejdes en analyse med en risikovurdering ift. øget erosion som et fagligt grundlag for, hvor tæt på land råstofzonen bør være.

Danmarks Sportsfiskerforbund påpeger, at der er udlagt 23 km² mere til råstofindvinding og mener, at det er en stor mangel, at der ikke er inddraget biologiske og miljømæssige elementer i udvidelsen. Danmarks Sportsfiskerforbund mener derfor, at de 23 km² skal fjernes fra planen. Havsamarbejdet i Østjylland ønsker, at arealerne i området ved Østjylland, som er udpeget til indvinding af sand og grus reduceres mere end det er foreslået, da indvindingsområderne i netop dette område udgør en stor andel af havområdets vigtige levesteder på lavt vand. Havsamarbejdet i Østjylland anbefaler, at miljøgodkendelser til råstofindvinding skal baseres på standardiserede vilkår om anvendelsen af BAT.

Aarhus Kommune mener ikke, at en ambition om streng beskyttelse af Natura 2000-område Mejl Flak harmonerer med, at der er udlagt områder til råstofindvinding inden for dette område, og mener derfor at det er særligt vigtigt, at disse arealer fjernes inden for dette Natura 2000-område.

Syddjurs Kommune foreslår, at Kalø Vig, Knebel Vig, Begtrup Vig og Ebeltoft Vig samt farvandet mellem Hasnæs, Hjelm og Samsø fritages for råstofindvinding og klappning af materialer.

Per Egholm Pedersen mener, at råstofindvinding i området øst for Lushage (R58 og R93), tæt på tre lavtvands-fiskebanker, ikke giver området den ro, som områdets unikke udformning bør have for at skabe et potentielt stærkt havområde med stor biodiversitet.

Rohde Nielsen foreslår, at der udlægges flere råstofindvindingsområder, og at der sikres geografisk spredning af indvindingsområderne, og at anvendelse af råstoffer til kritisk infrastruktur, prioriteres højere. Dertil gør Rohde Nielsen indsigelse mod, at der er lagt op til at fjerne indvindingsområder, hvor vanddybden er under 6 meter.

Komiteén Bæredygtig Kystkultur foreslår en afgrænsning og reduktion af udviklingszone R94 ved Ebeltoft, for at beskytte de stejle skrænter og dybe havområder og medvirke til at afskærme kystvandene vest for R94 for påvirkninger fra råstofindvindingen. Mod syd grænser R94 op til N196 og omkranser det nordøstlige hjørne af N196 og nordsiden af N64. For i muligt omfang at sikre disse to områder mod fremtidig påvirkning fra råstofindvinding, ønskes R94 beskåret. Med samme begrundelse foreslås at slette R79 øst for Samsø som råstofudviklingszone samt ændre områdestatus til general anvendelseszone. Komiteén Bæredygtig Kystkultur foreslår desuden, at de havområder, hvor skaden på havmiljøet vurderes at blive mindst, udvindes først.

Energinet påpeger, at i udviklingszone til vedvarende energi og energiøer, Ei4 i Nordsøen, er der tilføjet to råstofområder (R111 og R109), som overlapper med de områder, som Energinet forundersøger til Energiø Nordsøen og tilstødende havvindområder. Det bemærkes, at der ikke kan eksistere energi-infrastruktur i og på havbunden samtidigt med, at der opgraves råstoffer samme sted.

Foreningen Skånsomt Kystfiskeri (FSK-PO) bemærker, at der er udlagt to nye udviklingszoner til råstofindvinding i Nordsøen og mener ikke, at brug af jomfruelige råstoffer til energiøer er "ressourceøkonomisk". FSK-PO ser frem til, at aftalepartierne forelægges forslag til reduktion

af arealerne til råstofindvinding i 2025. Forud for disse drøftelser mener FSK-PO, at det er vigtigt at få undersøgt og kortlagt en række forhold.

Kommentarer

Der er i udkast til ændring af havplanen udlagt ca. 7.000 km² udviklingszoner til råstofindvinding. Udviklingszonerne er geografisk spredt i alle havområder og omfatter meget store mængder kortlagte råstofressourcer.

Det samlede areal af udviklingszoner til råstofindvinding er med ændringsbekendtgørelsen øget med ca. 23 km². Det skyldes primært udlæg af to arealer i Nordsøen til brug for energiøen på tilsammen 134,7 km². De resterende udviklingszoner er således med ændringsbekendtgørelsen reduceret med sammenlagt ca. 110 km². Det bemærkes i øvrigt, at arealudlæg til råstofindvinding på dybder lavere end 6 m med ændringsforslaget er fjernet fra havplanen, da der jf. råstoflovens § 20 a, stk. 2, som udgangspunkt ikke kan gives tilladelse til indvinding i områder med en vanddybde på mindre end 6 m.

Det fremgår af Aftale om Danmarks Havplan af 7. juni 2023, at der skal foretages en reduktionen af havarealet til råstofindvinding på havet fra ca. 7 pct. til ca. 5 pct. af havarealet. Arbejdet forud for reduktionen er igangsat i Miljøstyrelsen, hvor alle råstofzoner, herunder de nævnte i høringsbesvarelsen, vil blive gennemgået ifm. arbejdet frem mod en reduktion af råstofzonerne fra ca. 7 pct. til ca. 5 pct., herunder særligt med fokus på de kystnære områder. Reduktionen vil svare til ca. 2.000 km². Reduktionen er således ikke en del af ændringsbekendtgørelsen for havplanen. Resultatet vil blive forelagt aftalepartierne bag aftalen om Danmarks havplan i 2025.

Derudover bemærkes det, at udlæg af råstofzoner i havplanen ikke er ensbetydende med, at der kan gives tilladelse til råstofindvinding inden for zonerne. I forbindelse med ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal der gennemføres miljøundersøgelser af det ansøgte område – herunder vurdering af miljøforhold, påvirkning af Natura 2000-områder, risiko for erosion af kysten, rekreative interesser i området og støjpåvirkning på kysten mv. - og miljøkonsekvensvurderinger af den ansøgte råstofindvindingsaktivitet, som vil danne grundlag for Miljøstyrelsens vurdering af, om der kan gives tilladelse til indvinding. I de konkrete indvindingstilladelser fastsættes evt. vilkår for den tilladte råstofindvindingsaktivitet til beskyttelse af omgivelserne.

Fsva. de øvrige konkrete råstofzoner som fremhæves i hørings svarerne kan det for råstofzonerne R10, R58 og R93 oplyses, at der ikke er gældende indvindingstilladelser inden for zonerne. Der er for de pågældende udviklingszoner sket en reduktion af arealudlægget i forhold til den gældende havplan, da arealudlæg til råstofindvinding på dybder lavere end 6 m er fjernet fra havplanen med ændringsforslaget.

Fsva. hørings svarene fra Hjørring Kommune er Region Nordjylland myndighed for råstofindvinding på den del af det tilsandede område, ved Hirtshals Havns Vestmole, som ligger landværts daglige højeste vandstandslinje. Det er uklart, om Hjørring Kommune reelt har behov for indvinding søværts daglige højvandslinje.

Yderligere kan der, jf. råstoflovens § 20 a, stk. 2, som udgangspunkt ikke gives tilladelse til indvinding i områder med en vanddybde på mindre end 6 m. Kommunen opfordres i stedet til at

ansøge om tilladelse til nyttiggørelse af oprensings- og uddybningsmaterialer efter råstoflovens § 20 b, hvilket ikke kræver, at området for oprensning er udlagt som udviklingszone til råstofindvinding.

De to udviklingszoner til råstofindvinding udlagt i Nordsøen, R109 og R111, er udlagt til brug for energioen. Tilladelse til indvinding af råstoffer i områder med overlap med udviklingszoner til vedvarende energi kan kun meddeles efter samråd med klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det har i forbindelse med høringen vist sig, at en selvstændig ny zone (R108) og en væsentlig udvidelse af en eksisterende zone (R72) ikke været illustreret korrekt som værende i høring. Begge zoner er beliggende ved kysten syd for Hirtshals.

Den foreslåede udviklingszone til råstofindvinding R108, samt de foreslåede ændringer af R72 gennemføres ikke ved udstedelse af ændringsbekendtgørelsen.

Der foretages en række mindre, tekniske justeringer af zoner til råstofindvinding i forbindelse med udstedelsen af ændringsbekendtgørelsen. Disse justeringer udgør tilsammen et tilføjet areal på 0,18 km² og en fjernelse af 0,02 km² fordelt på 23 eksisterende zoner. Justeringerne vurderes ikke at være væsentlige og at være omfattet af den udarbejdede miljøvurdering.

Bemærkningerne giver ikke anledning til yderligere ændringer af ændringsbekendtgørelsen.

1.5 Marinarkæologisk kulturarvsdeponering (Mk)

Zoner til marinarkæologisk kulturarvsdeponering betegnes Mk i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Bisserup Havbrug er bekymrede for, at zone Mk6 i Karrebæksminde Bugt er placeret for tæt på havbruget (zone Ah9) af frygt for, at ophvirvlet sediment skal påvirke fiskene i havbruget. Haderslev Kommune er bekymrede for, hvilken betydning zone Mk2 i Sandvig får for andre aktiviteter i området, herunder et kystbeskyttelsesprojekt, hvor stranden gøres bredere.

Bornholms Regionskommune bakker op om muligheden for flere outdoor-aktiviteter på og omkring Bornholm. Ligeledes ønskes, at arkæologiske fund, der måtte dukke op i forbindelse med etableringen af Energiø Bornholm, bliver tilgængelig for flest mulige.

DN er generelt bekymrede for, hvordan udlæg af zoner til marinarkæologisk kulturarvsdeponering vil påvirke lokalmiljøet ved tilføjelse af vrug, og for at vegetation, bl.a. ålegræs påvirkes, da det kan findes på flere af depoterne.

Kommentarer

I forhold til Mk6 bemærkes det, at zonen er en såkaldt offshore-zone, hvor udgravede genstande placeres direkte på havbunden. Der bliver ikke gravet i denne zone. Før zonen tages i brug skal forholdene undersøges nærmere, herunder strømforhold, fridybdens begrænsninger og i denne forbindelse evt. påvirkning af og fra havbruget, hvilket vil ske i samråd med Bisserup Havbrug.

I forhold til Mk2 bemærkes det, at zonen er ikke en hindring for sandfodring eller anden kystbeskyttelse. Såfremt den kystnære del af zonen tages i anvendelse, vil de kulturhistoriske genstande blive nedgravet og havbunden efterfølgende reetableret.

I forhold til vrug bemærkes det, at vrug dokumenteres inden placering i depot. Det vil sige, at de renses og opbevares i ferskvandsbassin i en længere periode. Ålegræs er den bedste beskyttelse mod erosion på de ældste fortidsminder og kulturarv, der ligger skjult i havbunden. Det er intention at sikre og udbrede ålegræs på og ved fortidsminderne, og der vil stilles vilkår til aktiviteter om, at ålegræs lades upåvirket.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.6 CO₂-lagring (Ec)

Udviklingszoner til CO₂-lagring betegnes Ec i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Thisted Kommune ser positivt på udlæggene til CO₂-lagring (Ec3, Ec4 og Ec5 i Nordsøen og Jammerbugt), men opfordrer til at nedbringe usikkerheden for erhvervslivet ved at konkretisere, hvordan sameksistensen med både fiskeri, sejlads og vedvarende energi sikres, at få udbudt licenser hurtigt muligt og sikre at CO₂-lagringen kan foregå skånsomt i forhold til natur og miljøbeskyttelsesområde N152.

Danmarks Vilde Natur og Tænketanken Hav mener ikke, at CO₂-lagring kan sameksistere med naturbeskyttelse. Copenhagen Infrastructure Partners og Dansk Erhverv mener ikke, at udviklingszoner udlagt til vedvarende energi og energiøer bør sameksistere med CO₂-lagring.

Miljøforeningen Ren Nekselø Bugt og Danmarks Naturfredningsforening (DN) ønsker udviklingszonen Ec6 udtaget af havplanen, med begrundelse om, at udpegningen er i strid med HELCOM-konventionen.

DN mener, at det alene bør være olie- og gasområdet i Nordsøen (Eo1), som udlægges til CO₂-lagring, og at alle øvrige arealer til CO₂-lagring udtages af forslaget til ændring af havplanen.

Foreningen Skånsomt Kystfiskeri henstiller til, at fiskeriet i området ved Jammerbugt indtænkes og tages med på råd ved evt. realisering af CO₂-lagring i Ec4 i Jammerbugt og anmoder om, at kystfiskeres forsøg med tang- og muslingedyrkning i Sejerøbugten ikke umuliggøres ved realisering af CO₂-lagring i Ec6 ved Nekselø.

Tænketanken Hav mener, at der samlet er udlagt et meget stort areal til CO₂-lagring, og at det bør overvejes at indsnævre arealet.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation vurderer, at CO₂-lagring, hvor CO₂ pumpes ned i undergrunden fra en platform, umiddelbart ikke vil betyde store gener for fiskeriet.

Kommentarer

Energistyrelsen arbejder fortsat på konkretisering af sameksistens mellem forskellige aktiviteter inden for de områder, der udpeges til lagring af CO₂. Den strategiske miljøvurdering af CO₂-

lagring, som er udarbejdet af Energistyrelsen i 2023, peger på en række overordnede opmærksomhedspunkter omkring sameksistens, som vil blive inddraget i forbindelse med planudbuddet af de tre områder.

Der foretages altid konkrete vurdering af ansøgninger om aktiviteter med lagring af CO₂ for at sikre, at lagringen kan foregå på en sikkerheds- og miljømæssig forsvarlig måde. Dette inkluderer også vurderinger af f.eks. omkringliggende habitatområder. Energistyrelsen har på baggrund af den strategiske miljøvurdering fra 2023 truffet beslutning om en såkaldt differentieret udpegning. Den differentierede udpegning betyder, at der er arealer på overfladen, hvor der ikke må etableres anlæg, f.eks. brønde eller platforme. Områder der vil blive undtaget fra Energistyrelsens planudbud af overfladearealerne er blandt andet Natura 2000-områder samt arealreservationer til anden anvendelse, hvor det er vurderet, at der ikke er mulighed for sameksistens.

Der kan ikke meddeles tilladelse til lagring af CO₂, hvis der er væsentlig risiko for udsivning fra lageret i undergrunden. Lagring af CO₂ er betinget af de geologiske forhold i den danske undergrund. Arealreservationen til CO₂-lagring er således bestemt af den geologiske udbredelse af de strukturer, inden for hvilke det forventes at CO₂ kan lagres.

I forhold til Ec6 bemærkes det, at der ikke kan meddeles tilladelse til CO₂-lagring, før Helsinki-konventionen giver mulighed herfor. Arealreservation skal udelukkende sikre, at arealet kan anvendes til dette formål umiddelbart efter en eventuel ændring af Helsinki-konventionen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.7 Havbrug (Ah)

Udviklingszoner til havbrug betegnes Ah i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Danmarks Naturfredningsforening (DN), herunder DN Horsens, Havsamarbejdet i Østjylland, Endelave Beboerforening, Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak, Foreningen Skånsomt Kystfiskeri og Danmarks Vilde Natur udtrykker bekymring over udlægget af udviklingszonen til havbrug Ah54 ud for øen Endelave og opfordrer til at fjerne den. Dette skyldes hensyn til vandrammedirektivet, påvirkning af et nærliggende Natura 2000-område, at miljøtilstanden i havet langs Danmark er negativt påvirket af næringsstoffer og bekymring for eutrofiering.

DN, herunder DN Horsens, Danmarks Vilde Natur, Foreningen Skånsomt Kystfiskeri, Endelave Beboerforening, Endelave Hav- og dambrug nej tak og Horsens Omegns Sportsfiskerforening udtrykker bekymring over havbrugs påvirkning på miljøtilstanden i Horsens Fjord og As Vig, herunder udviklingszonen Ah54 ved Endelave og udviklingszonen Ah26 i Horsens Fjord. De mener, at udlæg til zoner for fremtidige havbrug i og uden for Horsens Fjord bør udgå af hensyn til, at fjorden allerede befinder sig i dårligste tilstandsklasse, et nærliggende Natura 2000-område, turister, eutrofiering og adgang til naturområder.

Dansk Sejlunion, Dansk Forening for Rosport, Dansk Kano og Kajakforbund og Horsens Sejlklub gør opmærksom på, at det ikke ser ud til, at der er fjernet områder for havbrug i den nye bekendtgørelse.

Kommentarer

Der er i havplanen udlagt udviklingszoner til eksisterende havbrug og ansøgninger om etablering af nye havbrug, der var verserende på tidspunktet for udarbejdelse af havplanen.

Af høringsmateriale til forslag om ændring af Danmarks havplan fremgår det, at der foreslås udlagt en udviklingszone til havbrug (Ah54). Dette skyldes, at der var en verserende ansøgning om et havbrug ved øen Endelave på tidspunktet for havplanens udarbejdelse. Sagen er ikke afsluttet.

Af høringsmaterialet fremgår desuden, at det bl.a. foreslås at udtage fem udviklingszoner til havbrug (Ah45, Ah46, Ah47, Ah50 og Ah51). Dette foreslås på baggrund af, at ansøgninger i disse zoner, der var verserende på tidspunktet for indmeldelse til havplanen, siden har fået meddelt afgørelse om afslag og er afsluttede, bl.a. med begrundelse om hensyn til sejlads.

Havplanen giver ikke ret til, at virksomheder kan få en tilladelse til den aktivitet, som et område er udlagt til, da dette afhænger af den konkrete sagsbehandling efter sektorlovgivningen. Etablering af havbrug kræver, at Miljøstyrelsen vurderer, at havbruget kan få en placeringstilladelse og miljøgodkendelse efter gældende regler på miljøområdet. Dette afhænger af en række miljöhensyn og vil alene kunne meddeles, hvis havbruget kan drives på stedet uden at påføre forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet. Myndighedernes vurdering af miljøtilstand sker på baggrund af nyeste viden om påvirkning og tilstand.

Der er gennemført en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang det er sandsynligt, at arealudlæggene i den foreslåede ændring af havplanen kan udnyttes til de respektive formål i overensstemmelse med habitatreglerne. Vurderingen er foretaget på havplanens overordnede niveau, og væsentligheds- og konsekvensvurderingen kan ikke anvendes til at konkludere om mulige påvirkninger ved godkendelsen af konkrete projekter.

Ansøgningerne i de udlagte udviklingszoner for havbrug undersøges med henblik på at sagerne hurtigst muligt afgøres. På baggrund heraf kan der blive behov for at justere i planlægningen fsva. områderne til havbrug, herunder udlæg af zoner til formålet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.8 Kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak)

Udviklingszoner til kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr betegnes Ak i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Endelave Beboerforening bemærker ift. udviklingszonen Ak2 ved Horsens, som ligger i Natura 2000-område, at kultur- og omplantningsbanker skader havbundens struktur, dyre- og planteliv med bundskrabende redskaber og ikke bør forekomme i Natura 2000-områder. Endelave Beboerforening og Endelave Hav- og Dambrug - Nej Tak bemærker, at produktion af muslinger i kunstige banker vil forværre problemerne for naturbeskyttelsesområdet Natura 2000 nr. 56, da høst af muslingerne vil ske ved brug af muslingeskrab, som skader livet i havet i naturbeskyttelsesområdet.

Beboerforeningen VenøBoen bemærker, at udviklingszonerne til kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr ikke tilgodeser integration af rekreative interesser, og at der ikke er

udlagt en sejladszone til Venø Havn, hvor der er lystsejlere og landes skaldyr. Vesthimmerlands Kommune bemærker, at udviklingszone til kultur- og omplantningsbanker til produktion af muslinger og østers meget tæt på byer, havne og badestrande i Vesthimmerlands Kommune ikke er foreneligt med søsport, lystsejlad og badeaktiviteter.

Havsamarbejdet i Østjylland mener, at der bør ske en reduktion af udlægget til kulturbanker i Havplanen og særligt områder med potentiale for vækst af ålegræs bør helt friholdes for muslingekulturbanker, som efterfølgende skræbes. I Natura 2000-område nr. 56 bør udlægning til kulturbanker fjernes.

Danish Oyster ønsker, at der bevares en mindre Ak-zone i Lunkebugten (Sydfynske Øhav).

Horsens Omegns Sportsfiskerforening bemærker, at få muslingebanker i Ak2 ved Horsens kan accepteres, så længe der ikke bliver tale om en overnaturlig koncentration af muslinger og dermed en miljøbelastning.

Fredericia Kommune ønsker at indgå i dialog om arealafgrænsningen af udviklingszone Ak13 i Kolding Fjord med henblik på at optimere et evt. kommende muslingeopdrætsanlæg i Kolding Fjord.

Komitéen Bæredygtig Kystkultur er tilfreds med, at udviklingsområderne med betegnelsen Ak og Ao, der var udlagt i havplanen er foreslået fjernet fra havområderne i Århusbugt, Kalø Vig og Knebel Vig. Svendborg Kommune ser positivt på, at udviklingszoner til kultur- og omplantningsbanker til produktion af muslinger og østers udtages af havplanen.

Struer Kommune ønsker Ak38 ved Oddesund taget ud af havplanen, da lagunen har dårlig vandudskiftning og derfor har stor risiko for iltsvind.

Kommentarer

Kultur- og omplantningsbanker (Ak) er muslingebanker udlagt på havbunden, og disse er dermed ikke til hinder for udøvelse af søsport eller andre rekreative interesser på havet.

Tilladelser til skaldyrsopdræt meddeles på grundlag af sektorlovgivningen, hvor ansøgninger skal undergå individuel og konkret sagsbehandling. Tilladelser til kulturbanker skal være i overensstemmelse med gældende vandområdeplaner, således at f.eks. områder inden for grænsen for den potentielle dybdeudbredelse for ålegræs vil blive friholdt for nye kulturbanker. I forbindelse med eventuelle tilladelser til etablering, vedligehold og høst af kulturbanker i Natura 2000-områder skal det ved en miljøkonsekvensvurdering sikres, at aktiviteten er i overensstemmelse med udpegningsgrundlaget.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.9 Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao)

Udviklingszoner til opdræt af skaldyr i vandsøjlen betegnes Ao i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Limfjordens Sejsport, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Dansk Idrætsforbund, Friluftsrådet, Vesthimmerlands Kommune, Dansk Sejlunion, Danske Tursejlere, Dansk Kano og Kajak

Forbund og Dansk Forening for Rosport anfører, at større dele af de fælles farvande lukkes af for rekreative interessenter pga. bl.a. nye opdrætsområder til muslingeopdræt.

Dansk Sejlunion, Dansk Kano og Kajak Forbund og Dansk Forening for Rosport kritiserer desuden, at der er tilføjet områder for skaldyrsproduktion i sårbare Natura 2000-områder.

KIMO og Struer Kommune anfører, at de store udlæg til muslingeopdræt i især den vestlige del af Limfjorden kan umuliggøre eller besværliggøre brug af havarealer til andre formål. KIMO foreslår, at arealerne indskrænkes.

Danmarks Vilde Natur mener ikke, at der i Natura 2000-områder/beskyttede områder skal udlægges nogen form for skaldyrsproduktion. Udlæg af arealer i Natura 2000-områder er uacceptabel og kan ikke være baseret på en forudgående økosystemvurdering.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anfører, at det i miljøvurderingen fremgår, at der ”generelt forventes en overordnet positiv miljøpåvirkning af frigivelse af arealudlæggene til udviklingszonerne for skaldyrsopdræt til anden anvendelse.” DN anfører i den sammenhæng, at det så følger må forventes en negativ miljøpåvirkning af arealer udlagt til skaldyrsproduktion. DN anbefaler, at de foreslåede udvidelser og nye udviklingsarealer til skaldyrsopdræt i Natura 2000-områder udgår af havplanen og at der indføres en retningslinje for konkrete tilladelser til muslingekulturer i vandsøjlen, der sikrer 500 meters afstand til alle sårbare naturtyper og naturlige iltsvindsområder. DN anbefaler endvidere, at alle skaldyrszoner reduceres dybdemæssigt, så de tilgodeser miljømålene i vandområdet for ålegræssets dybdeudbredelse, at havplanen skal godtgøre, hvorledes arealudlæg til muslingekulturer bidrager samlet set til, at den danske muslingesektor får et mindre miljømæssigt fodaftryk.

DN Horsens bemærker at områderne Ao75, Ao61, Ao70, Ao71 og Ao72 ikke er velegnet til muslingeopdræt pga. miljøtilstanden i området. DN Aarhus er positive overfor, at Ao62, Ao63, Ao65 og Ao66 er taget ud.

Endelave Beboerforening ønsker, at områderne udlagt til skaldyrsopdræt i Natura 2000 (Ao71 og Ao72 vest for Endelave) udgår af havplanen, da området er tæt besejlet, og fritidssejlere er vigtige for øens økonomi. Endelave Beboerforening bemærker endvidere, at skaldyrsopdræt er en trussel mod de tætte bestande af både bilag IV arten marsvin og de strengt beskyttede spættet sæl i området.

Endelave Beboerforening og Endelave Hav- og Dambrug - Nej Tak peger på, at Ao i N56 Horsens Fjord vil være skadeligt for turismen pga. begrænsning af fritidssejleres adgang til Endelave samt skæmmet udsyn, og at muslingeopdræt i området tidligere har vist sig umulig pga. stor bestand af edderfugle.

Skive Kommune bemærker, at da der ikke kan udelukkes væsentlige påvirkninger af Natura 2000-områdets integritet og flere naturtyper i Lovns Bredning, ønsker man ikke, at Lovns Bredning bliver udpeget som en udviklingszone til opdræt af muslinger og østers

Danmarks Naturfredningsforening (DN) Skive-Salling ønsker, at fjordområderne rundt om Skive-Salling friholdes for yderligere anlæg. DN Skive-Salling mener ikke, at Natura 2000-områderne Lovns Bredning og Løgstør Bredning skal udlægges til opdræt.

Limfjordens Sejlsport peger på, at der med dette udkast er udlagt alt for store områder til skaldyrsopdræt, idet nye områder som Lovns Bredning, Nissum Bredning, ved Venø, mindre områder nord for Jegindø, i Thisted Bredning øst for Sennels og en større del af Løgstør Bredning er blevet udlagt. Endvidere at der i vige og snævre løb fx ved Fur, Harre Vig og Kås Bredning risiko for, at mange anlæg i udviklingszonerne kan udfordre sejladssikkerheden. Peger endvidere på marint affald fra opdrætsanlæg, problemer med sikkerhed til søs samt risiko for iltsvind.

Rønbjerg Sejlklub gør opmærksom på, at muslinge- og østersopdræt hindrer sejlad i Limfjorden og ønsker, at ankerpladser f.eks. Livø Øst og Færker Vig samt Harre Vig friholdes for muslingefarme, samt at muslingefarme holdes ude af vige og smalle løb. Endelig ønskes en maksimal grænse for arealanvendelse af Ao.

Horsens Omegns Sportsfiskerforening ønsker ikke Ao i Horsens Fjord, da det forårsager iltsvind. Der ønskes en afstand på minimum 500 meter fra kysten af hensyn til rekreative aktiviteter samt ålegræs.

Beboerforeningen VenøBoen bemærker, at opdræt af skaldyr i vandsøjlen i Ao116 omkring Venø vil forhindre efterskoleundervisning i jolle- og kølbådssejlad og vind- og kitesurfing med udgangspunkt i Venø Havn, og vil få betydning for lystsejlad. Struer Kommune bemærker, at der er en væsentlig trafik både i form af erhvervs- og fritidssejlad, som vil blive generet af eventuelle overfladeanlæg i området Ao116. Kommunen ser de visuelle anlæg langs kysterne, som en klar forringelse af de landskabs- og udsigtsforhold, som kommunen søger at bevare og beskytte.

Musholm A/S bemærker i forbindelse med et ønske om at anvende et område til bufferstation, dvs. til midlertidig opbevaring af fisk, at der findes et eksisterende muslingeopdrætsanlæg i Musholm Bugt.

Kerteminde Sejlklub ønsker zone på 1 sømil uden for havnen friholdt for anlæg, der kan forstyrre sejladsen med lystfartøjer.

Fåborg Sejlklub ønsker udlæg til skaldyranlæg fjernet af hensyn til omfattende fritidssejlad.

Lemvig Kommune bemærker, at udlagte udviklingszoner i Limfjorden fører til begrænsninger ift. f.eks., rekreative aktiviteter. Der er ikke udlagt udviklingszone for skaldyropdræt i vandsøjlen omkring eksisterende, godkendte skaldyrsopdræt i Lem Vig, hvilket ikke giver mulighed for at få behandlet eventuelle fremtidige ansøgninger om udvidelser af eksisterende anlæg.

Haderslev Kommune bemærker, at udviklingszone til opdræt af muslinger og østers i vandsøjlen Ao48 er blevet fjernet og spørger om dette vil have konsekvenser for mulighed for at etablere maritime nyttehaver og opdræt med senere etablering af muslingerev.

Den selvejende institution Havhøst bemærker, at flere zoner, der tidligere var udpeget til anvendelse for opdræt af skaldyr i vandsøjlen er taget ud, herunder Musholm-bugten og Neksæløbugten og foreslår, at man åbner op for at kystfiskere får mulighed for kommerciel dyrkning af toskallede bløddyr på arealer under 3 ha, der er godkendt til dyrkning af tang, hvor hovedparten af arealet anvendes aktivt til dyrkning af tang.

Thomas Plesner og Per Asmussen ønsker at genindføre område Ao63 i Aarhus Bugten til udviklingsområde til muslingeopdræt, da de ønsker at etablere erhvervsmæssig muslingeopdræt.

Komiteén Bæredygtig Kystkultur er tilfreds med, at udviklingsområderne med betegnelsen Ak og Ao, der var udlagt i det tidligere forslag til havplanen, er fjernet fra havområderne i Århusbugt, Kalø Vig og Knebel Vig.

Struer Kommune ønsker Ao122 ved Oddesund taget ud af havplanen, da lagunen har dårlig vandudskiftning og derfor har stor risiko for iltsvind.

Odsherred Kommune bemærker, at det ikke er klart hvilken effekt produktion af muslinger og østers vil have på fjordens økologiske funktionalitet (Ao76 i Isefjord). Kommunen er bekymret for en yderligere forringelse af Isefjords tilstand for eksempel ved sedimentering af ekskrementer under musling- og østersproduktionen i vandsøjlen.

Vejle Kommune og Fredericia Kommune ønsker, at bevare en udviklingszone omkring muslingeopdrætsanlæg nr. 357 i Ao77 i Vejle Fjord. Vejle Kommune ønsker en bufferzone på 50 meter omkring anlægget.

Limfjordsrådet bemærker, at arealet udlagt til bl.a. opdræt af skaldyr i vandsøjlen i Limfjorden er udvidet betragteligt, og at dette i vid udstrækning er sket i NATURA 2000-områder.

Kommentarer

Udviklingszoner til skaldyrsopdræt (Ak og Ao) i havplanen er rettet mod kommercielt skaldyrsopdræt, mens rekreativt opdræt af skaldyr ikke er omfattet af havplanen.

Udviklingszoner til opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao) er fastlagt ud fra en generel vurdering af, hvor de biologiske forhold muliggør et produktionsøkonomisk potentiale for etablering af opdrætsanlæg. Tilladelse til skaldyrsopdræt meddeles på grundlag af sektorlovgivningen, hvor ansøgninger skal undergå individuel og konkret sagsbehandling. I denne sagsbehandling vil det bl.a. blive vurderet, om placeringen af opdrætsanlæg er hensigtsmæssig i forhold til eksisterende aktiviteter og i forhold til mulige miljøeffekter.

Opdræt af muslinger og andre skaldyr i vandsøjlen kan potentielt, afhængigt af blandt andet vind- og strømforhold, lokalt påvirke havbunden under opdrætsanlægget gennem øget sedimentation. Det fremgår også af miljøvurderingen af udkast til ændringsbekendtgørelsen, at opdræt af muslinger i vandsøjlen samtidig kan have potentielt positive effekter på vandkvaliteten gennem fjernelse af næringsstoffer ved høst.

Tilladelser til opdræt i vandsøjlen vil skulle være i overensstemmelse med gældende vandområdeplaner, således at f.eks. områder inden for grænsen for den potentielle dybdeudbredelse for ålegræs vil blive friholdt for nye skaldyrsopdræt. I forbindelse med eventuelle tilladelser til opdræt af skaldyr i Natura 2000-områder skal det sikres, at aktiviteten er i overensstemmelse med udpegningsgrundlaget.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri indførte i juli 2021 et midlertidigt stop for nye ansøgninger om skaldyrsopdræt. Stoppet er gældende, indtil der foreligger et nyt regelsæt for skaldyrsopdræt, som i højere grad tager højde for relevante miljøparametre, herunder kumulative påvirkninger.

Det bemærkes, at zoner til opdræt af skaldyr i vandsøjlen omkring Fåborg bliver fjernet ved udstedelsen af ændringsbekendtgørelsen.

Bemærkningerne giver anledning til at bevare udviklingszoner omkring to mindre eksisterende muslingeopdræt i Musholm Bugt og Vejle Fjord ved udstedelse af ændringsbekendtgørelsen, se bilag 2.

Bemærkninger giver ikke anledning til yderligere ændringer af ændringsbekendtgørelse.

1.10 Konkrete transportinfrastrukturprojekter (Ib)

Udviklingszoner til konkrete transportinfrastrukturprojekter betegnes Ib i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Danmarks Naturfredningsforening er kritiske over for Als-Fynforbindelsen (Ib16) og anbefaler, at der i forhold til marsvin tages særlige hensyn i forhold til støj, at planer om en sænketunnel opgives, da projektet kan skade den prioriterede naturtype lagune og fuglearterne klyde og havterne. Endvidere bør det undersøges, om en flytning af stenrevet kan undgås med henblik på at undgå tab af havbund, og at der i forbindelse med anlæg af en evt. forbindelse anvendes princippet om nulløsning, så det sikres at transport af vand og salt gennem Øresund og tilførslen af ilt til Østersøen ikke påvirkes.

Lone Plovstrup og Michael Skovgaard Marcher finder udlægget til Als-Fynforbindelsen (Ib16) problematisk både i forhold til klimabelastningen ved anlægget af projektet og af natur- og miljøhensyn i området. Lone Plovstrup og Michael Skovgaard Marcher kritiserer endvidere, at der i miljø-, væsentligheds- og konsekvensvurderingen for havplanen er nævnt en motorvejsforbindelse på Fyn, hvilket der ikke er i den politiske aftale om en undersøgelse af Als-Fynforbindelsen.

Sund & Bælt bemærker, at undersøgelsesområdet for Als-Fynforbindelsen (Ib 16) er udvidet, hvilket gerne ses aftegnet på havplanen. Sund & Bælt bemærker endvidere, at der er indmeldt en ny bredere korridor til erstatning for den tidligere smalle linjeføring for Østlig Ringvej (Ib 14). Sund & Bælt er enige i aftegningen af en bred korridor, men anmoder om, at selve linjeføringen slettes fra havplanen, da den ikke er retvisende ift. projektet og ikke ses at have noget selvstændigt formål.

Kommentarer

I havplanen er der udlagt et areal til en ny Als-Fynforbindelse, som er svarende til det område, hvor der foretages forundersøgelse. Forundersøgelsen afsluttes ultimo 2024, hvorefter det er en politisk beslutning, hvorvidt der skal arbejdes videre med projektet. Det bemærkes, at zonerne udlagt i havplanen ikke giver tilladelse til etablering af projekter, da disse kun er vurderet på et overordnet niveau. Såfremt det besluttes at gå videre med en Als-Fynforbindelse, vil alle gældende regler om beskyttelse af miljø og natur m.v. blive iagttaget, og der vil blive foretaget en miljøkonsekvensvurdering af hele projektets påvirkning.

Angående høringssvaret vedrørende, at der i miljø-, væsentligheds- og konsekvensvurderingen for havplanen er nævnt en motorvejsforbindelse på Fyn, bemærkes det, at der er skrevet 'hvis

den udlagte udviklingszone udnyttes til at etablere en frakørselsvej i form af en motorvej', hvorfor det blot er én blandt mange mulige udnyttelser af zonen, der beskrives.

Sund & Bælts ønske om at opdatere udviklingszonen til Als-Fynforbindelsen, således den afspejler den udvidelse af undersøgelsesområdet, som forligskredsen bag Aftale om Infrastrukturplan 2035 aftalte i september 2023, vil kunne gennemføres ved næste revision af havplanen. Ved udstedelse af ændringsbekendtgørelsen erstatter den bredere undersøgelseskorridor selve linjeføringen til Ny Østlig Ringvej, hvorved Sund & Bælts ønske bliver imødekommet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.11 Sejladskorridor (S)

Zoner til sejladskorridorer betegnes S i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Horsens Havn bemærker at den hidtidige sejladskorridor ind til havnen er fjernet. Havnen argumenterer for, at der fortsat skal ses en sejladskorridor i havplanen, da det har betydning for havnen. Horsens Omegns Sportsfiskerforening mener, at det er uforståeligt, at sejladskorridoren S24 i Horsens Fjord er slettet.

Danske Havne mener, at det er u hensigtsmæssigt, at sejladskorridoren ind til Horsens Havn og Hobro Havn i Mariager Fjord er fjernet. Danske Havne mener, at nye udlæg til forskellige typer af marine produktioner¹ skal ske med hensyn til den lokale havn og den eksisterende sejlads og sejlruiter. Danske Havne mener endvidere, at sejladsen fra erhvervshavnene til de udlagte klappladser ikke må hindres eller besværliggøres af de nye udlæg mv.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den hidtidige zone til sejladskorridor er fjernet i Haderslev Fjord. Kommunen spørger samtidig til, hvad konsekvens dette vil have for fremtidig udnyttelse af Haderslev Havn.

Aabenraa Kommune gør opmærksom på konsekvenser ved, at der er fjernet et område for en sejladskorridor (S5) ud for Løjt kyst. Sejladskorridoren (området) indikerede et vigtigt ankringsområde.

Copenhagen Infrastructure Partners (CIP), Dansk Erhverv (DE), Dansk Industri (DI) og Danske Shipping- og Havnevirksomheder (DSHV) gør opmærksom på det u hensigtsmæssige i, at der ses væsentlige overlap mellem fx udviklingsområder for energi (Ei4) og flere sejladskorridorer i Nordsøen. CIP, DE og Green Power Denmark henstiller desuden til, at zoner til sejladskorridorer i langt større grad koncentrerer sig i centrale sammenhængende korridorer gennem dansk farvand. I den anledning foreslås, at S121 og S10 i Nordsøen lægges sammen til én sammenhængende sejladskorridor. CIP og DE påpeger endvidere, at Ev68 ved Falster er placeret tilstødende til den trafikerede maritime T-rute, hvilket kan betyde, at arealet reelt kan blive svært at opføre havvind på. CIP, DE, DI og DSHV påpeger, at sejladskorridorer indkredser flere mindre områder i udviklingszonen for energi, som ikke meningsfyldt kan udlægges til store havvindsprojekter.

¹ Det er forståelsen, at der menes eksempelvis opdrætsanlæg til søs.

Bornholms Regionskommune kvitterer for, at der ud fra Rønne (S89) hhv. Nexø Havn (S136) udlægges zoner til sejlkorridorer til og fra havnene.

Thisted Kommune er positiv overfor, at sejladskorridoren ind til Hanstholm Havn nu bliver en del af havplanen.

Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at havstrategiområder friholdes for nye udlæg til sejladskorridorer, således at S144 flyttes, så der ikke er overlap med N138 og N125.

Kommentarer

Erhvervsministeriet har generelt i forbindelse med arealudlæg til sejladskorridorer haft fokus på gennemsejling af danske farvande, færgeruter samt større gods- og fiskerihavne. Sejladskorridorerne er udpeget i forhold til eksisterende skibstrafikstrømme ved hjælp af historiske AIS²-data, der bl.a. giver oplysninger om skibsstørrelse og trafikintensitet og benyttes til udregning af bredden af en given sejladskorridor. Der tages endvidere hensyn til trafikstrømme på tværs af landegrænser.

Det skal bemærkes, at der i udgangspunktet også kan sejles uden for sejladskorridorerne. Selvom et areal er udlagt til andre formål end sejlads i havplanen, skal den hidtidige praksis om høring af de relevante interessenter fortsat gennemføres, før der gives tilladelse til etableringen af et anlæg eller lignende.

I forhold til sejladskorridorer, der går gennem områder for vedvarende energi fx i Nordsøen (Ei4), bemærkes i flere høringssvar, at der i nogle tilfælde er uhensigtsmæssige overlap mellem sejladskorridorer og udviklingsområder for vedvarende energi (Ei4). Der henvises til kommentarer hertil i afsnit 1.1 vedrørende vedvarende energi og energiøer. Der vil i de konkrete projekter til for eksempelvis vedvarende energi blive stillet krav om udarbejdelse af bl.a. sejladsrisikoanalyser.

Ankerplads (S5) ved Løjt kyst er fjernet i ændringsbekendtgørelsen, da ankerpladser i søkortet generelt ikke medtages i sejladskorridorer.

Sejlads er tilladt i de strengt beskyttede områder. Det omfatter alle former for skibe og fartøjer. I udpegningen af strengt beskyttede områder er det så vidt muligt prioriteret at undgå områder med intens skibsfart. Der er dog undtagelser, hvor områder er udpeget som strengt beskyttede på trods af intens skibsfart, f.eks. hvis områderne inkluderer nogle særligt beskyttelsesværdige naturværdier, eller hvis områderne vurderes at være nødvendige for at bidrage til et geografisk sammenhængende netværk af beskyttede områder, som det kræves i havstrategidirektivet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.12 Kabelkorridorer til vedvarende energi (Ek)

Zoner til kabelkorridorer betegnes Ek i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

² AIS – Automatisk identifikationssystem

Køge Bugt Alliancen mener ikke, at det vil være muligt at føre et kabel i land ved Vallø Gods-fredningen og ved Natura 2000-området for Tryggevælde ådal og mener, at udlægget af Ek14 øst for Køge bør ændres, så den følger kabelkorridoren ved Ev19.

Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at kabelkorridorer placeres uden om beskyttede områder og undgår de nuværende overlap med Natura 2000-områderne Gilleleje Flak og Tragten (Ek9), Adler Grund og Rønne Banke (Ek15), samt Skælskør Fjord (Ek1).

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation anbefaler, at kabelkorridoren til Hesselø (Ek9) flyttes mod vest, så denne ikke løber gennem Natura 2000-området ud for Gilleleje og væsentlige fiskeriområder.

Bornholms Regionskommune imødeser en særskilt miljøvurdering af delprojekterne under programmet for Energiø Bornholm herunder kabelkorridoren Ek15.

Kommentarer

Udviklingszoner er en arealreservation og indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvilke projekter, der skal gennemføres, og hvornår der skal gennemføres projekter i zonen. Der tages altså ikke stilling til gennemførelsen af de konkrete planer og projekter i forbindelse med vedtagelse af havplanen, hvorfor det anbefales, at bemærkninger til gennemførelse af konkrete projekter indsendes til rette godkendelsesmyndighed.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.13 Konkrete landindvindingsprojekter (L)

Zoner til konkrete landindvindingsprojekter betegnes L i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Danmarks Naturfredningsforening kritiserer udlægget af zonen til Lynetteholm (L3) og anbefaler, at zonen til Lynetteholm kun kan udnyttes, hvis der i havplanen fastlægges en specifik retningslinje med krav om en reel 0-løsning for vand- og salttransporten gennem Øresund, og at der gennemføres en miljøvurdering i henhold til opnåelse af god miljøtilstand for alle havstrategiens deskriptorer.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation kommenterer, at udviklingszonen til Lynetteholm udgør en væsentlig påvirkning af især Østersøen, da vandudskiftningen gennem Øresund påvirkes, hvilket sandsynlighed vil medføre store ændringer i Østersøens vandmiljø.

Køge Bugt Alliancen ønsker et stop for klapping fra store anlægsprojekter, som Lynetteholm, i Køge Bugt.

Kommentarer

Lynetteholm er udlagt i ændringsbekendtgørelsen til havplanen, da Folketinget i 2021 vedtog en anlægslov for projektet. Fsva. konsekvenserne for vand- og saltgennemstrømningen i Øresund er der udført miljøkonsekvensvurderinger for Lynetteholm, der viser, at den blokerende effekt af Lynetteholm i Øresund vil være minimale (0,23 til 0,25 pct.). Dette er som en del af Espoo-processen mellem Danmark og Sverige kvalitetssikret af tredjeparten Deltares.

I aftale om Tilpasning af Lynetteholm og forundersøgelse af stormflodssikring fra 2022 fremgår, at der ikke skal klappes mere materiale fra anlægget af Lynetteholm. Sedimenterne indbygges i stedet i Lynetteholms fase 1.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

1.14 Indflyvningsplaner for luftfart (Ii)

Zoner til indflyvningsplaner for luftfart betegnes Ii i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Naviair gør opmærksom på, at projekter i udviklingszonerne i havplanen kan have stor indvirkning på luftfarten, når de ligger i nærheden af en lufthavns ind- og udflyvning og peger på, at der i Plandata kan forefindes respektafstande til lufthavne og luftfartsanlæg.

Kommentarer

Det er afgørende, at der ikke opsættes hindringer omkring lufthavne, der kan risikere at påvirke flysikkerheden, regulariteten eller kapaciteten i luftfartstrafikken i dag eller i fremtiden. Zonekategorien for beskyttelsesforanstaltninger for luftfart er i udkast til ændring af havplanen opdelt i to separate zonekategorier, henholdsvis indflyvningsplaner for luftfart (Ii) og respektafstande for luftfart (Ir). Ændringen er foranlediget af et ønske fra ressortmyndigheden.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2 Øvrige bemærkninger til zoner

Dette afsnit behandler de høringssvar, som Søfartsstyrelsen har modtaget til zoner udlagt i den gældende havplan, der ikke er omfattet af høringen, samt høringssvar af overordnet karakter. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer af ændringsbekendtgørelsen.

Ud over nedenstående kommentarer til de forskellige zoner, henvises i øvrigt til *Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse over Danmarks havplan af 29. september 2023*.

2.1 Generel anvendelseszone (G)

Zoner til generel anvendelseszone betegnes G i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Friluftsrådet udtrykker tilfredshed med, at store dele af havet langs kysterne er udpeget til generel anvendelseszone. Danske Tursejlere anbefaler fortsat, at de kystnære arealer i videst muligt omfang forbliver friholdt fra arealudlæg til nye større anlæg. Guldborgsund Kommune anbefaler, at det bør overvejes om Falsters sydlige østkyst kunne udpeges som fritids- og turismeområde. Struer Kommune mener ikke, at området udlagt til generel anvendelse i farvandet omkring Struer Kommune er tilstrækkeligt. FLID ønsker, at der om hver lystbådehavn udlægges en generel anvendelseszone. Energifællesskaber Danmark foreslår, at havvindmølleparker udviklet på lokalt initiativ bliver undtaget fra bestemmelse om Ev og Ei, og at kystnære havvindmølleparker kan placeres inden for zoner udlagt til generel anvendelseszone.

Struer Kommune, Naturpark Lillebælt og Landdistrikternes Fællesråd ønsker en havvendt kystnærhedszone, der skal sikre inddragelse af kommunerne i planlægningen. Danske Tursejlere anbefaler, at der fastsættes en kystnær zone på mindst 5 sømil, der helt friholdes for nye arealudlæg.

Dansk Sejlunion, Dansk Forening for Rosport og Dansk Kano og Kajak Forbund mener, at det er vigtigt fortsat at have fri adgang til natur- og fritidsoplevelser på havet, og at havplanen skal tage hensyn til dette. DIF er generelt meget tilfreds med den måde havplanen forholder sig til idræt og friluftsliv. Friluftsrådet, Danmarks Sportsfiskerforbund og Danske Tursejlere havde gerne set, at der blev planlagt for rekreative interesser og turisme med prioriterede zoneudlæg til formålet. Vesthimmerlands Kommune mener ikke, at havplanen har taget tilstrækkeligt hensyn til rekreative interesser, og KIMO ser gerne, at havplanlægning i højere grad bidrager til at fremme rekreative aktiviteter og turisme og støtte en bæredygtig udvikling heraf. Tænketanken Hay mener, at muligheden for et rekreativt liv ved kysten skal fortsætte, men at det i nogle områder vil være nødvendigt at begrænse rekreative og erhvervsmæssige aktiviteter af hensyn til naturen.

Kommentarer

De kystnære områder og områder omkring erhvervs- og lystbådehavne er fortsat forsøgt friholdt fra arealudlæg af den generelle anvendelseszone, og at meget få udviklingszoner er udlagt tæt på kysten. Det bemærkes, at turisme og rekreative aktiviteter kan foregå overalt på søterritoriet - både i den generelle anvendelseszone og uden for denne, med mindre andet er angivet i anden lovgivning. Formålet med den generelle anvendelseszone er bl.a. at friholde denne

fra aktiviteter, der er udlagt udviklingszoner til, hvorfor der ikke kan meddeles tilladelse til fx havvindmølleparker i denne zonekategori.

Indførelse af en havvendt kystnærhedszone med kommunen som myndighed er ikke foreneligt med statens højhedsret over søterritoriet. Det bemærkes, at de kystnære områder er søgt friholdt med arealudlæg af generelle anvendelseszone, og at meget få udviklingszoner er udlagt tæt på kysten.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.2 Vedvarende energi og energiøer (Ei)

Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) og Dansk Erhverv (DE) mener, at det med fordel kan præciseres, at bestemmelse Ei3 ikke afgrænses til ”kabler”, men udvides med ”kabler eller rør” med henblik på at sikre, at rør til transport af gas (fx brint) ligeledes omfattes for at understøtte etableringen af energiøer med rørforbunden offshore infrastruktur.

Exowave ønsker også ændring i bestemmelse Ev3, så den omfatter rørledninger bl.a. til transport af havvand og ferskvand, som kan være en del af f.eks. bølgeenergianlæg med tilhørende landanlæg, samt til PtX-formål.

Randers Regnskov finder det betænkeligt, at placeringer af energiøer og vindmøller kun i ringe grad er bestemt ud fra hensyntagen til natur og biodiversitet og mener, at det ikke hjælper at bidrage til løsning af klimaudfordringen, hvis man derved bidrager yderligere til biodiversitetskrisen.

Exowave mener, at der burde gives mulighed for brug af havarealer til etablering af anlæg, der giver forbedringer for det marine økosystem i udviklingszonerne for vedvarende energi og energiøer (Ev og Ei) i sammenhæng og integration med vedvarende energianlæg.

CIP og DE noterer at 28,6 pct. (30.071,7 km²) udlægges til vedvarende energi (Ev) og energiøer (Ei). Udviklingszonerne for Ev og Ei har imidlertid væsentlige overlap med udlagte sejladskorridorer i Nordsøen, som resulterer i at en væsentlig del af det udlagte areal reelt ikke kan bruges til havvind. Derudover er flere af udviklingszoner til vedvarende energi (fx Ev8, Ev36 og Ev68) i konflikt med overlappende eller tilstødende natur- og miljøbeskyttelsesområder, sejladskorridorer eller råstofindvindingsområder. Tilsvarende noterer CIP, at udviklingszone til vedvarende energi og energiøer, Ei4, er udlagt i samme område som udviklingszone til efterforskning og indvinding af olie og gas, Eo1, samt fremtidig CO₂-lagring. CIP opfordrer til, at der reelt udlægges arealer til vedvarende energi og energiøer som opfylder 30 pct. målsætningen, og de langsigtede politiske målsætninger om udbygning af havvind i dansk farvand.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) er af den opfattelse, at der udlægges langt mere havareal til vedvarende energi, end der er behov for, og det kan medføre en lang række væsentlige miljøkonsekvenser. Derfor mener DN, at havplanen ikke lever op til hverken lovgrundlaget eller den politiske aftale bag denne høring. DN mener ikke, at det er udtryk for bæredygtig planlægning, når 30 pct. af havarealet udlægges allerede inden for den første planperiode. DN anbefaler, at arealudlæggene til vedvarende energi reduceres og tilpasses det forventede arealbehov i

den kommende 10-årige planperiode, og/eller at der gennemføres en bindende rækkefølgeplanlægning som samtidig medvirker til at mindske de kumulative miljøeffekter.

Tænk tanken Hav mener, at havplanen bør udarbejdes på et økosystembaseret grundlag og havvind bør placeres uden for beskyttede naturområder. Ifølge Tænk tanken Hav viser beregninger, at der hverken frem mod 2030, 2040 eller 2050 er behov for at opstille havvindmølleparker i naturbeskyttede havområder, da der er plads til både 40 GW havvindmøller og 30 pct. reelt naturbeskyttede havområder på Danmarks havareal uden et arealmæssigt overlap.

DN anbefaler, at alle udlæg i vigtige gyde- og vækstområder for tobis udtages af forslaget.

Foreningen Skånsomt Kystfiskeri mener ikke, at udbygning af vedvarende energi bør ske som øer, men som platforme eller gravitationsfundamenter. Dette mindsker behov for råstoffer, sænker presset på naturen og sikrer ”husholdningen” med vores råstoffer.

Havsamarbejdet i Østjylland finder det afgørende, at vindmøller opstilles, så havbunden efterlades i en mindst lige så god tilstand, som før møllerne opsættes. Den statslige Havfond til netop dette formål skal kunne finansiere kompenserende genopretningstiltag for alle vindmølleparker, og ikke kun nogle af områderne.

Bisserup Havbrug & Bisserup Fisk mener, at det burde være en bunden opgave, at alle fundamenter til havmøller eller andet skal udformes, så de udfylder samme funktioner som stenrev.

Foreningen Skånsomt Kystfiskeri mener, at etablering af vedvarende energi bør foregå på en måde der fremmer og sikrer den marine biodiversitet. Derudover bør skånsomt fiskeri og regenerativ havdyrkning opprioriteres i arbejdet om sameksistens, og det bør prioriteres i udbuddene af havvind. Fundamenter og møller på havterritoriet kan tiltrække rastende skarver. Store kolonier af skarver på møllerne vil potentielt kunne modvirke de positive effekter der evt. vil være af fundamenterne for fisk – og hermed skånsomt fiskeri. Derfor bør man i designet af møller søge at modvirke rastende skarver på og ved møller.

Kommentarer

Udlæg til vedvarende energi (Ev), udlæg til vedvarende energi og energiøer (Ei) samt udlæg til kabelkorridorer for vedvarende energi (Ek) udgør i alt 29,2 pct. af det danske havareal, hvilket er en fordobling af arealet sammenlignet med den gældende havplan og understøtter de politiske ambitioner på området. Det fremgår samtidigt af aftale om Danmarks Havplan af 7. juni 2023, at VE-udbygningen vil blive tilrettelagt under hensyntagen til eksisterende olie- og gasaktiviteter samt CO2-lagring. Der vil løbende blive truffet beslutninger om den konkrete anvendelse af området, der indeholder zonerne Ec1, Eo1 og Ei4.

Havplanen er i udgangspunktet ikke til hinder for, at der udlægges rørledninger, idet der ikke er krav om, at der udlægges zoner for rørledninger i havplanen.

Udviklingszoner for vedvarende energi og energiøer (Ei) er alene arealreservationer og indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvilke projekter, der skal gennemføres i zonerne, eller hvornår der skal gennemføres projekter i zonen. Der vil i forbindelse med de konkrete planer og projekter for vedvarende energi, blive udført de nødvendige miljøvurderinger herunder evt.

habitatvurdering, og der vil i den forbindelse ske en konkret afvejning i forhold beskyttelsehensyn mv., herunder mulighederne for at fastsættelse af eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger mv.

I havplanen er der ikke noget til hinder for, at der i forbindelse med gennemførelse af et konkret projekt, stilles krav om positiv påvirkning på havmiljøet og biodiversiteten ved gennemførelse af projektet.

Der er igangsat en screening af det danske havareal, der bl.a. skal kortlægge det forventede potentiale for havvindmølleparker på hele det danske havområde, samt hvilke dele af det danske havområde, der potentielt kan være særligt sårbare over for storskalaudbygningen af havvind. Resultatet af den pågående havvindscreening forligger ultimo 2025. Det fremgår af aftalen om Danmarks havplan af 7. juni 2023, at aftalekredsen bag havplanen har noteret sig, at der inden næste opdatering af havplanen kan opstå behov for justeringer i udpegning af områder til vedvarende energi bl.a. som følge af screeningens resultater, hvilket kan resultere i, at nogle arealer kan frigives til andre formål.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.3 Vedvarende energi (Ev)

Udviklingszoner til vedvarende energi betegnes Ev i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) og Dansk Erhverv (DE) bemærker, at udviklingszone til vedvarende energi, Ev36, er udlagt med overlap med udviklingszone til råstofindvinding, R71, samt at udviklingszone til vedvarende energi, Ev8, er udlagt i natur- og miljøbeskyttelsesområdet N36. CIP noterer endvidere, at udviklingszone til vedvarende energi, Ev8, er udlagt til stødende fare- og øvelsesområde fremadrettet for Forsvaret. DE mener, at overlappene er uhenigtsmæssige og besværliggør effektiv udnyttelse af udviklingszonerne Ev36 og Ev8. DE opfordrer til, at der tages konkrete skridt til at sikre, at arealerne med overlap reelt kan udnyttes til opstilling af vedvarende energi. DE peger på, at en løsning kan være, at der hurtigst muligt igangsættes udbudsforberedende arbejde for de berørte områder, så det sikres, at områderne reelt benyttes til produktion af vedvarende energi, og så opsættende klager relateret til de andre udviklingszoner kan undgås.

WWF Verdensnaturfonden antager, at udviklingszone til vedvarende energi, Ev8, i det beskyttede område sydlige Nordsø annulleres, da det i miljørapporten konkluderes, at målsætningen om opretholdelse af god miljøtilstand for fugle ikke kan opfyldes.

Vattenfall Vindkraft mener, at det er problematisk, at det i forbindelse med statslige udbud af vindmølleparker ikke lader til, at områderne er tilstrækkelig tilpasset i forhold til at undgå interessekonflikt mellem VE og naturhensyn.

Green Power Denmark (GPD) finder det positivt, at det med aftale om havplanen besluttes, at havplanen skal understøtte sameksistens mellem forskellige aktiviteter på havet, herunder at havvind kan etableres i almindeligt beskyttede havstrategiområder, såfremt det efter en konkret vurdering kan ske uden at skade områdets integritet. Det bemærkes dog, at der i Nordsø 1, A1-

området er truffet beslutning om, at skære den sydlige del af A1-sitet, grundet overlap med fuglebeskyttelsesområdet F113. GPD er ærgerlige over den beslutning, idet området kunne være et godt eksempel på sameksistens mellem fuglebeskyttelsesområdet og havvindmølleparker.

DE og GPD opfordrer til, at der i havplanen udlægges zoner til de 11-15 områder ansøgt under den tidligere åben-dør-ordning, som er blevet vurderet til ikke at være i konflikt med andre interesser.

GPD efterlyser en vurdering af havplanens og havplanaftalens erhvervsøkonomiske konsekvenser på havvindområdet med en rent statsstyret havvindudbygning uden parallel mulighed for markedsinitieret udbygning.

GPD opfordrer til, at arealudlæg til havvind puljes til større samlede områder til havvindmølleparker. F.eks. ved at G175 lægges til Ev26, som ét samlet Ev-område. Det bemærkes, at der i visse områder, f.eks. G81, G148 (fremtidige udlæg til vedvarende energi) og i G175 (Kattegat II, en del af de forestående 6 GW udbud), er udlagt arealer kategoriseret som general anvendelseszone, som støder direkte op til Ev-zoner. Ved at pulje mindre områder, som støder op til Ev-zoner er der mulighed for at planlægge projekter med større kapacitet og dermed i reglen også bedre rentabilitet.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) påpeger, at der fortsat er udlagt et relativt stor udviklingszone til vedvarende energi nord for Læsø, Ev39, der er et nøgleområde for fiskerne, hvor der drives målrettet fiskeri efter jomfruhummer med trawl. DFPO påpeger, at havbunden består af blødt mudder, og at det højst sandsynligt vil være en udfordring for etablering af havvindmøllernes fundamenter.

DFPO finder det positivt, at udviklingszonerne til vedvarende energi, Vesterhav Syd og Nord tilpasses de møller, der er opstillet.

DFPO mener, at udviklingszone til vedvarende energi, Ev34, samt alle områderne ved Møn bør gennemgås i forhold til fiskeriinteresser.

Dansk Sejlunion, Dansk Forening for Rosport og Dansk Kano og Kajakforbund mener, at udviklingszonerne til vedvarende energi bør placeres så langt fra kysten som muligt og fraråder at placere vedvarende energi ved udmundingen af Åbenrå Fjord og øst for Als, da de mener det er et fantastisk farvand til sejlads og andre fritidsaktiviteter og med Natura 2000-interesser (N104).

FLID finder det overraskende, at der fortsat er reserveret arealer til havvindmøller i de indre Danske Farvande – f.eks. nordvest for Als. FLID ser meget gerne en grøn omstilling, også på havet, men ser gerne, at energiproduktionen samles i de udlagte områder længere ude på havet og de steder, hvor den rekreative sejlads er mindre koncentreret.

Assens Kommune bemærker, at det synes uklart, hvorvidt de to zoner, der er udlagt til vedvarende energi i Lillebælt ændrer status med høringen af ændringsbekendtgørelsen. Assens Kommune mener, at de to udviklingszoner til vedvarende energi i Lillebælt bør udgå af havplanen, da anlæg af vindmøller i disse områder forventes at få væsentlig betydning for borgere og besøgendes oplevelse af kysten og de marine områder i kommunen.

Danmarks Jægerforbund mener, at udviklingszone til vedvarende energi på Omø Stålgrunde, Ev14, bør udgå af havplanen, så der ikke er overlap med F127 fuglebeskyttelsesområdet i Smålandsfarvandet.

DOF BirdLife (DOF) har med tilfredshed noteret, at åbendør-projektet om etablering af en havmøllepark i Smålandsfarvandet (Omø Syd) er trukket tilbage og mener, at udviklingszonen bør udtages af havplanen, da det ikke er foreneligt med forpligtelserne i Natura 2000-området. DOF mener det samme gælder fx udviklingszoner til vedvarende energi ud for Vadehavet.

DOF mener endvidere, at udpegningen af områder til havvind bør, så snart det er muligt, afstemmes med de anbefalinger, der fremkommer ved afslutningen af den store, igangværende analyse af, hvor de mest sårbare og vigtigste havfugleområder er i de danske farvande.

Energifællesskaber Danmark og Landdistrikternes Fællesråd ønsker mulighed for etablering af mindre kystnære havvindparker, der via lokalt forankrede energifællesskaber er udviklet på lokalt initiativ med lokalt ejerskab og under bestemmende indflydelse fra og med henblik på forsyning af borgere og virksomheder i lokalområdet.

Kommentarer

Havplanens udviklingszoner til vedvarende energi (Ev), og til vedvarende energi og energiøer (Ei) er alene arealreservation og indeholder ikke nærmere bestemmelser om, hvilke projekter der skal gennemføres i zonerne, og hvornår de skal gennemføres.

En konkret afvejning i forhold til øvrige arealinteresser, beskyttelseshensyn mv., herunder mulighederne for sameksistens med anden anvendelse, fastsættelse af eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger mv. sker i forbindelse med de konkrete planer og projekter, hvor der vil være dialog med relevante myndigheder, organisationer mv. og det anbefales, at der indsendes bemærkninger til de miljøvurderingsprocesser, der gennemføres for de konkrete projekter.

I forbindelse med den pågående udbudsproces for Nordsø 1 er det besluttet at tilskære udbudsområdet, så der ikke længere er et overlap mellem udbudsområde og fuglebeskyttelsesområdet. Overlappet mellem udviklingszone for vedvarende energi (Ev) og område for natur- og miljøbeskyttelse vil dog fortsat fremgå af havplanen.

Fsva. udviklingszoner bemærkes, at der kun kan gives tilladelse til projekter ved overlap efter samråd ressortministerierne imellem. Ift. opsættende virkning må det være den klagemyndighed, der skal tage stilling til den pågældende klage, der foretager en vurdering heraf.

Det har tidligere været muligt at søge om små og kystnære projekter gennem den såkaldte åbendør-ordning, men grundet uoverensstemmelse med EU-retten forventes ordningen med et verserende lovforslag lukket for nye kommercielle projekter. Regeringen finder det derfor ikke relevant at foretage udlæg til disse projekter, uanset en foreliggende vurdering af arealkonflikter for de pågældende arealer.

Jf. kommentarer i afsnit 1.2 Vedvarende energi er der for perioden 2022-2025 afsat midler til et projekt, der skal sikre det nødvendige datagrundlag og understøtte den langsigtede planlægning for og beslutninger om udbygning af ny storskala havvind i Danmark.

De to zoner udlagt til vedvarende energi i Lillebælt – Ev11 og Ev13 – er ikke er udlagt som en del af ændringsbekendtgørelsen, og de er dermed ikke en del af høringen. De to zoner ændrer dermed ikke status.

Der er ikke udregnet erhvervsøkonomiske konsekvenser af elementer i aftalen, der ikke udmøntes ved ændringen og udstedelsen af havplanen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.4 Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N)

Natur- og miljøbeskyttelsesområder betegnes N i havplanen, og hvor områder derudover har et nummer.

Randers Regnskov mener ikke, at en 10 pct. fredning af Danmarks marine natur er ambitiøs nok og peger på, at IUCN og forskere anbefaler 30 pct. af arealerne skal være beskyttede i 2030, og at områderne skal have en størrelse og placering, der kan understøtte naturlige fiskebestandes eksistens og migration. Randers Regnskov mener endvidere, at havplanen bør være sammen-tænkt med habitatdirektivet, havstrategidirektivet og vandrammedirektivet.

KIMO mener, at det er et skridt i den rigtige retning med beskyttelse af 30 pct. af havområdet og 10 pct. strengt beskyttet havareal frem mod 2030, men mangler en vurdering af, hvordan disse områder virker som et økologisk netværk, i tilknytning til øvrige nationale beskyttede områder og til nabolandenes beskyttede områder. KIMO mener, at for at sikre biodiversitet og et funktionelt havmiljøkosystem, bør de beskyttede områder have økologiske forbindelser til hinanden.

Forsker Eva Egelyng Sigsgaard m.fl. peger på, at der i udkastet til havplanen er afsat 8 pct. areal til urørt hav og 30 pct. areal til beskyttet hav i 2028, men at dette tiltag ikke rækker langt i forhold til at opnå god økologisk tilstand, hvis ikke næringsstofbelastningen af havet tages i betragtning. Forsker Eva Egelyng Sigsgaard m.fl. mener, at store, sammenhængende urørte havområder er et af de stærkeste kendte virkemidler til at genoprette havets økosystemer, og anbefaler derfor at fremskynde tidsplanen for udlæggelsen af 10 pct. urørt havområde. Forsker Eva Egelyng Sigsgaard m.fl. mener endvidere, at det er afgørende, at de beskyttede områder udvælges, så de repræsenterer forskellige naturtyper og levesteder bredt og anbefaler at gøre brug af Danmarks Naturfredningsforenings og Danmarks Fiskeriforenings udspil ”Sammen om havet”.

Danmarks Jægerforbund ser meget frem til, at der snarest udlægges de resterende havstrategiområder, der skal udgøre de sidste procenter af de 10 pct. strengt beskyttet natur og mener, at det bør revurderes, om der må bundtrawles i de beskyttede områder.

DOF Birdlife (DOF) påpeger, at de danske havområder er et af Danmarks største og vigtigste internationale ansvarsområder, i forhold til den globale bevarelse af biodiversitet og natur. DOF mener, at motorbådsjagt bør forbydes, da det gør havfuglene meget sky og dermed yderligere sårbare over for andre aktiviteter. DOF mener, at det er meget vigtigt, at Danmark så hurtigt og ambitiøst som muligt lever op til målsætningerne om minimum 30 pct. beskyttet natur og minimum 10 pct. strengt beskyttet natur.

Komiteén Bæredygtig Kystkultur bemærker, at udlæg af strengt beskyttede områder kun andrager 4,1 pct. mod målet om 10 pct. samt at målet i henhold til EU-aftalerne om udlæg af min. 30 pct. beskyttede havstrategiområder heller ikke er opfyldt, idet regeringen i deres opgørelse fejlagtigt medregner fx fuglebeskyttelsesområder som beskyttede områder.

Tænketanken Hav påpeger, at mange af de danske beskyttede havområder reelt ikke er beskyttet eller effektivt forvaltet, og at beskyttelsesniveauet i de udpegede havstrategiområder nu er forringet i forhold til den tidligere version. Tænketanken Hav mener, at regeringen bør arbejde på at skabe en effektiv naturbeskyttelse af minimum 30 pct. af havarealet, hvoraf minimum en tredjedel er strengt beskyttet, og at der derfor bør udarbejdes en plan for, hvordan Danmark kommer i mål med minimum 30 pct. effektivt forvaltede (reelt beskyttede) og minimum 10 pct. strengt beskyttede havområder.

Per Egholm Pedersen foreslår, at udvide natur- og miljøbeskyttelsesområdet, N142, inderst i Ebeltoft Vig og udvide natur- og miljøbeskyttelsesområdet, N145, øst for Elsegårde og op til Boeslund Strand. Per Egholm Pedersen mener, at der bør være fiskeforbud med redskaber af alle typer, undtagen fiskeri med stang, og at fiskeforbuddet også burde gælde området mellem de to foreslåede områder.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) Syddjurs, DN Århus, Komiteén Bæredygtig Kystkultur og Havsamarbejdet i Østjylland foreslår, at Natura 2000 område nr. 194 Mejl Flak (natur- og miljøbeskyttelsesområde N146) udpeges som strengt beskyttet havstrategiområde.

DN Syddjurs og Komiteén Bæredygtig Kystkultur foreslår, at havområdet omkring øen Hjelm med Natura 2000 område (natur- og miljøbeskyttelsesområde N145) ved Kobberhage udpeges som strengt beskyttet havstrategiområde.

DN Syddjurs og Komiteén Bæredygtig Kystkultur foreslår endvidere to områder udpeget som beskyttet havområde. Det drejer sig først om Skade Grund som ligger i forbindelse med Natura 2000 område nr. H 47 (natur- og miljøbeskyttelsesområde N144) og havområdet Dråby Bugt og havområdet nord for øen Hjelm til Ruggård.

Havsamarbejdet i Østjylland ønsker et område inden for Havsamarbejdets område udpeget som et nyt beskyttet havstrategiområde med særligt fokus på beskyttelse af havbunden.

DN Aarhus peger på, at området nord for en linje fra Molshoved til indsejlingen til Aarhus Lystbådehavn bør udlægges som marint beskyttelsesområde.

Gernok ønsker område mellem to natur- og miljøbeskyttelsesområder (N134 og N162) udlagt til nyt havstrategiområde.

Frederikshavn Kommune ønsker at natur- og miljøområdernes geografiske afgrænsning finjusteres og ønsker konkret, at det vestlige hjørne af det strengt beskyttede havstrategiområde nord for Læsø (natur- og miljøbeskyttelsesområde N155) udgår, så afgrænsningen følger havbundens "kant". Frederikshavn Kommune mener det kan overvejes, om det strengt beskyttede havstrategiområde til gengæld skal udvides mod øst.

LAG FLAG Gribskov-Halsnæs anbefaler, at Kattegat på sigt delvist udlægges som maritim nationalpark.

Kaløvig Bådelaug foreslår, at Kalø Vig tildeles status som marint beskyttet naturområde.

Hjørring Kommune mener, at afgrænsning af natur- og miljøbeskyttelsesområde, N165, skal tilpasses det reelle beskyttelsesbehov og den nordlige del bør udgå.

Køge Bugt Alliancen og DN-afdelingerne langs Køge Bugt foreslår, at hele Øresund - også den sydlige del af Øresund - bør beskyttes af den marine naturnationalpark samt, at den kommende marine naturnationalpark udvides til at omfatte hele Øresund. Køge Bugt Alliancen og DN-afdelingerne langs Køge Bugt mener, at det er meget vigtigt at få udpeget et natur- og miljøbeskyttelsesområde i Køge Bugt, der skaber sammenhæng med de svenske udpegninger, natur- og miljøbeskyttelsesområde N39 (Vestamager og havet syd for), N102 (Stevns Rev) og N82 (Ølsemagle Strand og Staunings Ø). Køge Bugt Alliancen mener endvidere, at der bør skabes sammenhæng til natur- og miljøbeskyttelsesområde N170 i det nordlige del af Øresund. DOF Bird-life mener at forslaget til beskyttet havnaturområde i Øresund bør udvides ned til syd om Saltholm og Amager, samt dele af Køge Bugt.

Friluftsrådet og Danske Tursejlere ønsker, at de marine naturnationalparker i Lillebælt og Øresund fremgår af havplanen. Friluftsrådet foreslår, at de marine naturnationalparker udpeges som beskyttet natur.

Kattegatforbindelse – Nej Tak undrer sig over, hvordan man kan udlægge en udviklingszone for Kattegatforbindelsen hen over allerede udlagte natur – og miljøbeskyttelsesområder.

DN Odder mener, at den ringe tilstand for havmiljøet ved Odder bør forbedres ved at mindske tilførslen med næringsstoffer, udplante ålegræs og anlægge stenrev, og at brug af bundskrabende redskaber bør forbydes i hele området fra Lillebælt til og med Århusbugten. DN Odder oplyser, at der arbejdes lokalt på at udvide Natur 2000-område (natur- og miljøbeskyttelsesområde N37) til en større naturpark op til Norsminde.

WWF Verdensnaturfonden (WWF) foreslår en række nye beskyttede og strengt beskyttede områder. WWF mener, at der bør investeres i kortlægningen af biologien i ukendte danske havområder, og at der bør gennemføres en gap-analyse og efterfølgende effektiv naturbeskyttelse af de naturtyper, som endnu ikke er omfattet af regeringens forslag til nye beskyttede og strengt beskyttede områder.

Fredericia Kommune og Naturpark Lillebælt opfordrer til, at hele Naturpark Lillebælts marine areal omfattes af den marine naturnationalpark i Lillebælt. Naturpark Lillebælt opfordrer til, at der i forbindelse med arbejdet i den marine naturnationalpark bliver lavet en grundig redegørelse for effekterne af både klapning og råstofindvinding i området med henblik på at udfase aktiviteterne. Fredericia Kommune og Naturpark Lillebælt anbefaler, at Kasser Odde Flak udpeges som ”strengt beskyttet havstrategiområde” som del af målsætningen om mindst 10 pct. strengt beskyttet hav inden 2030. Naturpark Lillebælt anbefaler, at området ved Flækøjet også omfattes af forslag til strengt beskyttet havstrategiområde i Lillebælt. Fredericia Kommune og Naturpark Lillebælt opfordrer til, at fiskeri med bundsløbende redskaber bliver forbudt i hele Lillebælt fra Æbelø til Ærø.

Tænketanken Hav anbefaler, at overlap mellem aktiviteter og beskyttede havområder i højere grad undgås. Tænketanken Hav mener, at eksisterende ålegræsenge langs de danske kyster bør beskyttes i højere grad end de bliver i dag – både af hensyn til biodiversitet, kulstofbinding (klima) og kystbeskyttelse. Tænketanken Hav foreslår, at ålegræs-områder indarbejdes i havplanen som naturbeskyttelseszone og underlægges streng beskyttelse. Tænketanken Hav mener endvidere, at kendte, vigtige gyde- og opvæksthabitater for fisk (kommercielle, sårbare og rød-listede fiskearter) bør indarbejdes i havplanen som naturbeskyttelseszone.

Danmarks Vilde Natur mener, at der generelt bør ske en betydelig begrænsning af bundtrawl via trawlfrie zoner (jf. Bælthavet), mhp. bæredygtig ressourceudnyttelse. Beskyttede naturområder bør helt friholdes. Danmarks Vilde Natur mener, at mange placeringer af havstrategiområder er foretaget mhp. at minimere trawl-konflikter frem for efter naturfaglige kriterier såsom, størrelse, sammenhæng, naturkvalitet og repræsentativt naturindhold, hvilket hverken er økosystembaseret eller acceptabelt. Danmarks Vilde Natur ønsker at friholde alle Natura 2000-områder for bundsløbende redskaber.

Danmarks Jægerforbund glæder os over, at der indføres forbud mod fiskeri med bundsløbende redskaber i Flensborg Fjord, Vejle Fjord og Kalø Vig, men afventer fortsat at se den endelige afgrænsning af forbuddet.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) anbefaler tilpasning af områderne R og T, som er udlagt til streng beskyttelse i Lillebælt. Områderne overlapper med fiskeriområder og placeringen bør genbesøges, så områderne bliver placeret mere optimalt, så sameksistens sikres.

DFPO bemærker, at det udvidede fuglebeskyttelsesområde i østlige Tyske Bugt, der er blevet udlagt i havplanen, overlapper med havvindmølleparkerne Hornsrev 1+2+3 samt et område til vedvarende energi ud for Vadehavet og Nordsøen 1. DFPO spørger, om tilgangen ift. naturbeskyttelse og havvind er ændret, og om havvindmølleparker i fremtiden vil kunne opføres i Natura 2000-områderne til beskyttelse af habitater og arter.

DFPO mener, at der mangler områder til naturbeskyttelse i den mest vestlige del af Nordsøen og hvis der ikke udpeges yderligere områder i det pågældende område, vil havplanen ikke udgøre det sammenhængende netværk af beskyttede områder i de danske farvande, som der ellers arbejdes på at kunne leve op til.

DFPO anbefale, at området N ved Læsø begrænses ved at reducere det nordlige og det nordvestlige hjørne af hensyn til hummerfiskeri.

DFPO bemærker, at i de mindre områder i Øresund og Lillebælt, der for nyligt er blevet udpeget, er det afgørende, at områderne sikres som virkelig strengt beskyttede områder. Det betyder, at rekreativt fiskeri, som lystfiskeri og harpunjagt, også er reguleret. Ligeledes ser det mærkeligt ud, at jagt vil kunne foresætte i de pågældende områder. DFPO anbefaler, at reguleringen gælder ens for alle.

DN Norddjurs mener, at det kystnære farvand G15 udpeges som strengt beskyttet. Området er sammenhængende med naturbeskyttelsesområdet N151. G15 er karakteriseret ved en rig variation i bundforhold med stort potentiale for naturgenopretning.

Kommentarer

Havplanen indeholder 6 pct. strengt beskyttede områder. Jf. Aftale om Danmarks havplan skal dette gradvis øges til 8 pct. i 2028 og 10 pct. i 2030. I alt dækker naturbeskyttelseszoner mere end 30 pct. af havarealet.

De strengt beskyttede havstrategiområder er udpeget primært med det hensyn at sikre en sammenhængende og repræsentativ beskyttelse af forskellige typer af havnatur. Der er samtidigt taget socioøkonomiske hensyn.

De konkrete forslag til beskyttede og strengt beskyttede områder tages med i den videre proces med at udpege yderligere 2 pct. strengt beskyttede områder. Jævnfør aftaleteksten i havplanen skal de 6 pct. beskyttede områder gradvist øges til 8 pct. i 2028 og 10 pct. i 2030.

I Aftale om Danmarks havplan fremgår det, at regeringen vil gå i dialog med relevante interessenter, særligt fiskerierhvervet og grønne organisationer og drøfte bl.a. udpegningen af strengt beskyttede og beskyttede områder, herunder forslaget til yderligere udpegning af 8 pct. i 2028 og forud for realisering af udpegningen af 10 pct., som skal være nået i 2030.

Miljøministeriet følger EU-Kommissionens vejledning fra 2022, hvor det fremgår, at beskyttede områder består af Natura 2000-områder, nationalt beskyttede områder f.eks. fredninger og områder beskyttet efter lovgivningen og andre områder, hvor beskyttelse af biodiversiteten opnås på anden vis end gennem beskyttelsesforanstaltninger.

Miljøministeriet arbejder i samarbejde med Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri på, at tilvejebringe mere viden om gyde- og opvækstområder, bl.a. med henblik på at kunne medtage det i arbejdet med at udpege yderligere strengt beskyttede områder.

Det er med Aftale om Danmarks havplan fra juni 2023 besluttet, at fiskeri med bundslæbende redskaber ikke kan foregå i havstrategiområderne. Der er således forbud mod bundslæbende redskaber i alle havstrategiområder.

Ved udpegning af havstrategiområder har der primært været fokus på beskyttelse af havbunden fra erhvervsmæssig aktivitet. Dog er mængden af lystfiskeri også begrænset i de strengt beskyttede områder med det formål at forhindre intensivt lystfiskeri i områderne.

Det fremgår af aftalen, at aftaleparterne er opmærksomme på de potentielle økonomiske konsekvenser for fiskeriet, og at økonomisk kompensation skal tilvejebringes til de berørte fiskere, hvis der ikke kan findes alternative fiskearealer til opretholdelse af deres nuværende aktiviteter (jf. aftale om havplanen). Som følge heraf, vil de udpegede områder ikke blive reduceret af hensyn til fiskeriområder.

I Lillebælt er der udpeget to strengt beskyttede havstrategiområder. Her er alle former for fiskeri forbudt dog med undtagelse af lystfiskeri fra land og lystfiskeri fra båd med maksimalt to fiskestænger pr. mand dog maksimalt 4 fiskestænger pr. båd.

Regler for motorbådsjagt reguleres i jagt- og vildtforvaltningsloven og tilhørende bekendtgørelser. Bekendtgørelse om udsætning af vildt, jagtmåder og jagtredskaber forbyder motorbådsjagt i visse områder. Områderne er ikke vist som servicelag i havplanen. Miljøministeriet undersøger, om der er behov for yderligere restriktioner i jagten på de strengt beskyttede havstrategiområder.

Der er endnu ikke truffet beslutning om den geografiske afgrænsning af de marine naturnationalparker i Lillebælt og Øresund. Ønsket om en marin naturnationalpark i Kattegat er noteret.

Havplanen regulerer ikke Natura 2000-områder. Natura 2000-områder (habitat- og fuglebeskyttelsesområder) udpeges i medfør af miljømålsloven i habitatbekendtgørelsen efter kriterierne i habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne. Beskyttelsen er ligeledes reguleret i de regler, der implementerer direktiverne. Natura 2000-områder er ikke forbudsområder. Om en aktivitet er forenelig med et Natura 2000-område beror på en konkret vurdering ud fra beskyttelsesformålet. Planer skal habitatvurderes efter reglerne i habitatdirektivet på det detaljeringsniveau, som planen tilsiger. Planen giver ikke tilladelse til konkrete projekter. Konkrete projekter skal også habitatvurderes.

Der er i Danmark udpeget 125 fuglebeskyttelsesområder, hvoraf størstedelen ligger på havarealet. Miljøministeriet er enige i, at Danmark har en vigtig geografisk placering for trækkende fugle.

Fuglebeskyttelsesområder udpeges efter kriterier i fuglebeskyttelsesdirektivet i habitatbekendtgørelsen. Havplanen gengiver alene de allerede udpegede områder. Der er ikke forbud mod aktiviteter i fuglebeskyttelsesområderne, men deres forenelighed med beskyttelsesformålene beror på en konkret vurdering både i forhold til eksisterende og nye aktiviteter.

I de offentliggjorte udkast til Natura 2000-planer for 2022-2027 fremgår, at arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri skal fortsætte. Regeringen skal i løbet af 2024 vil drøfte Fiskerikommisionens anbefalinger om fremtidens fiskeri med Folketingets partier.

Aftalepartierne bag Grøn Fond har afsat 500 mio. kr. til en havnaturfond. Formålet med fonden kan bl.a. være at bidrage til viden om miljø og natureffekterne af VE-udbygningen på havet og til omkostningseffektiv genopretning af havnatur og biodiversitet med henblik på at forbedre miljøtilstanden i havet.

I forbindelse med Landbrugsaftalen er der afsat 34 mio. kr. til udviklingsinitiativer for marine virkemidler (f.eks. ålegræs og tang). Formålet med midlerne er at de skal danne grundlag for hvordan virkemidlerne fremadrettet evt. kan anvendes i vandplanlægningen. Resultaterne skal danne grundlag for politisk stillingtagen ved genbesøget i 2024.

Natur- og miljøbeskyttelsesområde N155 ved Læsø er en eksisterende zone i den gældende havplan og ikke omfattet af høringen. Forslaget fra Frederikshavns Kommune om at ændre afgrænsningen af området mod vest, så den følger havbundens struktur, imødekommes ikke for at sikre overensstemmelse mellem udbredelsen af det eksisterende N2000-område og det nye strengt beskyttede område.

Miljøministeriet vil på baggrund af høringssvarene medtage området Flakket Flækøjet (N105) i det strengt beskyttede område i Lillebælt, som derved udvides. Området medtages i det beskyttede område T i Lillebælt, da det er et unikt naturområde med høj grad af biodiversitet, som ligger i forlængelse af nyt udpeget strengt beskyttet område. Området udpeges i et tillæg til havstrategiens indsatsprogram, som udstedes samtidig med havplanen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.5 Råstofindvinding (R)

Udviklingszoner til råstofindvinding betegnes R i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Danmarks Vilde Natur foreslår at reducere råstofindvinding betydeligt via fx forbudszoner og med fokus på at friholde kystnære områder.

Kaløvig Bådelaug opfordrer til, at råstofindvinding fra havbunden flyttes længst muligt væk fra kystnære områder og i videst muligt omfang begrænses.

Bornholms Regionskommune bemærker, at det er vigtigt for Bornholm, at der fortsat kan indvindes råstoffer i området omkring Bornholm.

KIMO finder det positivt, at råstofindvinding indskrænkes endnu mere fra 7 pct. til 5 pct. af det samlede havareal, da denne praksis er ødelæggende for bundhabitater. KIMO mener, at udviklingszoner til råstofindvinding bør fjernes fra natur- og miljøbeskyttelsesområderne.

Foreningen Beskyt Havmiljøet i Danmark finder det vigtigt, at vi som samfund fremover gør mere ud af at passe på de vigtige råstoffer ved bl.a. at stille samfundsmæssige krav til de projekter og ansøgninger, der kommer og ved at få dokumenteret, at der ikke findes realistiske alternativer til omfattende sandsugninger og –indvindinger.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anbefaler, at udviklingszoner til råstofindvinding reduceres, så de ikke overlapper med natur- og miljøbeskyttelsesområde N97.

DN Syddjurs mener, at råstofindvinding har medført en lang række negative miljøkonsekvenser for havmiljøet. DN Syddjurs foreslår, at der gennemføres en bindende rækkefølgeplanlægning for de udlagte råstofområder som sikrer, at de områder hvor skaden på havmiljøet vurderes at blive mindst - udvindes først.

DN-afdelingerne langs Køge Bugt mener, at råstofindvindingen i Køge Bugt helt bør udfases. Der bør som udgangspunkt ikke kunne ske råstofindvinding inden for en grænse på 3 sømil fra kysten, eller på under 12 meters dybde jf. grænsen for ålegræs i Danmark. DN-afdelingerne langs Køge Bugt mener endvidere, at der bør følge krav om retablering, som resulterer i større biodiversitet og gerne mere afvekslende morfologi i graveområdet, for at sikre naturgenopretning og undgå "døde" huller og lossepladser.

WWF Verdensnaturfonden (WWF) anerkender, at samfundet har behov for havets råstoffer, men opfordrer til enorm forsigtighed, når de skal indvindes. Der er udlagt enorme zoner til indvinding af råstoffer fra den danske havbund. WWF anbefaler en fragmentering af disse zoner således, at fisks levesteder og fødegrundlag også kan bevares. Samtidigt anbefaler WWF, at der afsættes midler til forskningsprojekter, som har til opgave at identificere og udvikle de mest naturskånsomme tilgange og metoder til indvinding. Da sand er en begrænset ressource anbefaler WWF, at udvikling af cirkulære løsninger i byggesektoren prioriteres højt, at der indføres et stop for eksport af råstoffer fra den danske havbund til andre lande, samt at der fokuseres på alternative metoder til kystsikring.

Struer Kommune har ingen bemærkninger til områderne udlagt til råstofindvinding og antager, at Region Midtjylland har været hørt som part i udlægningen af råstofområder.

Danske Shipping- og Havnevirksomheder og DI anser indskrænkningen af arealet til råstofindvindingen som beklagelig, da det kan have negative konsekvenser for såvel havbaserede, som landbaserede projekter grundet mulig generel fremtidig mangel på råstofforsyningen.

DI foreslår, at ved udlæg af korridorer og områder til anlæg af for eksempel lednings- og rør anlæg eller vindmølleparker el.lign. kan en forudgående udnyttelse af en eventuel råstofforekomst vurderes og herved vil to formål med havplanlægningen kunne fremmes. Danmarks Jægerforbund konstaterer, at der forsat er udlagt arealer til råstofindvinding i eller meget tæt på flere natur- og miljøbeskyttelsesområder f.eks. i område N73 og N97. Når der indvindes råstoffer indskrænkes fødegrundlaget for en række kyst- og havfugle, og det påvirker således deres levesteder. Danmarks Jægerforbund påpeger, at der er flere steder, hvor der er udlagt areal til råstofindvinding lige på kanten af et naturområde, og mener, at det bør overvejes at sikre en bufferzone i forhold til naturområdet.

Hvidovre Kommune anerkender, at der indføres en dybdegrænse på 6 meter for råstofindvinding, da især de lavvandede områder er centrale for både den naturlige kystudvikling samt for udbredelsen af ålegræs. Hvidovre Kommune undrer sig over, at der ikke i beskrivelsen af råstofindvinding nævnes sammenhængen til flere politiske aftaler om bæredygtigt byggeri og sammenhængen med den markante klimabelastning ved byggeri med jomfruelige råstoffer og mener, at en reduktion af indvinding af nye råstoffer på havet vil reducere klimabelastningen ved byggerier og øge efterspørgslen af oparbejdede materialer og accelerere den cirkulære økonomi.

Tænketanken Hav vil gerne anerkende, at arealudlæg til råstofindvinding er reduceret fra 2021 til 2023, men mener, at der forsat er udlagt et meget stort areal sammenholdt med den miljøpåvirkning, der sker i områder med råstofindvinding, hvor havbunden fjernes. Havstrategidirektivets tærskelværdier bør respekteres, hvilket betyder, at der maksimalt må være et tab af havbunden på 2 pct. af hver naturtype. Tænketanken Hav anbefaler, at der generelt bør være et stort fokus på cirkulær økonomi og genanvendelse af råstoffer – og på teknologiudvikling ift. anlæg, der ikke har behov for store mængder råstoffer (fx platforme frem for inddæmmede øer). Havplanen kan understøtte denne teknologiske udvikling ved at reservere zoner til sådanne anlæg og minimere zoner til råstofindvinding, og ved at stille specifikke krav til anvendelsen af zonen til råstofindvinding.

DFPO anbefaler, at der udpeges mindre områder til råstofindvinding, og at man udfaser anvendelse af stiksugning.

Energinet peger på, at der er vist et område til råstofindvinding (R106), som dækker hele området mellem udviklingszone til vedvarende energi Ev34 og vestkysten af Danmark. For at sikre muligheden for at etablere ilandføringskabler til de kommende statslige udbudte havmølleparker, skal der derfor også etableres mulighed herfor i havplanen. Elkabler kan ikke sameksistere med råstofindvinding, idet opgravning af råstoffer fra havbunden vil udsætte elkablerne for ødelæggende påvirkninger.

Gernok bemærker, at der i den nu gældende havplan er udlagt natur- og miljøbeskyttelsesområder (N) nord og syd for kystområdet mellem Hirtshals og Lønstrup, og at der mellem de to områder langs kysten er stenrev og sandbanker, som har stor værdi for biodiversiteten og det kystnære fiskeri. Området udgør en mindre del af det meget store område, der i dag er udlagt til råstofindvinding (R). Gernok mener, at det vil medføre en uoprettelig skade, hvis det blev tilladt at beskadige eller helt eller delvist fjerne de mange stenrev, som danner biotoper for fisk, skaldyr og fugle.

Thisted Kommune opfordrer til, at de relevante statslige myndigheder konkretiserer, hvordan sameksistensen med råstofindvinding sikres i området til CO₂-lagring, EC3.

Kommentarer

Reduktionen af arealer til råstofindvinding på havet fra ca. 7 pct. til ca. 5 pct. af havarealet som aftalt med den politiske aftale om Danmarks havplan af 7. juni 2023 er ikke en del af ændringsbekendtgørelsen for havplanen. Arbejdet forud for reduktionen er igangsat i Miljøstyrelsen, og vil blive forelagt aftalepartierne bag aftalen om Danmarks havplan i 2025, da der er behov for gennemgang af eksisterende råstofkortlægninger og evt. indsamling af nye data. Der vil med reduktionen af arealerne, jf. aftaleteksten, være et særligt fokus på de kystnære områder.

Arealudlæg til råstofindvinding på dybder lavere end 6 m er med ændringsforslaget fjernet fra havplanen, da der jf. råstoflovens § 20 a, stk. 2, som udgangspunkt ikke kan gives tilladelse til indvinding i områder med en vanddybde på mindre end 6 m.

Udlæg af råstofzoner i havplanen er ikke ensbetydende med, at der kan gives tilladelse til råstofindvinding inden for zonerne og ej heller at der vil ske indvinding i hele området for en zone. I forbindelse med ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal der gennemføres miljøundersøgelser af det ansøgte område samt miljøkonsekvensvurderinger af den ansøgte råstofindvindingsaktivitet, der beskriver de eksisterende miljøforhold i området og påvirkningen fra den ansøgte tilladelse til råstofindvinding, som vil danne grundlag for Miljøstyrelsens vurdering af, om der kan gives tilladelse til indvinding.

Havplanen planlægger som udgangspunkt for en 10-årig periode. Dog er der til nogle formål udlagt væsentlig større arealer, end der forventes taget i anvendelse i planperioden, herunder til råstofindvinding. Det skyldes, at havplanen generelt er en arealmæssig begrænsning af råstofindvinding på søterritoriet, hvorfor der er behov for at sikre forsyningsikkerheden fremadrettet.

Der findes i vid udstrækning råstofressourcer på land. Udfordringen er bl.a., at ressourcerne ikke er tilgængelige pga. anden arealanvendelse, f.eks. bebyggelse, eller beskyttelseshensyn. For at undgå en lignende situation på havet, hvor værdifulde råstofressourcer bliver gjort utilgængelige pga. f.eks. anlæg til vedvarende energi eller kabelkorridorer, er der udpeget arealer til råstofindvinding, hvor der er kortlagt væsentlige råstofressourcer eller hvor der, på baggrund af geologisk kendskab til havbundens dannelse, er en formodning om at der kunne være betydelige råstofressourcer til stede.

Indvindingsområder udlægges ved at en virksomhed, eller offentlig bygherre, ansøger om tilladelse til råstofindvinding i et bestemt område. Da der ikke er foretaget detailkortlægning af råstofressourcernes kvalitet i de danske farvande, og Miljøstyrelsen ikke har specifikt kendskab til virksomhedernes behov, har man ønsket at sikre områder med forskellige råstofkvaliteter, fordelt i alle havområder, der kan opfylde råstofforsyningsbehovet i den nuværende og fremtidige planperioder.

Der er ikke gældende råstofindvindingstilladelser inden for den del af råstofzone R71, som ønskes udpeget som havstrategiområde. Dertil skal det bemærkes, at råstofzone R71 ikke dækker over N134, men blot grænser op til området.

CO₂-lagring og råstofindvinding kan som udgangspunkt sameksistere, da CO₂ lagres mindst 800 m under havbunden, mens råstofindvinding foregår i de øverste meter af havbunden.

Ifm. første udkast til havplanen blev det vurderet, at et potentielt fællesområde ved Bornholm, beliggende i Natura 2000-område nr. 252, Habitatområde H261, ikke ville kunne udnyttes, da området er domineret af stenrev og en større sandbanke, hvilket Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Det potentielle fællesområde ved Bornholm blev derfor ikke inkluderet i havplanen som en udviklingszone til råstofindvinding.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.6 Havbrug (Ah)

Udviklingszoner til havbrug betegnes Ah i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Danmarks Naturfredningsforening (DN), herunder DN Norddjurs, Havsamarbejdet i Østjylland, KIMO og Danske Tursejlere mener, at de eksisterende havbrug skal tages på land, og at rammerne og mulighederne for landbaseret opdræt bør fremmes, eftersom fiskeproduktion i åbne netbure til havs ikke kan betragtes som den bedst tilgængelige teknik. Havsamarbejdet i Østjylland anbefaler derudover at undersøge, om eksisterende havbrug kan flyttes ud på lokaliteter, hvor havmiljøet er mere robust.

DN, WWF, Komitéen Bæredygtig Kystkultur og Eva Egelyng Sigsgaard m.fl. er imod udviklingszoner til havbrug og mener, at de helt bør fjernes, for at undgå yderligere belastning af havmiljøet. DFPO og Eva Egelyng Sigsgaard m.fl. anbefaler ikke, at der udlægges havbrug i områder, hvor der foregår fiskeri og mener desuden, at der er behov for at vurdere havbrug i forhold til risiko for ødelæggelser ved stormvejr mv.

Danmarks Vilde Natur, Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) og DOF Birdlife ønsker zoner til eksisterende havbrug udfaset. DSF finder, at udpegning af dedikerede områder til havbrug sender et forkert signal om, at der er en reel mulighed for ansøgninger. DSF finder ikke, at der er plads til havbrug i danske farvande, primært fordi der ikke er et kvælstofråderum, mens det andre steder er et manglende fosforråderum. De mener derfor ikke, at traditionelt havbrugsopdræt er foreneligt med Verdensmål 14 om bæredygtig udvikling, forvaltning og beskyttelse af havene og de kystnære økosystemer eller en økosystembaseret tilgang. DSF anbefaler derfor, at udpegning af arealer til havbrugsopdræt slettes.

Tænk tanken Hav mener, at der ved planlægningen af havbrug bør tages hensyn til miljøtilstanden i et givent område, samt de kumulerede effekter på tværs af alle presfaktorer i et givent område, så havområdets bæreevne ikke overskrides, bl.a. pga. havbrugenes udledninger. Tænk tanken Hav mener endvidere, at det kan undersøges, om havbrug i en økosystembaseret tilgang kan placeres i sameksistens med eksempelvis offshore anlæg.

Komiteén Bæredygtig Kystkultur, Dansk Sejlunion, Dansk Forening for Rosport, Dansk Kano og Kajakforbund og Horsens Sejlklub gør indsigelse mod arealudlæg til havbrug – særligt i de indre danske farvande og foreslår bl.a. en tidsbegrænsning for tilladelser eller udviklingszoner til havbrug. Limfjordsrådet og Friluftsrådet er bekymrede for store arealudlæg til havbrug, som er placeret kystnært og i områder, hvor der er store rekreative aktiviteter. Dansk Sejlunion forventer, at berørte idrætters specialforbund i DIF-familien er høringsberettigede ved tilføjelse og fjernelse af alle typer af anlæg.

Danmarks Vilde Natur, Endelave Beboerforening, Endelave Hav- og Dambrug – Nej Tak, DN Hedensted og Thrine Nørgaard gør indsigelser mod udviklingszonerne til havbrug i As Vig og Horsens Yderfjord. De anfører bl.a., at havbrugene modarbejder vandrammedirektivets krav om god økologisk tilstand inden 2027, påvirker Natura 2000-områdets habitatnaturtyper negativt, at havmiljøet i As Vig er i ringe tilstand, og at der foregår lokale diskussioner om udflytning af havbrug fra indre Horsens Fjord til As Vig. Danmarks Vilde Natur mener, at udviklingszoner til fem eksisterende havbrug i As Vig og Horsens fjord bør tidsbegrænses.

Danske Havne mener, at nye udlæg til forskellige typer af marine produktioner skal tage hensyn til den lokale havn og den eksisterende sejlads og sejlruiter.

Dansk Akvakultur Producentorganisation (DAPO), Polar Salmon Hjerting Laks, BioMar, Aller Aqua, Seasight Group, West Diesel, Danish Seafood Association, FødevarerDanmark, TP Smede og Marineservice, Intercargo Coldstore, Snaptun Frysehus, Snaptun Havn, Vognmand Lasse Mathiesen, Kalundborgegnens Erhvervsråd, Finn Pedersen, Fonden Reersø Havn, Korsør Erhvervsforening, Freia Forellen, Hvide Sande Vodbinderi, Lerøy Seafood Danmark, DK-Forellen, Musholm A/S, Landdistrikternes Fællesråd, Benny Dam og JH Tømmer og Snedker A/S, udtrykker opbakning til fastholdelse og udvikling af havbrug med henvisning til dansk forankrede, bæredygtige fødevarer, der kan bidrage ind i den grønne omstilling i samspil med økonomisk udvikling i landdistrikterne og beskæftigelse i erhverv og følgeerhverv.

DAPO, understøttet af Mørenot, Landbrug og Fødevarer og AquaPri mener, at havplanen bør være mere ambitiøs i forhold til udvikling af bæredygtige havbrug og bør indeholde mulighed for, at områder til havbrug øges ved at udpege flere egnede arealer til akvakulturopdræt. DAPO

begrunder med hensyntagen til erhvervsudvikling, klimahensyn, klimaaftryk sammenlignet med andre kødproduktionsformer og beskæftigelse.

Guldborgsund Kommune ser positivt på akvakultur i det omfang, det bidrager til lokale arbejdspladser og udføres i balance med naturhensyn.

Bisserup Havbrug & Bisserup Fisk og Netværk for Økologisk Akvakultur og Økologisk Landsforening opfordrer til at sikre muligheder for at samtænke og drive næste generation af havbrug og akvakulturbrug som økologiske polykulturer med flere arter af fisk sammen med skaldyr og tang.

En række høringssvar udtrykker bekymring for udviklingszoner til havbrug i konkrete områder. DN Syddjurs ønsker alle udviklingszoner til havbrug fra Anholt til Hjelm udtaget af havplanen. Havsamarbejdet i Østjylland ønsker udviklingszoner til havbrug ud for Djursland og Samsø fjernet. Aarhus Kommune ønsker ikke, at der udpeges områder i Aarhus Bugt til etablering af nye opdrætsanlæg af fisk i åbne havbure. DN Kalundborg gør indsigelse mod udviklingszonerne til havbrug Ah16, Ah18 og Ah21.

Bornholms Havbrug er positive over for placering af udviklingszone Ah11 ud for kysten ved Nexø Havn og mener at farvandet omkring Bornholm er særligt egnet til at udvikle havbrug, idet det åbne hav sikrer en kontinuerlig gennemstrømning i området.

Musholm ønsker mulighed for, at et areal, der i dag alene anvendes til muslingeopdræt, også kan bruges som en "bufferstation" for fisk fra Musholms havbrug, dvs. til midlertidig opbevaring af fisk fra Musholms havbrug.

Kommentarer

Der er i den gældende havplan udlagt udviklingszoner til eksisterende havbrug og ansøgninger om etablering af nye havbrug, der var verserende på tidspunktet for udarbejdelse af havplanen. I det omfang der er eksisterende havbrug i en udviklingszone til havbrug, fastholdes udviklingszonen til det pågældende formål.

Havplanen giver ikke ret til, at virksomheder kan få en tilladelse til den aktivitet, som et område er udlagt til, da dette afhænger af den konkrete sagsbehandling efter sektorlovgivningen. Havplanen sætter dog rammen for den strategiske prioritering af anvendelsen af det danske havareal.

Etablering af havbrug kræver, at havbrugene kan få en placeringstilladelse og miljøgodkendelse efter gældende regler på miljøområdet. Godkendelse til etablering af havbrug afhænger af en række miljøhensyn og vil alene kunne meddeles, hvis havbruget kan drives på stedet uden at påføre forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet. Berørte myndigheder og organisationer høres i forbindelse med konkrete ansøgninger efter gældende regler. Vandmiljøet er de fleste steder hårdt presset, og derfor er der begrænsede muligheder for yderligere havbrugsproduktion i danske farvande på grund af omfattende forurening fra andre kilder.

Sameksistens af akvakulturer, f.eks. som polykulturer, afhænger af en konkret vurdering. En tilladelse til en ansøgning om et nyt havbrug eller udvidelse af et eksisterende havbrug, der ikke

er placeret inden for de i havplanen udlagte udviklingszoner til havbrug, forudsætter et havplantillæg, foruden overensstemmelse med miljø- og sektorlovgivningen.

Berørte myndigheder og organisationer høres i forbindelse med konkrete ansøgninger efter gældende regler. Forud for meddelelse af placeringstilladelse til et havbrug, sker der en høring af Søfartsstyrelsen, der vurderer hvilken form for afmærkning, der kræves af anlægget.

Der pågår en lovliggørelsesproces på havbrugsområdet. Miljøstyrelsen behandler to verserende ansøgninger om flytninger af eksisterende havbrug fra Horsens Fjord til As Vig. Flytningerne sker til arealer, hvor der i dag ligger eksisterende havbrug, og ansøgningerne giver ikke anledning til ændring af de allerede udlagte arealer i havplanen.

Ansøgninger i de udlagte udviklingszoner for havbrug undersøges med henblik på, at sagerne hurtigst muligt afgøres. Det fremgår af aftaleteksten til Danmarks havplan, at der på baggrund heraf kan blive behov for at justere i planlægningen f.eks. områderne til havbrug, herunder udlæg af zoner til formålet.

Bufferstationer, hvor fodertomme fisk kortvarigt opbevares uden fodring, indgår ikke med zoner i havplanen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af udkast til ændringsbekendtgørelsen.

2.7 Kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak)

Udviklingszoner til kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr betegnes Ak i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri anfører, at bankeproduktion af muslinger (Ak) kun bør foregå ved samtidige minimum tilsvarende nedgang i skrab efter muslinger, og ikke bør foregå i Natura 2000-områder.

Kommentarer

Tilladelser til skaldyrsopdræt meddeles på grundlag af sektorlovgivningen, hvor ansøgninger skal undergå individuel og konkret sagsbehandling. Tilladelser til kulturbanker vil skulle være i overensstemmelse med gældende vandområdeplaner, således at f.eks. områder inden for grænsen for den potentielle dybdeudbredelse for ålegræs vil blive friholdt for nye kulturbanker. I forbindelse med eventuelle tilladelser til etablering, vedligehold og høst af kulturbanker i Natura 2000-områder skal det ved en miljøkonsekvensvurdering sikres, at aktiviteten er i overensstemmelse med udpegningsgrundlaget.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.8 Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao)

Udviklingszoner til opdræt af skaldyr i vandsøjlen betegnes Ao i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Danmarks Sportsfiskerforbund støtter, at arealer til skaldyrsopdræt er begrænset til at omfatte områder med dybder over 4 meter og havde gerne set, at arealerne også var blevet udpeget med

hensyntagen til rekreative, turistmæssige og æstetiske interesser. Konkret foreslår Danmarks Sportsfiskerforbund, at kommercielle muslinge anlæg placeres eksempelvis mindst 500 meter fra land, således at de ikke påvirker de førnævnte interesser.

Landbrug og Fødevarer, Hedeselskabet, Marine Ingredients Denmark, Business Lolland Falster, Guldborgsund Kommune, Dansk Akvakultur Producentorganisation og Bæredygtigt Landbrug anfører, at der bør være tilstrækkelige og fleksible muligheder for etablering af muslingeopdræt i vandsøjlen til gavn for vandmiljøet og som en bæredygtig ressource. Business Lolland Falster anfører herudover, at der bør tillades lineopdræt af muslinger (opdræt af skaldyr i vandsøjlen) i natur- og miljøbeskyttelses områder på vanddybder fra 6 meter omkring Lolland Falster. Landbrug og Fødevarer, Wittrup Seafood og Blue Research anfører endvidere, at det klart bør kommunikeres, at udlæg til en udviklingszone til muslingeopdræt ikke er ensbetydende med, at der kan etableres et muslingeopdræt i arealet, idet der ved en ansøgning om tilladelse til etablering af et anlæg altid skal gennemføres en konkret vurdering i forhold til miljø- og habitatregler, ålegræsudbredelse, andre brugere mm. og at en tilladelse altid er midlertidig. Wittrup Seafood, Blue Research og Dansk Akvakultur Producentorganisation anbefaler, at de arealer, der er udtaget i udkast til ændringsbekendtgørelsen af havplanen forbliver i den endelige havplan, og at der bør udpeges flere udviklingszoner til muslingeopdræt i vandsøjlen.

Havsamarbejdet i Østjylland anfører, at der ikke længere bør skrubes efter muslinger, og anbefaler i stedet en bæredygtig produktion af muslinger i vandsøjlen på liner, forudsat at dette kan ske under hensyntagen til fjordenes tilstand og rekreative og turismemæssige interesser.

Danish Oyster ønsker mulighed for udlæg af minizone i Gundestrup Havn ved Lammefjorden til opdræt af skaldyr samt mindre udlæg i Helnæs-bugten og i Lunkebugten. Bisserup Havbrug og Bisserup Fisk ønsker fleksibilitet mellem udviklingszoner og mulighed for at drive akvakulturbrug som økologiske polykulturer med flere arter af fisk sammen med skaldyr og tang.

Havsamarbejdet i Østjylland bemærker, at det bør indarbejdes i beskrivelsen af den generelle anvendelseszone, at det efter en konkret ansøgning kan være muligt at udlægge liner til rekreativ, ekstensiv dyrkning af tang og muslinger.

TP Smede og Marineservice ApS, Freia Forellen, Hvide Sande Vodbinderi ApS, BD Dykkerentreprise og Snaptuns Havn støtter, at der udlægges områder til fastholdelse og udvikling af akvakultur.

Naturpark Lillebælt og Fredericia Kommune ønsker, at indgå i dialog om arealafgrænsningen af udviklingszonerne Ao21 og Ao22 med henblik på at optimere et evt. kommende muslingeopdrætsanlæg i Kolding Fjord. Naturpark Lillebælt og Fredericia Kommune ønsker at muslingeopdræt, som kun er til naturgenopretningsformål, kan anlægges i de generelle anvendelseszoner uden for udviklingszonerne (Ao og Ak).

Horsens Havn ønsker, at bevare fjernet sejladskorridor til Horsens havn, evt. i tilpasset form for at sikre, at sejladsen ikke kommer i konflikt med havproduktion.

Kommentarer

Det bemærkes, at Ak og Ao i havplanen er rettet mod kommercielt skaldyrsopdræt, mens rekreativt opdræt af skaldyr er ikke omfattet af havplanen. Udlægning af muslinger til naturgenopretning er ikke omfattet af udlæg til kommercielt skaldyrsopdræt.

Tilladelser til skaldyrsopdræt meddeles på grundlag af sektorlovgivningen, hvor ansøgninger skal undergå individuel og konkret sagsbehandling. Der vil i den forbindelse være krav om udarbejdelse af bl.a. sejladsrisikoanalyser for de konkrete projekter.

Tilladelser til opdræt i vandsøjlen vil skulle være i overensstemmelse med gældende vandområdeplaner, således at f.eks. områder inden for grænsen for den potentielle dybdeudbredelse for ålegræs vil blive friholdt for nye skaldyrsopdræt. I forbindelse med eventuelle tilladelser til opdræt af skaldyr i Natura 2000-områder skal det sikres, at aktiviteten er i overensstemmelse med udpegningsgrundlaget.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.9 Konkrete transportinfrastrukturprojekter (Ib)

Udviklingszoner til konkrete transportinfrastrukturprojekter betegnes Ib i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Helsingør Sejlklub, Friluftsrådet Nordsjælland og Dansk Sejlunion anbefaler, at der i forbindelse med udviklingszonen til ny Helsingør-Helsingborgforbindelse (Ib10) sikres fri sejlads i en kystzone ved Helsingør mellem trafiksepareringen og Danmark. Endvidere anbefaler Helsingør Sejlklub og Friluftsrådet Nordsjælland, at der forstsat skal kunne gennemføres kapsejladser i anlægs- og driftsfasen samt, at der i forbindelse med anlægsarbejdet opsættes tydelig afmærkning og informeres om ændringer i relation til sejladsen.

DGI Nordsjælland lægger vægt på, at i forbindelse med udviklingszonen til ny Helsingør-Helsingborgforbindelse (Ib10) udvises hensyn til sejlsporten og naturen i anlægs- og driftsfasen, og at sejlsportsforeningerne i området inddrages.

Borgerinitiativet Stop HH-forbindelsen opfordrer til, at udviklingszonen til ny Helsingør-Helsingborgforbindelse (Ib10) udtages af havplanen, og at regeringen og Folketinget skrinlægger planerne om en fast forbindelse af økonomiske, samfundsmæssige og natur- og miljøbeskyttelsesmæssige hensyn.

Kattegatforbindelse – Nej tak m.fl. ønsker udviklingszonen til ny Kattegatforbindelse (Ib5) udtages af havplanen af natur- og miljøbeskyttelsesmæssige hensyn.

Tænketanken Hav opfordrer til, at man havplanlægningen bør være særligt opmærksom på hensyn under vandrammedirektivet, havstrategidirektivet, Natura 2000 samt den kystnære biodiversitet i forbindelse med transportinfrastruktur og landindvindingsprojekter og anbefaler, at der politisk fastsættes minimumskrav, der skal følges ved forberedelse og udførelse af alle marine anlægsprojekter.

Kommentarer

Zonerne (Ib5) og (Ib10) er ikke udlagt som en del af ændringsbekendtgørelsen og dermed ikke i høring.

Det bemærkes derudover, at arealet til en Ny Kattegatforbindelse er svarende til det område, hvor der er foretaget forundersøgelse. Der er pt. ikke taget politisk stilling til eventuel igang-

sættelse af videre undersøgelser endsige et konkret projekt. I den videre proces for en fast forbindelse over Kattegat vil Erhvervsministeriet og Transportministeriet vurdere, om arealudlægget i havplanen til en Ny Kattegatforbindelse kan indskrænkes. Dette vil i så fald ske ved en ændringsbekendtgørelse.

Hvis det besluttes at gå videre med en fast forbindelse over Kattegat, vil alle gældende regler om beskyttelse af miljø og natur m.v. blive iagttaget. Forslaget om et bredt politisk forlig mellem Folketingets partier, der fastsætter minimumskrav til anlægslove for marine anlægsprojekter er taget til efterretning.

I havplanen er udlagt et areal til en ny Helsingør-Helsingborgforbindelse, som er svarende til det område, hvor der er foretaget en strategisk analyse. Denne blev fremlagt i 2021. Der er pt. ikke taget politisk stilling til at eventuelt nærmere undersøgelser af projektet. Erhvervsministeriet bemærker i øvrigt, at hvis det besluttes at gå videre med undersøgelser af en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg, vil alle gældende regler om beskyttelse af miljø og natur m.v. blive iagttaget.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.10 Kabelkorridorer til vedvarende energi (Ek)

Zoner til kabelkorridorer betegnes Ek i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Exowave og Green Power Denmark (GPD) foreslår, at ordlyden af bestemmelse EV.3 ændres så der, ud over kabler, også kan meddeles tilladelse til kabler rørledninger inden for udviklingszoner udlagt til vedvarende energi. Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) foreslår, at ordlyden af bestemmelse EI.3 ændres så der, ud over kabler, også kan meddeles tilladelse til rør med henblik på transport af gas inden for zoner udlagt til vedvarende energi og energiøer.

CIP, GPD og DI henstiller til, at der i havplanen udlægges ikke projektspecifikke infrastrukturkorridorer der tillader samplacering af infrastrukturtyper, og som understøtter fremtidige projekter især i den vestlige del af Nordsøen.

WWF Verdensnaturfonden finder det positivt, at havplanen forsøger at samle kabler til vedvarende energi i korridorer, og forventer, at der ved nedlægning af kabler i korridorer skal stilles krav om anvendelse af mest miljøskånsomme metoder i forbindelse med anlægsarbejde til havs.

GPD bemærker, at der ikke er udlagt zoner til kabelkorridorer til Kattegat II, Krigers Flak II og Nordsøen I.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation anbefaler, at der stilles krav til, at kabelejer skal beskytte kablerne, således at fiskeri med bundslæbende fiskeri normalt kan foregå hen over kablerne.

Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at der gennemføres undersøgelser af ålegræssets udbredelse i kabelkorridorerne, og at områder med ålegræsforekomster udgår og at miljøvurderingen forholder sig til påvirkningen på havbundens integritet, effekter på langsomt voksende bundfauna arter og/eller truede arter, eutrofiering og elektromagnetisk stråling.

Kommentarer

Der er i havplanen udlagt kabekorridorer for vedvarende energi (Ek) til de projekter, der er relativt langt i planlægningsforløbet, hvorfor det vurderes hensigtsmæssigt at udlægge korridorer på nuværende tidspunkt. Kabelkorridorer til øvrige relevante projekter vil blive udlagt i en senere version af havplanen.

Havplanen er i udgangspunktet ikke til hinder for, at der udlægges rørledning i Ek-områder, idet der ikke er krav om, at der udlægges zoner for rørledninger i havplanen.

Der vil i forbindelse med de konkrete planer og projekter for vedvarende energi, blive udført de nødvendige miljøvurderinger herunder evt. habitatvurdering, og der vil i den forbindelse ske en konkret afvejning i forhold beskyttelseshensyn mv., herunder mulighederne for at fastsættelse af eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger mv.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.11 Konkrete landvindingsprojekter (L)

Zoner til konkrete landindvindingsprojekter betegnes L i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Køge Bugt Alliancen anbefaler, at planerne om etableringen af Holmene (L1) indstilles på baggrund af de negative konsekvenser for havmiljøet.

Kommentarer

Zonen (L1) er ikke udlagt som en del af ændringsbekendtgørelsen og dermed ikke i høring.

Det bemærkes, at der ikke er truffet politisk beslutning om Projekt Holmene.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

2.12 Sejladskorridorer (S)

Zoner til sejladskorridorer betegnes S i havplanen, og hvor zoner derudover har et nummer.

Lemvig Kommune gør opmærksom på, at der ikke er en sejladskorridor ind til Lemvig Havn og gør opmærksom på, at sejladskorridoren bør indsnævres i den vestlige indsejling til Thyborøn Kanal pga. projekt om klimasikring

Struer Kommune er uforstående over for, at der ikke er indlagt sejladskorridor til erhvervshavnen Struer Havn. Der er en væsentlig trafik både i form af erhverv og fritidssejlad, som vil blive generet af eventuelle overflade anlæg i området. Struer Kommune forventer, at der udlægges sejladskorridorer både øst og vest om Venø og frem til Struer Havn.

Kerteminde Sejlklub ønsker en én sømil bred zone friholdes for anlæg af hensyn til de sejllende ved Kerteminde Marina. Endelave Beboerforening er bekymret i forhold til de store udviklingsområder for skaldyrsopdrætsanlæg omkring Endelave. Faaborg Sejlklub mener at område for

muslinge anlæg i fjorden bør flyttes med baggrund i sejlsport i området. Limfjordens Sejlsport er bekymret for udbygning og flere områder for skaldyrsopdrætsanlæg og mener, at der bør være forbud mod aktiviteter og anlæg, der kan forstyrre eksisterende havne og sejltreder samt turbøjer. Horsens Sejlklub gør opmærksom på dårlig afmærkning af anlæg i Horsens Fjord og ønsker begrænsning af anlæg i området, da de er til gene for fritidssejlad. Friluftsrådet er bekymret for anlæg, der placeres kystnært, da det kan gå ud over rekreative aktiviteter.

Dansk Sejlunion, Dansk Forening for Rosport og Dansk Kano og Kajak Forbund foreslår, at der sikres fri sejlad i en kystzone ved bl.a. Helsingør mellem trafiksepareringen og Danmark, således man kan sejle nord/syd i Øresund uden at krydse trafiksepareringen, med de risici og farer det medfører. Forbundene mener endvidere, at anlæg, som i det hele taget kan være til gene for lystsejlad, ikke bør placeres inden for en grænse af fx 8-10 sømil fra kysten.

Helsingør Sejlklub ønsker bl.a., at der sikres fri sejlad i en kystzone ved Helsingør mellem trafiksystemet og den danske kyst.

Foreningen Muslingeerhvervet mener ikke, at fiskeri og bundkultur i fx Limfjorden skal begrænses af sejladskorridorer.

Rønbjerg Sejlklub (Limfjorden) tilslutter sig Dansk Sejlunion, Limfjordens Sejlsport og Limfjordsrådets høringssvar. Derudover har sejlklubben følgende forslag og bemærkning vedr. sejlad i Limfjorden: Det er vigtigt, at farne også fremover placeres tæt op af kysten, der bør friholdes rimeligt sejlvand til brug for sejlklubber og sejlende turister, muslinge- og østersfarme bør ikke kunne anbringes i vige eller smalle løb, naturskønne områder, der allerede i dag anvendes til ankring og overnatning mv. bør friholdes, det bør fastlægges, at sejladsfhindringer ikke må placeres ved sømærker, i sejltreder eller naturlige sejløb og der bør lokalt fastsættes regler for antal og placering af musling- og østersfarme.

Danske Tursejlere mener, at anlæg til akvakultur kan være en begrænsning for fritidssejlad og i nogle tilfælde vil disse eventuelle anlæg øge risikoen i forhold til sikkerheden til søs.

Beboerforeningen VenøBoen bemærker, at Venø i høringsforslaget fuldstændig ses omgivet af udviklingszone for opdræt af skaldyr. Dette tilgodeser ikke rekreative interesser og fritidssejlad samt erhverv på øen. Venø Havn bør desuden sikres med en sejladskorridor

Skive Kommune ønsker, at der bliver udpeget en zone til sejladskorridor i Skive Fjord og Risgårde Bredning, som kan give en sammenhæng med den eksisterende sejladskorridor i Limfjorden.

Molslinjen bemærker, at de udlagte sejladskorridorer, (S43) og (S71), ikke føres helt ind til indsejlingen ved Odden Færgehavn. Molslinjen mener, at der bør indlægges en sejladskorridor, der sikrer Øresundslinjens fortsatte drift, også under et eventuelt byggeri af en fast Helsingør-Helsingborg forbindelse. Molslinjen bemærker, at sejladskorridoren (S89) ikke fører helt ind til grænsen mellem kommunal planlægning og havplanens strategiområde. Dette kan medføre at der lægges hindringer i vejen for sejlad med hurtigfærger. Molslinjen bemærker, at sejladskorridor (S89) gennemskærer udviklingszone til vedvarende energi og energioer (Ei3), hvilket i sig selv ikke giver begrænsning i sejlad. Der kan dog ifølge anden lovgivning opstå begrænsninger, hvilket vil kunne medføre længere sejlad for de af Molslinjens ruter, der besejler området. Mols-

linjen mener, at sejladskorridoren bør udvides, da det ikke med nuværende størrelse inkluderer/reserverer hele det område der gennemsejles. Molslinjen mener, at der bør indlægges en sejladskorridor mod syd, der sikrer fri sejlads mod Sassnitz, Tyskland. En sådan vil gennemskære udviklingszonen for vedvarende energi og energiøer (Ei3), hvilket i sig selv ikke giver begrænsning i sejladsen. Der kan dog ifølge anden lovgivning opstå begrænsninger, hvilket vil kunne medføre længere sejlads for de af Molslinjens ruter, der besejler området.

Danske Rederier (DR) bakker op om de udfordringer vedr. sejladskorridorer, der er frembragt ved Molslinjens høringssvar. DR er positiv over, at der reserveres plads til visse sejladskorridorer af hensyn til sikker afvikling af skibstrafikken. DR er positiv over for energiområder, men mener også, at der skal være en tidlig dialog omkring skibsfartens interesser i forhold til sejladssikkerhed og fortsat mulig kommerciel drift af skibsfarten.

Kommentarer

Selvom et areal er udlagt til andre formål end sejlads i havplanen, skal den hidtidige praksis om høring af de relevante interessenter fortsat gennemføres, før der gives tilladelse til etablering af et anlæg eller lignende. Der vil i den forbindelse være krav om udarbejdelse af bl.a. sejladsrisikoanalyser for de konkrete projekter.

Ønsket om fri sejlads i en kystzone ved bl.a. Helsingør mellem trafiksepareringen og Danmark, således man kan sejle nord/syd i Øresund er noteret.

Angående Molslinjens bemærkninger til sejladskorridorer ved Odden Færge Havn, Rønne Havn og ruten Rønne – Køge (hhv. S43/S71/S89/S45) ser Søfartsstyrelsen ingen sejladmæssige udfordringer i forhold til færgesejladsen, idet der henvises til praksis som beskrevet i kommentarerne under afsnit 1.11. Angående sejladskorridor mellem Helsingør og Helsingborg er der allerede indtegnet en generel sejladskorridor (S3) i dette område. Angående ønske om sejladskorridor mellem Bornholm og Sassnitz, Tyskland henvises til afsnit om sejladskorridorers arealudlæg og praksis som beskrevet i kommentarerne under afsnit 1.11.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

3 Generelle bemærkninger

Dette afsnit behandler hørings svar af mere generel karakter. Der henvises i øvrigt til *Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse over Danmarks havplan af 29. september 2023*.

3.1 Proces

Bitten Roug, Michael Arleth og Anette Arleth kritiserer, at de er blevet varslet for sent om høringen i forhold til fristen for indgivelse af hørings svar. Tænketanken Hav anfører, at de mener, at der med ændrings bekendtgørelsen reelt er tale om en helt ny plan, som burde have været i høring i 6 måneder med større interessentinddragelse. Hjørring Kommune bemærker, at der ikke er sket tilretning af havplanen ift. deres hørings svar, ligesom kommunen ikke har modtaget respons på tidligere hørings svar.

Danmarks Naturfredningsforening og Tænketanken Hav finder det problematisk, at høringer og vedtagne ændringer af havplanen ikke annonceres på den statslige høringsportal.

Dansk Sejlunion, Dansk Forening for Rosport og Dansk Kano og Kajak Forbund foreslår, at der etableres et nationalt havråd med bl.a. repræsentanter fra de rekreative organisationer, der kan fungere som rådgivende organ i forhold til havplanlægningen. DGI Nordsjælland anbefaler et råd bestående af brugere og myndigheder, hvor kommende anlægsarbejder drøftes, og DIF foreslår et ministernedsat adgangsudvalg med relevante organisationer og myndigheder.

Marinarkæologi Vestdanmark gør opmærksom, at de først forholder sig til de konkrete projekter, når de kommer i høring eller hvis en bygherre ønsker en frivillig aftale/risikovurdering, og at museerne skal inddrages i god tid.

Naviair vil altid gerne være behjælpelig med at vurdere den konkrete påvirkning af luftfarten, når konkrete projekter forelægges.

Kommentarer

Høringen af ændrings bekendtgørelsen blev annonceret den 27. november 2023 med frist den 5. februar 2024, hvilket giver en høringsperiode på 10 uger. Høringen blev annonceret både på Høringsportalen og havplan.dk samt udsendt til den offentliggjorte høringsliste. I forhold til høringslængden bemærkes det, at ændrings bekendtgørelsen udmønter de ændringer til den gældende havplan, der er aftalt med den politiske aftale om havplanen af 7. juni 2023, hvorfor Erhvervsministeriet vurderer, at der ikke er tale om en ny havplan.

Det bemærkes, at der er udarbejdet et høringsnotat pba. hørings svarene ifm. høring af den gældende havplan i 2021. Der tages i høringsnotatet stilling til de indkomne hørings svar. Høringsnotat og udstedelsen af den gældende havplan den 30. september 2023 blev ligeledes annonceret på høringsportalen og havplan.dk, og høringsnotatet kan læses på Høringsportalen og havplan.dk.

Forslagene om oprettelse af et havråd/adgangsudvalg er noteret.

Bemærkningen om vurdering af marinarkæologi og luftfart er noteret.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændrings bekendtgørelsen.

3.2 Havplan.dk og digital bekendtgørelse

Havsamarbejdet i Østjylland ønsker, at man på havplan.dk kan se, hvilke områder, der er hhv. havstrategiområder, Natura 2000-områder eller strengt beskyttede havstrategiområder mv. Havsamarbejdet i Østjylland ønsker tillige, at det bliver muligt at til- og fravælge visningen af hver enkelt sektor i GIS-kortet.

Tænketanken Hav finder det problematisk, at havplanen ikke er tilgængelig på Retsinformation, og at brugeroplevelsen på havplan.dk kan forbedres, så det er nemt at få et overblik over lovgivningen og høringsprocesserne.

DIF, Dansk Sejlunion, Dansk Forening for Rosport, Dansk Kano og Kajak Forbund og Friluftsrådet roser havplanens servicelag og mener, at det er væsentligt i det videre arbejde med havplanen at finde en model for at ajourføre servicelaget samt afsættelse af økonomiske midler hertil.

Kommentarer

Havplanen angiver alene hvor på det danske havareal, der findes områder med natur- og miljøbeskyttelse. Restriktionerne for de forskellige områder fremgår ikke af havplanen, men af det regelgrundlag, som områderne er udpeget efter. Derfor er miljø- og naturbeskyttelse udlagt med samme signatur på havplan.dk. Det er dog muligt i havplanens servicelag, der ikke er retligt gældende, at tilvælge en visning, der viser, hvilket regelgrundlag områderne er udlagt efter. I forhold til muligheden for at til- og fravælge visningen af forskellige sektorer er det muligt i lagvælgeren i kortet.

Det vil ikke skabe de bedste rammer for brugervenligheden, hvis brugerne af havplanen fx skulle læse og sammenholde koordinater fra den skriftlige bekendtgørelse med et kort med tilsvarende koordinatangivelse. Hensynet til, at enhver kan få adgang til en autoritativ gengivelse af gældende ret, forringes ikke ved at lægge havplanen på en anden platform end Lovtidende.dk. Hensynet bag den alternative kundgørelsesmetode er at sikre øget tilgængelighed af gældende ret.

Erhvervsministeriet har udstedt bekendtgørelse nr. 1761 af 1. december 2020 om kundgørelse af havplanen m.v., der angiver hvor havplanen i autoritativ form kan findes. Da bekendtgørelsen er kundgjort i Lovtidende (og Retsinfo), kan havplanens brugere og den øvrige offentlighed således via Lovtidende (og Retsinfo), der er det normale kundgørelsesmedie, få oplysning om, hvor de kan tilgå havplanen.

I forhold til brugeroplevelsen på havplan.dk bemærkes det, at zoner i høring er fremhævet med en rødtribet signatur, og at det er muligt at fremhæve visningen af disse zoner via boksen "Foreslåede ændringer" i toppen af siden. Tidligere versioner af havplanen kan vælges via menu-punktet "Se historiske versioner af havplanen" på forsiden af havplan.dk

Søfartsstyrelsen er udelukkende ansvarlig for udstillingen af servicelagene og har ikke har indflydelse på opdateringen og vedligeholdelse af data i de enkelte servicelag, der for det meste produceres af andre myndigheder.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

3.3 Arealbehov og rækkefølgeplanlægning

DN anbefaler, at havplanen justeres, så det sikres, at størrelsen på udviklingszonerne – især til vedvarende energi - ikke overstiger behovet inden for planperioden, og at der gennemføres en bindende rækkefølgeplanlægning for udnyttelsen af udviklingszonerne, som sikrer, at de bedst placerede arealer med færrest miljøkonsekvenser tages først i brug for at tilgodese miljøet og erhvervenes interesse.

Kommentarer

Havplanen planlægger som udgangspunkt for en 10-årig periode. Dog er der til nogle formål udlagt væsentlig større arealer, end der forventes taget i anvendelse i planperioden. Det skyldes, at havplanen generelt er en arealmæssig begrænsning på søterritoriet, hvorfor der er behov for at sikre forsyningssikkerheden fremadrettet.

Det bemærkes, at aftalekredsen bag Aftale om Danmarks havplan af 7. juni 2023 har aftalt, at understøtte en massiv udbygning af vedvarende energi for at nå 70 pct.-målsætningen i 2030, klimaneutralitet i 2045 samt for at indfri ambitionerne for Nordsøen og Østersøen i såvel Esbjerg- og Oostende-erklæringerne som Marienborg-erklæringen. 30 pct. af havarealet er således udlagt til formålet.

Der er med finansloven for 2022 taget initiativ til at igangsætte en screening af hele det danske havareal med henblik på at tilvejebringe mere viden om, hvor det vil være mest attraktivt at placere fremtidige havvindmølleparker. Der kan således opstå behov for justeringer i udpegning af områder til vedvarende energi bl.a. som følge af screeningens resultater, hvilket kan resultere i, at nogle arealer kan frigives til andre formål.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

3.4 Sameksistens

DIF roser princippet om sameksistens i havplanen og foreslår, at det får yderligere opmærksomhed som det vigtigste princip i havplanlægningen. DI mener, at havplanen fremstår som et statisk plandokument og anbefaler, at det bør overvejes at anvende principperne fra 'multipel arealanvendelse', hvor et område kan benyttes til flere aktiviteter Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation understreger, at der bør følges op på aftalerne om sameksistens fra den politiske aftale om havplanen.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anbefaler, at der for hver af havplanens forskellige typer udviklingszoner fastlægges en minimumsbufferzone omkring havstrategiområderne, som sikrer en rimelig afstand mellem de mulige aktiviteter i udviklingszonerne og havstrategiområderne. DN anbefaler endvidere, at der i udpegningen af havplanens udviklingszoner tages hensyn til og gives plads til de kommende udpegninger af natur- og miljøbeskyttelsesområder til streng beskyttelse, som skal være gennemført senest i 2028 og 2030, og at der afsættes midler til identifikationen af disse områder.

Kommentarer

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af havplanen foretaget en vurdering af, om flere forskellige former for anlæg eller aktiviteter vil kunne foregå i samme område eller eventuelt tidsmæssigt forskudt. I langt de fleste tilfælde vil det dog afhænge af en konkret vurdering, om det er muligt at anvende et område til de forskellige formål.

Flere af elementerne fra den politiske aftale om havplanen vil blive udmøntet i aktiviteter, der ligger ud over ændring af bekendtgørelse om havplanen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

3.5 Økosystembaseret planlægning og overvågning af kumulative pres

Danmarks Vilde Natur mener ikke, at lovkravet om en økosystembaseret tilgang er anvendt i forbindelse med udlæg af havplanens arealreservationer, og at der ikke er sikkerhed for, at de planlagte aktiviteter kan holde sig inden for økosystemernes bæreevne. Dansk Jægerforbund mener ikke, at havplanen er økosystembaseret, da havplanen ikke har indarbejdet koblingen mellem landbaserede presfaktorer og tilstanden i havet. Dansk Sportsfisker Forbund mener ikke, at havplanen sikrer, at det samlede menneskelige pres holdes inden for niveauer, der er foreneligt med en bæredygtig udnyttelse og god miljøtilstand. KIMO mener ikke, at ændringen af havplanen tager nok hensyn til den økosystembaserede tilgang ved en minimering af menneskelige påvirkninger på havmiljøet.

Forsker Eva Egelyng Sigsgaard m.fl. anbefaler, at der drages nytte af den omfattende kortlægning af kumulative menneskelige påvirkninger, der er gjort i projektet ØKOMAR.

Danmarks Naturfredningsforening mener ikke, at havplanen er økosystembaseret og anbefaler, at havplanen baseres på en økosystembaseret tilgang, hvor miljøkonsekvenserne af havplanens udlæg sammen med påvirkningen fra øvrige store presfaktorer som fiskeri og næringsudslip fra landkilder, og påvirkningen fra klimaforandringerne og kumulative effekter, holdes inden for økosystemernes bæreevne.

WWF Verdensnaturfonden (WWF) mener ikke, at havplanen er økosystembaseret og anbefaler, at der gennemføres en sårbarhedsanalyse for hele det danske hav, som vil danne udgangspunkt for en systematisk vurdering af kumulative effekter af alle planlagte aktiviteter på naturen, og at havplanen i langt højere grad adresserer den samlede, kumulative påvirkning fra danske og udenlandske aktiviteter på alle dele af den danske havbund. WWF Verdensnaturfonden mener endvidere, at alle direkte og indirekte påvirkninger på den marine biodiversitet skal være et centralt udvælgelseskriterie i alle beslutningsprocesser i forbindelse med anlæg til havs.

Tænketanken Hav mener ikke, at havplanen er økosystembaseret og så gerne en økosystembaseret tilgang, der inddrager de kumulative effekter og samtlige presfaktorer på havet og anbefaler endvidere, at der generelt anvendes et bedre datagrundlag i havplanlægningen og at der inddrages konkrete analyser i bestræbelserne på at tilrettelægge havplanlægningen ud fra en økosystembaseret tilgang.

Naturpark Lillebælt anbefaler, at en økosystembaseret forvaltning baseres på kommunikation mellem forvaltere, videnskabsfolk, myndigheder og brugere af økosystemet, der sikrer at beskyttelsestiltag løbende justeres på baggrund af udviklingen i miljøtilstanden.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation mener, at en økosystembaseret tilgang bør betyde, at fiskeriet også skal beskyttes, og at fiskerne skal sikres adgang til erhvervets nøgleområder, hvorfor der ikke bør tillades andre aktiviteter, der kan begrænse fiskeriets aktiviteter.

Green Power Denmark ønsker øget fokus på forskning i kumulative effekter og anbefaler et intensiveret Nordsøsamarbejde. WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at Danmark tager initiativ til oprettelse af regionale organer i Nordsøen og Østersøen, som skal overvåge det grænseoverskridende kumulative pres fra alle landes vindprojekter.

Kommentarer

Det fremgår af EU-direktiv om maritim fysisk planlægning, og den danske lov om maritim fysisk planlægning, at havplanen skal være økosystembaseret. Direktivet fastsætter ingen klar definition af begrebet, som anvendes forskelligt i de forskellige EU-medlemslande, der derfor har anvendt forskellige tilgange.

Aftalekredsen bag Aftale om Danmarks havplan af 7. juni 2023 har aftalt, at den økosystembaserede tilgang i ændringen af havplanen er implementeret ved, at havplanen:

- 1. kobles tæt til havstrategien og udarbejdes således, at den er i overensstemmelse med havstrategiens miljømål og indsatsprogram og tager hensyn til Danmarks havstrategiforpligtelser under tilblivelse, opdatering og evt. fornyelse.*
- 2. Understøtter havplandirektivets og lovens brede formålsparagraf om at skabe bæredygtig vækst i de maritime erhverv, og at bevare, beskytte og forbedre havmiljøet og biodiversiteten.*
- 3. Udarbejdes med afsæt i internationalt anerkendte principper for økosystembaseret havplanlægning, operationaliseret ift. havplanlægning i regi af HELCOM-VASAB.*

Det blev endvidere aftalt, at aftalepartierne inden 1. juli 2024 skal præsenteres for et beslutningsgrundlag ift., hvordan bedre data kan anvendes til at understøtte den fremtidige økosystembaserede planlægning på havet.

Ønsket om et intensiveret samarbejde om kumulative effekter på tværs af landegrænser i Østersøen og Nordsøen er noteret.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

3.6 Naturbaserede løsninger og klima

Tænketanken Hav mener, at der i ændringsbekendtgørelsen burde have været udlagt arealer, der fokuserer på naturbaserede løsninger til bekæmpelse af klimaforandringerne, og Foreningen Skånsomt Kystfiskeri peger på, at forvaltningen af havet kan bidrage til at optage og lagre den overskydende CO₂ i atmosfæren.

Kommentarer

Forslagene om naturbaserede løsninger er noteret.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

3.7 Fiskeri

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO), Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Pelagiske Producentorganisation og Foreningen Muslingeerhvervet ønsker, at der udlægges særlige områder til fiskeri, således at muligheder for fiskeri tilgodeses i planlægningen. Tænketanken HAV anbefaler en zone til erhvervsfiskeri med fokus på bæredygtigt fiskeri i næste revision af havplanen, så erhvervet sikres forsat adgang til vigtige fiskepladser samtidig med, at miljøpåvirkningen begrænses. WWF Verdensnaturfonden (WWF) anfører endvidere, at den rummelige forvaltning af fiskeri burde være behandlet i havplanen. Også FødevarerDanmark ønsker at fremme fiskeri og akvakultur.

Randers Regnskov, Foreningen Bæredygtig Kystkultur og DOF Birdlife (DOF) anfører, at fiskeri med bundtrawl og bundslæbende redskaber bør forbydes generelt i danske farvande. DOF anfører, at tilladelse til anvendelse af sådanne redskaber kun bør kunne finde sted efter en konkret tilladelse efter ansøgning og miljømæssig konsekvensvurdering. Foreningen Danmarks Vilde Natur fremfører, at bundtrawling begrænses via udlægning af trawlfrie zoner, og at bundtrawling helt bør forbydes i Natura 2000-områder. WWF anbefaler, at fiskeri med skraberedskaber holdes på et absolut minimum og på længere sigt helt udfases – og særligt i Natura 2000 områder. Per Egeholm Pedersen anfører, at der bør indføres fiskeriforbud med redskaber af alle typer, undtagen fiskeri med stang i havområdet syd for Ebeltoft. Danmarks Jægerforbund er opmærksomme på det bundslæbende fiskeris bundpåvirkninger og bifalder sammen med Aabenraa Kommune forbuddet mod bundslæbende redskaber i Flensborg Fjord, Vejle Fjord og Kalø Vig.

Tænketanken Hav anfører, at der i forbindelse med udbygning af havvind bør arbejdes for sameksistens med et miljømæssigt bæredygtigt fiskeri. DFPO og Marine Ingredients Denmark understreger behovet for at arbejde med muligheder for sameksistens mellem forskellige arealinteresser på havet herunder havvind. Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri ønsker, at skånsomt fiskeri og regenerativ havdyrkning opprioriteres i arbejdet med sameksistens. Netværk for Økologisk Akvakultur og Økologisk Landsforening foreslår, at de mange gensidige udviklingsmuligheder for en bæredygtig og regenerativ fødevarerproduktion i havet samtænkes for dele af fiskeriet og akvakulturen i stedet for at se dem som forskellige og adskilte sektorer. Thisted Kommune anfører, at potentielt testcenter også bør teste løsninger, der gavner fiskebestanden og sameksistens med fiskeriet i form af både erhvervsfiskeri samt fiskeri med stang og line fra turbåde.

Kommentarer

Der henvises til Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse over Danmarks havplan af 29. september 2023 i denne sammenhæng.

Det kan i øvrigt oplyses, at der er tilføjet servicelag på Havplan.dk, som viser fiskeriintensitet fra dansk fiskeri i danske farvande.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

3.8 Klapning

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anbefaler, at klappladser indgår i havplanens zoneplanlægning med tilhørende miljøvurdering, DN anbefaler, at klappladserne skal miljøvurderes og eventuelle konflikter med andre interesser synliggøres og planen justeres herefter, herunder især konflikter med naturbeskyttede områder. DN anbefaler, at Limfjorden også inkluderes i ny regel om minimum 6-meters vanddybde ved klapning, og at planlægningen udelukker sameksistens mellem klapning og skaldyrsopdræt.

Tænk tanken Hav anbefaler, at klapning indgår i havplanlægningen og anbefaler at der bør være et øget fokus på at minimere klapning/dumpning i havmiljøet og udvikles incitamentet til at begrænse dette.

Kaløvig Bådelaug opfordrer til, at klapning kun må tillades efter en miljømæssig vurdering af konsekvenserne for det berørte marine miljø, og at prøver af klapp materialet fastslår, at materialet ikke er skadeligt for havmiljøet.

Dansk Sejlunion og Danske Tursejlere mener, at der i fjorde med vanddybder under 6 meter bør findes en model, hvor det fortsat er muligt at klappe på lavere vanddybder og udpege klappladser, som ligger inden for rimelig sejlfafstand til lystbådehavnene.

Foreningen Beskyt Havmiljøet i Danmark anbefaler, at havplanen sætter fokus på, at der kun er yderst begrænset plads til dumpning af slam og sediment i de indre danske farvande.

Danske Havne påpeger, at sejladsen fra erhvervshavnene til de udlagte klappladser ikke må hindres eller besværliggøres af de nye udlæg, og de må ikke hindre at nye klappladser i nem sejlfafstand fra havnene fortsat oprettes. Danske Havne påpeger, at der skal kunne udlægges tilstrækkeligt med klappladser i acceptabel sejlfafstand fra havnene på Ærø og i Assens, hvor der er mangel på kapacitet.

FLID foreslår, at hvis sejlfafstanden fra en havn til en klapplad, beliggende på over 6 meters vanddybde, er over 5 sømil, må klapning tillades på en klapplad hvortil sejlfafstand er kortere, selvom klappladsen befinder sig på under 6 meters vanddybde. FLID foreslår endvidere, at på klappladser, der kun delvist befinder sig på over 6 meters vanddybde, må den del af klappladsen, der befinder sig over 6 meters vanddybde, fortsat godt benyttes som klapplad. FLID mener, at dette også bør gælde i Ringkøbing Fjord, så det også her fortsat vil være muligt at klappe på lavere vanddybder end 6 meter pga. lav gennemsnitsdybde og lang sejlfafstand til alternative klappladser.

Rhode Nielsen er bekymret for, at der med forbud mod klapning i områder med vanddybder på under 6 m ikke kan ydes den nødvendige kystbeskyttelse, og at der ikke kan foretages rørlægning ind til land.

Hjørring Kommune ønsker begrebet ”klapning” defineret og bemærker, at der er et stort behov for at kunne anvende rent sand fra tilsandingen af indsejlingen af Hirtshals Havn til kystbeskyttelsesformål på 6-8 meters dybde.

Køge Bugt Alliancen mener, at det skal være slut med at klappe store mængder af materialer fra anlægsprojekter som fx Lynetteholm i Køge Bugt og at det bør forbydes, at klapping sker på vanddybder under 8 meter.

DN-afdelingerne langs Køge Bugt mener, at der bør gennemføres forbud mod klapping mv. i hele Øresund og Køge Bugt.

Aabenraa Kommune bemærker, at klapplassen i bunden af Aabenraa Fjord kan være problematisk.

Ærø Kommune finder det positivt, at der arbejdes for at minimere den negative påvirkning af havmiljøet ved klapping, herunder også i Det sydfynske Øhav, men undrer sig over, at klapping ikke er omfattet af havplanen.

DN Skive-Salling mener, at klapplasserne ved Glyngøre og Hvalpsund bør ophøre.

DN Kalundborg peger på, at det vil forbedre havmiljøets tilstand, hvis der gennemføres stop for deponi af slam fra bl.a. Kalundborg Havn.

DN Hedensted mener, at en klapplass i det nordlige Lillebælt med placering mellem Trelde Næs og Nordfyn, vil belaste udmundingerne af Vejle fjord og yderdelene af havbugterne i As- og Sandbjerg vige.

Fredericia Kommune støtter forbud mod klapping i områder med vanddybder under 6 meter, men savner en tydeliggørelse af hvilke klapplasser, der nedlægges som følge af forbuddet. Forbuddet vurderes at være gældende for klapplassen ud for Trelde Næs m.fl., hvor strømforholdene medfører sedimentspredning ind over nærliggende lavvandede områder med høj naturværdi (f.eks. Kasser Odde Flak). Fredericia Kommune opfordrer til at indføre forbud mod klapping i hele Lillebælt.

Naturpark Lillebælt opfordrer til, at der i forbindelse med arbejdet i den marine nationalpark bliver lavet en grundig redegørelse for effekterne af både klapping og råstofindvinding i området med henblik på at udfase aktiviteterne.

Havsamarbejdet Østjylland foreslår, at Kalø Vig, Knebel Vig, Begtrup Vig og Ebeltoft Vig samt farvandet mellem Hasnæs, Hjelm og Samsø fritages for klapping af materialer.

Kommentarer

Klapping er ikke en aktivitet, der er omfattet af havplanlovens § 5, som indeholder en oversigt over de aktiviteter, der skal planlægges for i havplanen. Derfor indeholder havplanen ikke zonedlæg for klapping, og af samme grund indgår klapping heller ikke i den strategiske miljøvurdering af havplanen.

Klapping er medtaget i de servicelag, som er tilknyttet havplan. Servicelagene er dog ikke en del af havplanbekendtgørelsen og er ikke retlig bindende. Det forhold, at servicelaget viser en række klapplasser har således ikke karakter af arealudlæg og har i øvrigt ingen selvstændig retsvirkning.

Miljøstyrelsen kan, i henhold til hjemmel i havmiljøloven, give tilladelse til klappning i et specifikt afgrænset område på havet, kaldet en klapplad. Miljøstyrelsen vurderer for hver enkel ansøgning, om klappning i det ansøgte område kan tillades. Klappladserne har således ikke status af forhåndsudpegede klappområder, men er genstand for konkrete vurderinger, herunder en række konkrete miljøvurderinger, som foretages i forbindelse med behandlingen af de enkelte ansøgninger om klappning. Derfor er klappladser ikke omfattet af miljøvurderingen af havplanen.

Det skal hertil bemærkes, at klappning ikke er omfattet af miljøvurderingslovens krav om screening og VVM-undersøgelser, da klappning ikke er oplyst som en selvstændig aktivitet i miljøvurderingslovens bilag. Dog kan klappning indgå som en del af et anlægsprojekt, som kræver gennemførelse af VVM-vurdering efter miljøvurderingsloven. I disse tilfælde skal klappningen indgå i VVM-vurderingen af det samlede projekt.

De generelle regler, der gælder for at beskytte Natura 2000-områder, gælder også for klappning. Hvis klappning kan skade Natura 2000-områder eller er i strid med den generelle artsbeskyttelse, kan der som udgangspunkt ikke gives tilladelse til klappning i områderne.

Det følger af § 2 i bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmateriale, hvad præcis der menes med henholdsvis bypass, nyttiggørelse og klappning. I den forbindelse er der tale om forskellige måder at håndtere det materiale på, som er opgravet fra havbunden. Havbundsmaterialets forureningsgrad er i høj grad med til at afgøre, om materialet f.eks. kan nyttiggøres eller klappes.

Reglerne om klappning er udformet således, at klappning kun tillades, når det er vurderet, at det kan ske natur- og miljømæssigt forsvarligt. Samtidig gives der kun tilladelse til klappning, hvis det ikke er muligt at bypasse eller nyttiggøre materialet.

Havplanen er ikke hindrer sandfodring inden for 6 m dybden, herunder udlægning af fodringsrør, når der er opnået tilladelse hertil. Det bemærkes videre, at klappning ikke er sandfodring mhp. kystbeskyttelse, men er overskydende havbundsmateriale, der bortskaffes ved at dumpe materialet i havet.

De nye tiltag på klappområdet, som alle Folketingets partier blev enige om i havplansaftalen, vil øge hensynet til natur og miljø, blandt andet ved at der indføres restriktioner for klappning på vanddybder under 6 meter. Samtidig er formålet at øge graden af nyttiggørelse af sedimentet – fx bruge det til udbygning af havneområder – frem for klappning. Det er endvidere vigtigt, at det er håndterbart for havnene.

Der var i havplansaftalen enighed om at undtage Limfjorden fra restriktioner af klappning i vanddybder under 6 meter, på grund af den generelle lave vanddybde i hele Limfjorden.

Der er som følge af aftalen bag havplanen et arbejde i gang med at undersøge mulighederne for forbud mod klappning i nærmere afgrænsede områder. Der vil ikke være tale om udpegning af områder til brug for klappning generelt, men et evt. forbud mod klappning i nærmere afgrænsede områder. Evt. regler herom vil blive udmøntet i regi af havmiljøloven. Bemærkningerne vedr. Naturpark Lillebælt tages med i de videre overvejelser.

Miljøstyrelsen er ved at opdatere vejledningen for klapning. I en opdateret version vil der blandt andet indgå, hvordan der skal tages hensyn til spredning af materiale ved klapning.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af ændringsbekendtgørelsen.

Bilag 1

Oversigt over ændringer af Danmarks havplan i

Udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Danmarks havplan

Det nærværende dokument præsenterer de foreslåede ændringer af Danmarks havplan. Ændringerne afspejler den politiske aftale, der blev indgået den 7. juni 2023 *Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige om Danmarks Havplan.*

Konkret følger af denne politiske aftale ændringer i 13 af de 17 zonekategorier i havplanen samt opdeling af zonerne til sikkerhedsforanstaltninger for luftfart og etablering af en ny zonekategori for marinarkæologisk kulturarvsdeponering.

Det er udelukkende arealmæssige ændringer, der fremvises i dette dokument. Det skal betragtes som et supplerende dokument i høringen af ændring af havplanen og har således ikke juridisk virkning. Nedenstående kort er således også kun vejledende. De juridisk bindende udlæg og bestemmelser fremgår af havplan.dk.

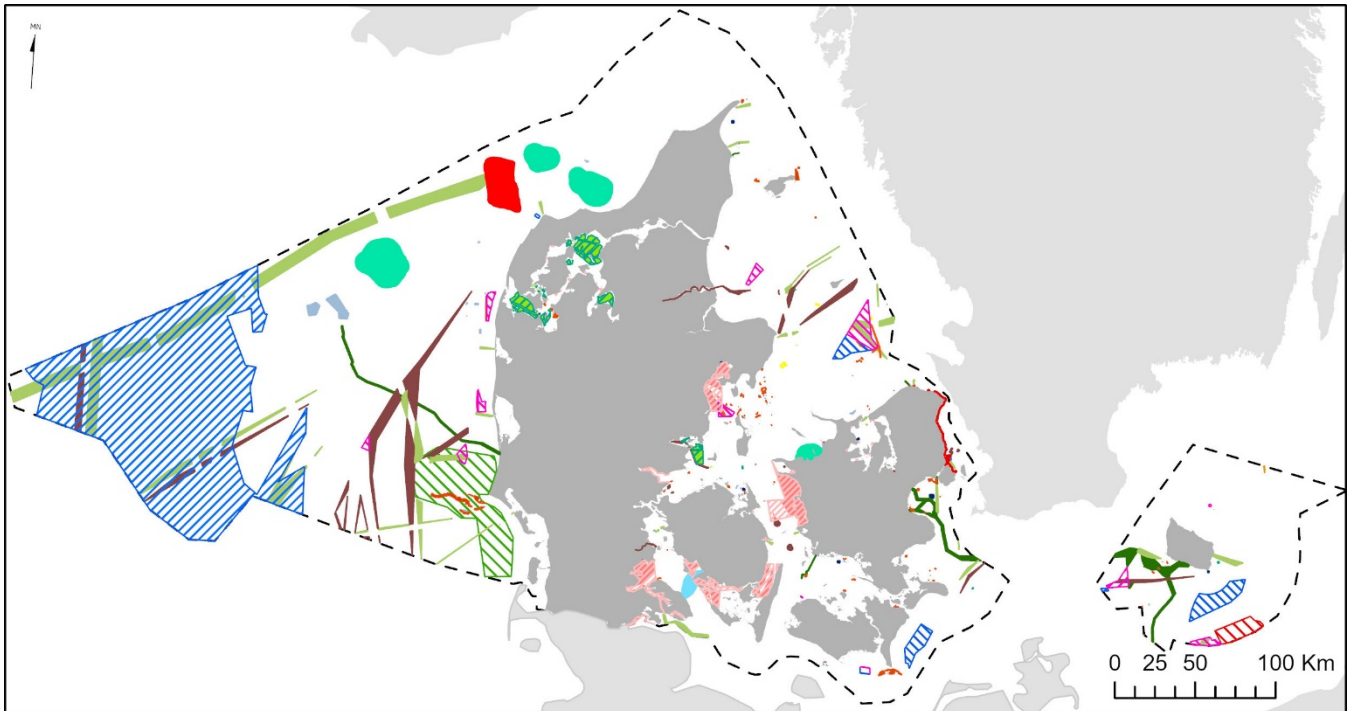
Nedenfor oplyses den ændrede størrelse af arealudlægget for hver zonekategori. Dette efterfølges af et kort, der fremviser alle foreslåede ændringer.

På kortene nedenfor anvises områderne, der er udlagt i den gældende havplan med betegnelsen 'gældende', hvortil grønne og røde områder indikerer areal, der med ændringen af havplanen foreslås henholdsvis udlagt og taget ud.

Indhold

De samlede ændringer af havplanen	3
Vedvarende energi og energiøer (Ei)	5
Vedvarende energi (Ev)	7
Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N).....	9
Råstofindvinding (R)	11
Marinarkæologisk kulturarvsdeponering (Mk).....	16
CO ₂ -lagring (Ec)	18
Havbrug (Ah)	20
Kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak)	23
Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao).....	27
Konkrete transportinfrastrukturprojekter (Ib)	30
Beskyttelsesforanstaltninger for luftfart (Il)	33
Kabelkorridorer til vedvarende energi (Ek)	35
Konkrete transitørledninger (Er).....	37
Konkrete landindvindingsprojekter (L)	39
Sejladskorridor (S)	41

De samlede ændringer af havplanen

Signaturforklaring

	Fjernet kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak)		Tilføjet vedvarende energi og energiø (Ei)
	Fjernet opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao)		Tilføjet vedvarende energi (Ev)
	Fjernet CO2-lagring (Ec)		Tilføjet opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao)
	Fjernet havbrug (Ah)		Tilføjet sejladskorridor (S)
	Fjernet kabler til vedvarende energi (Ek)		Tilføjet havbrug (Ah)
	Fjernet transitrørledninger (Er)		Tilføjet kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak)
	Fjernet råstofindvinding (R)		Tilføjet CO2-lagring (Ec)
	Fjernet vedvarende energi (Ev)		Tilføjet kabler til vedvarende energi (Ek)
	Fjernet vedvarende energi og energiøer (Ei)		Tilføjet natur- og miljøbeskyttelsesområde (N)
	Fjernet sejladskorridor (S)		Tilføjet landindvinding (L)
	Fjernet natur- og miljøbeskyttelse (N)		Tilføjet marinarkæologisk kulturarvsdeponering (Mk)
			Tilføjet konkret infrastrukturprojekt (Ib)
			Tilføjet råstofindvinding (R)

Tabel 1: Oversigt over reservationer opdelt på sektorer, opgjort i km² og pct. af det samlede havareal

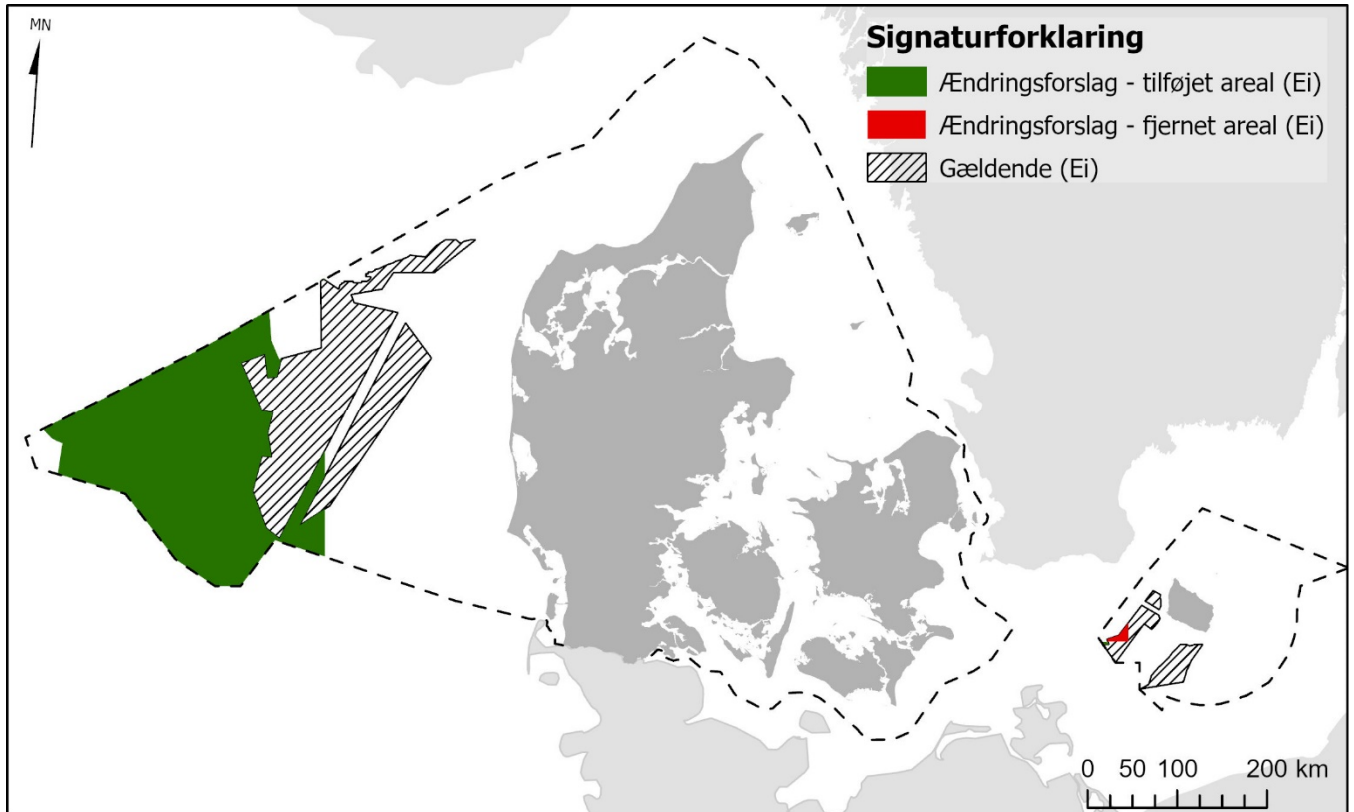
	Udlæg i gældende havplan		Tilføjelse(+)/udtag(-)		Endeligt udlæg	
	km ²	pct.	km ²	pct.	km ²	pct.
Sejladskorridorer	33.403	31,4	+1.808	1,7	35.211	33,7
Korridorer til lufttransport	3.663	3,5	0	0	3.663	3,5
Vedvarende energi	5.714	5,5	+151	0,2	5.864,7	5,6
Kabelkorridorer til vedvarende energi	106	0,1	+569	0,5	675	0,6
Vedvarende energi og energiøer	10.080	9,5	+14.127	13,4	24.207	23
Indvinding og efterforskning af olie/gas	19.763	18,9	0	0	19.763	18,9
CO ₂ -lagring	18.454	17,6	+1.692	1,6	20.146	19,3
Transportinfrastruktur	1.449	1,3	+591	0,1	1.569	1,5
Naturbeskyttelse	30.940	29,6	+2.226	2,2	33.166	31,7
Råstofindvinding	7.238	6,9	+23	<0,1	7.261	6,9
Landindvinding	5	<0,1	+3,1	<0,1	7,7	<0,1
Kompensationsafgravninger	0,44	<0,1	0	0	0,44	<0,1
Opdræt af skaldyr i vandsøjlen	1.678	1,6	-508	-0,5	1170	1,1
Kultur- og omplantningsbanker	2.080	2,0	-740	-0,7	1340	1,3
Havbrug	72,1	<0,1	-9,1	<0,1	63	<0,1
Rørledninger	69,6	<0,1	-0,4	<0,1	69,2	<0,1
Marinarkæologisk kulturarvsdeponering	-	-	+8,1	<0,1	8,1	<0,1

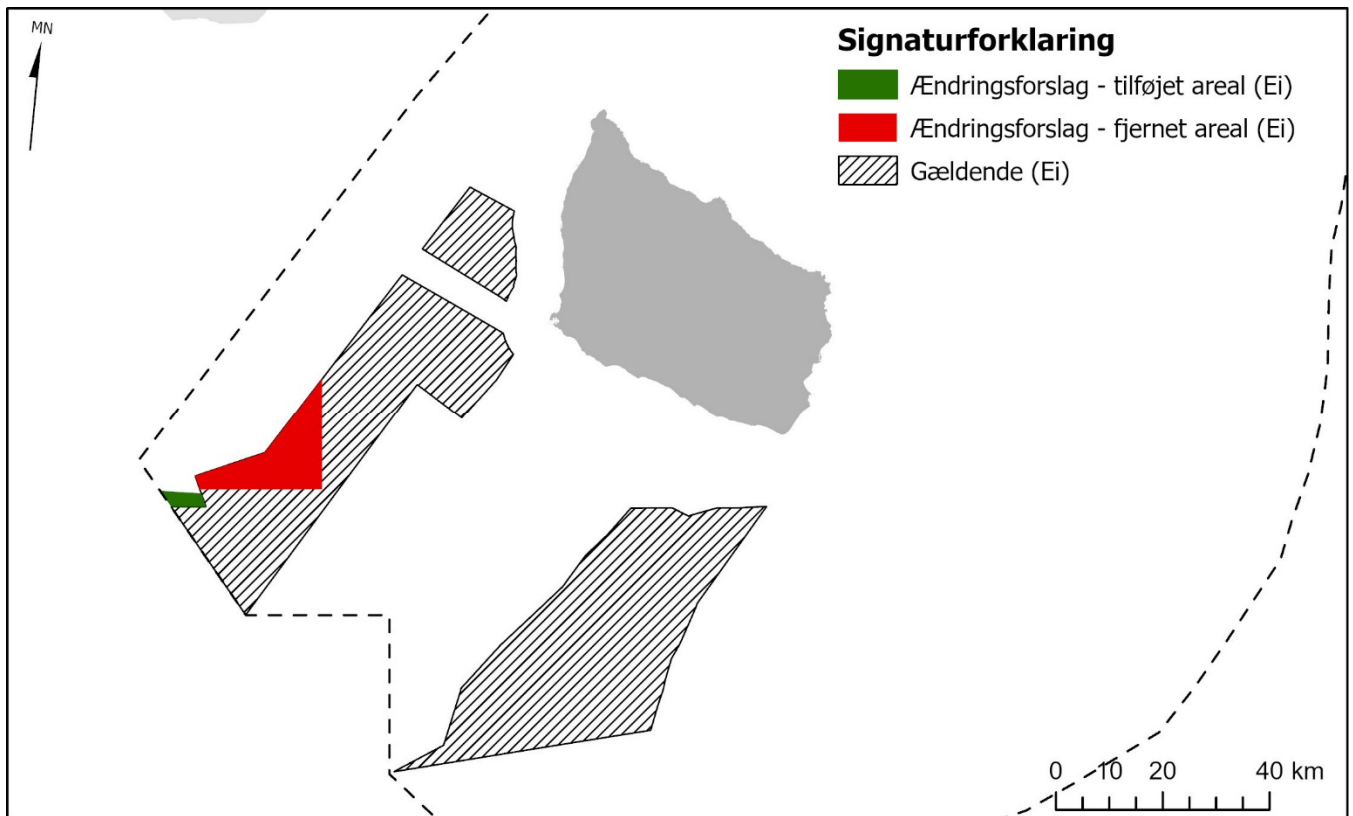
Vedvarende energi og energiøer (Ei)

Den vestlige del af Nordsøen foreslås udlagt i udkast til ændring af havplanen som udviklingszone til vedvarende energi og energiøer.

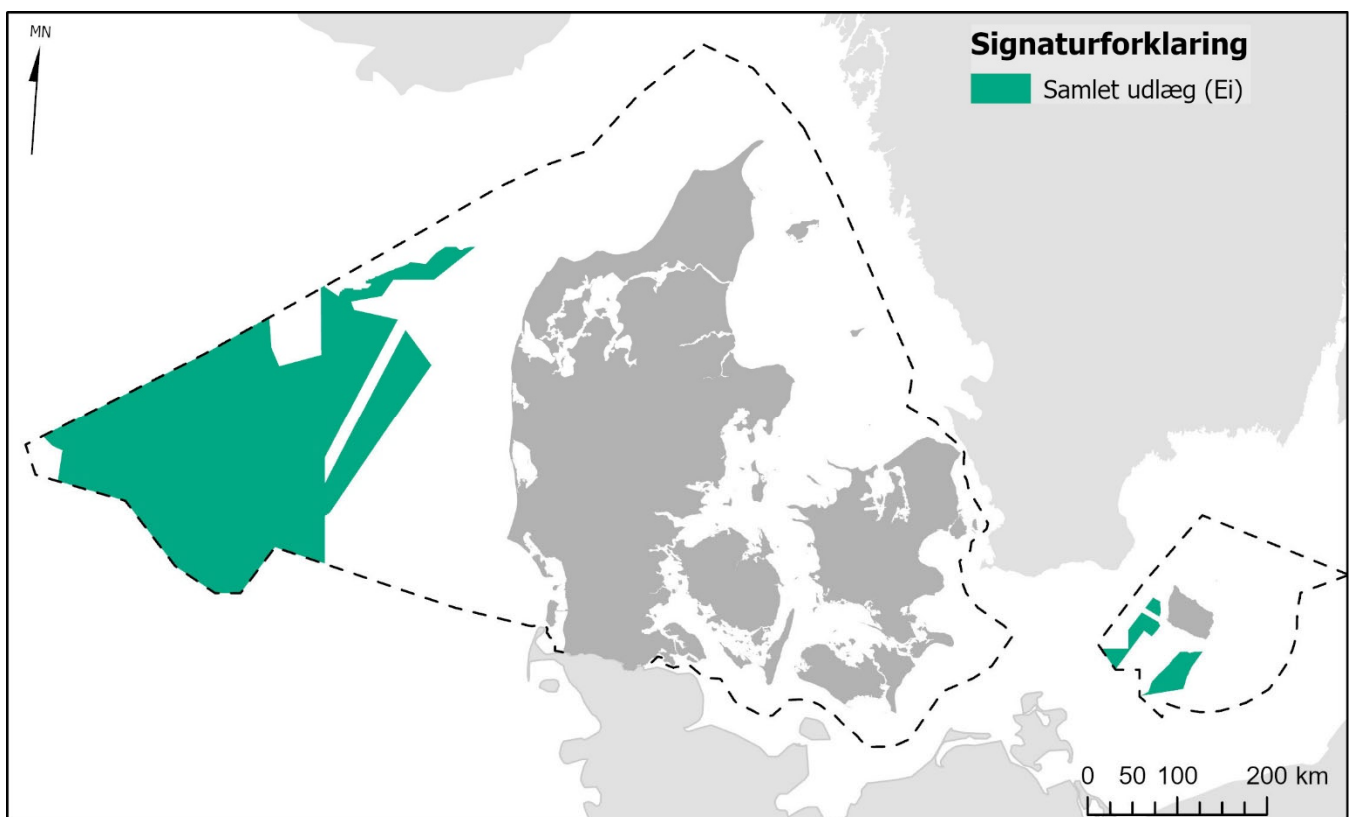
Herudover reduceres udviklingszone Ei3 ved Bornholm med et areal, der overlapper med et af Forsvarets øvelsesområder. Samme zone udvides dog, med et mindre område, der tidligere har været udlagt til generel anvendelseszone, og som Forsvaret ikke længere benytter i forbindelse med militære aktiviteter.

Det samlede udlæg udvides således med 14.127 km² fra 10.080 km² til 24.207 km².

Sted: Bornholm

Vedvarende energi (Ev)

To Ev-zoner (Ev4 og Ev18), begge beliggende ved Bornholm, foreslås fjernet. Ev4, syd for Bornholm, foreslås udtaget, idet området er beliggende for enden af en polsk sejladskorridor, der forbinder to polske havne med den internationale øst-vestgående transitrute umiddelbart nord for Ev4. Ev18, nordøst for Bornholm, foreslås taget ud, idet der er tale om en udviklingszone udlagt på baggrund af en konkret projektsøgning efter Åben Dørordningen, hvor Forsvaret har ønsket at opstille en enkelt mølle. Ansøgningen er siden blevet trukket tilbage. Energistyrelsen vurderer ikke, at der er grundlag for at fastholde udviklingszonen til vedvarende energi.

Ev40 (Treå Møllebugt) i Kattegat og Ev32 (Mejl Flak) i Aarhus Bugt foreslås fjernes grundet frafaldne ansøgninger.

Ev24 (Hesselø) i Kattegat flyttes mod sydvest til et af Forsvarets tidligere anvendte øvelsesområder beliggende syd for det oprindelige Hesselø-område.

Ev25 og Ev33 (Vesterhav Nord og Syd) tilskæres således at udsnittet matcher opstillingen af havvind.

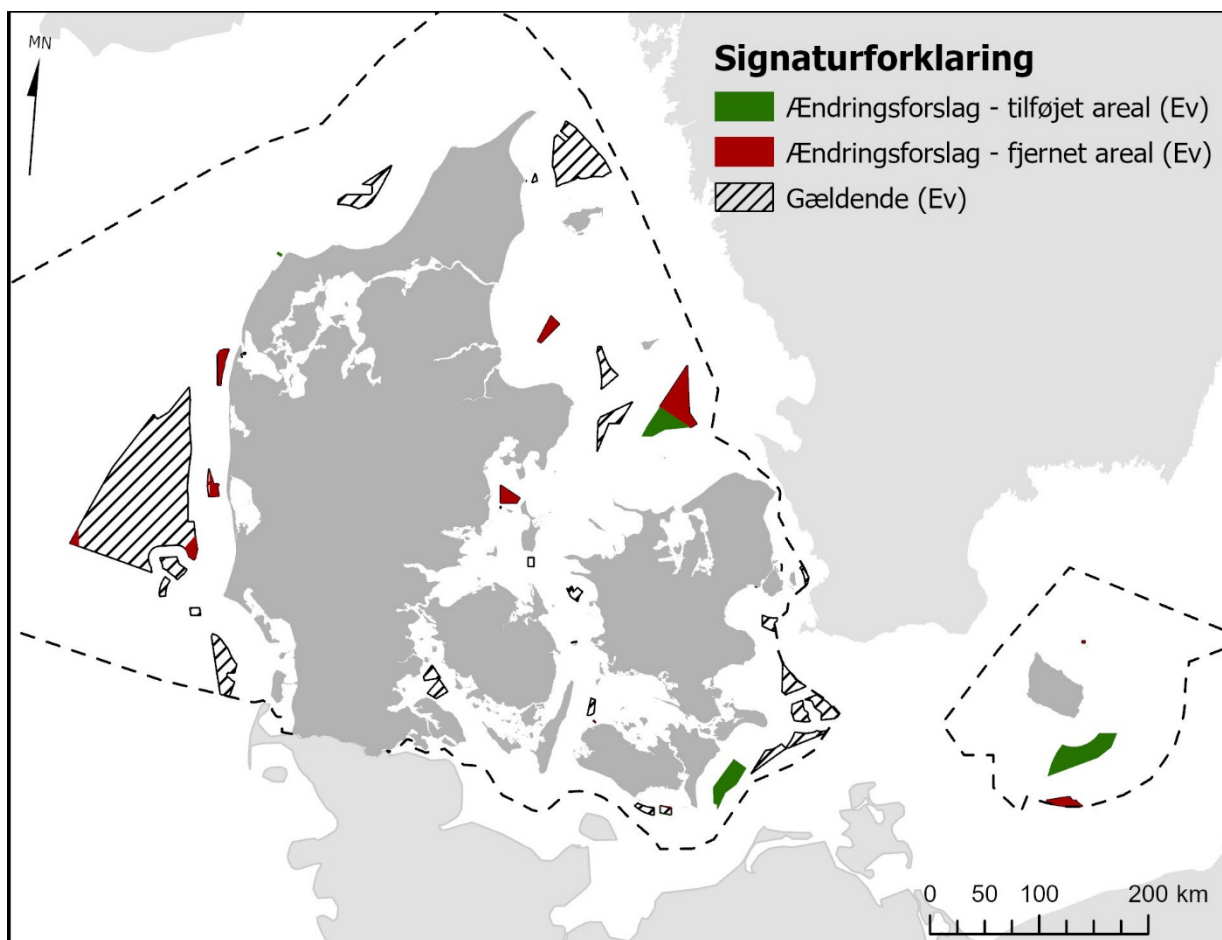
Det sydøstlige hjørne af Ev34 (Nordsøen I) rettes til grundet overlap med et forsvarsområde. Områdets sydvestlige hjørne reduceres af hensyn til skibstrafikken i området.

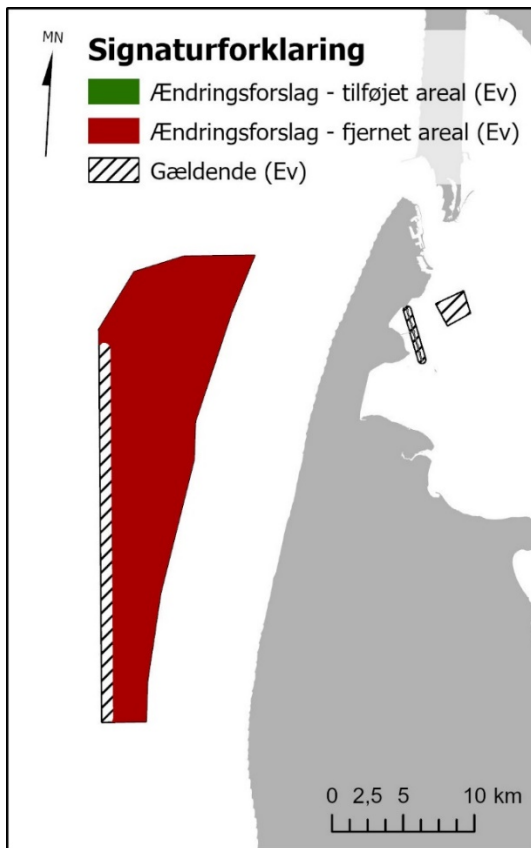
Ev7 fjernes, idet havmølleparken Vindeby er taget ned.

Der foreslås to nye zoner udlagt henholdsvis syd for Bornholm og sydøst for Falster.

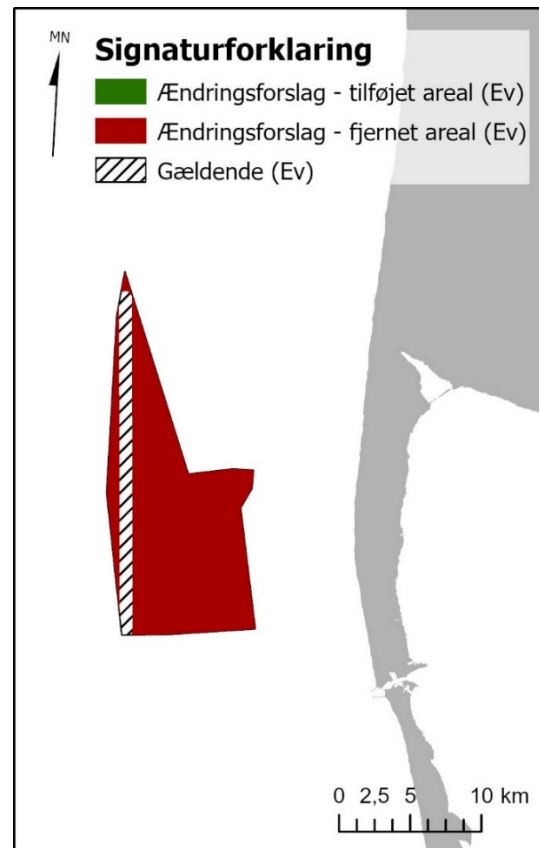
Der foreslås udlagt tre mindre zoner til konkrete ansøgninger til testanlæg ved henholdsvis Ærø, Hanstholm og Frederikshavn.

Den nuværende udlægning til Ev-zoner udgør 5.714 km². Med de foreslåede ændringer øges arealet med 151 km², således at det samlede udlæg dækker 5.864,7 km².

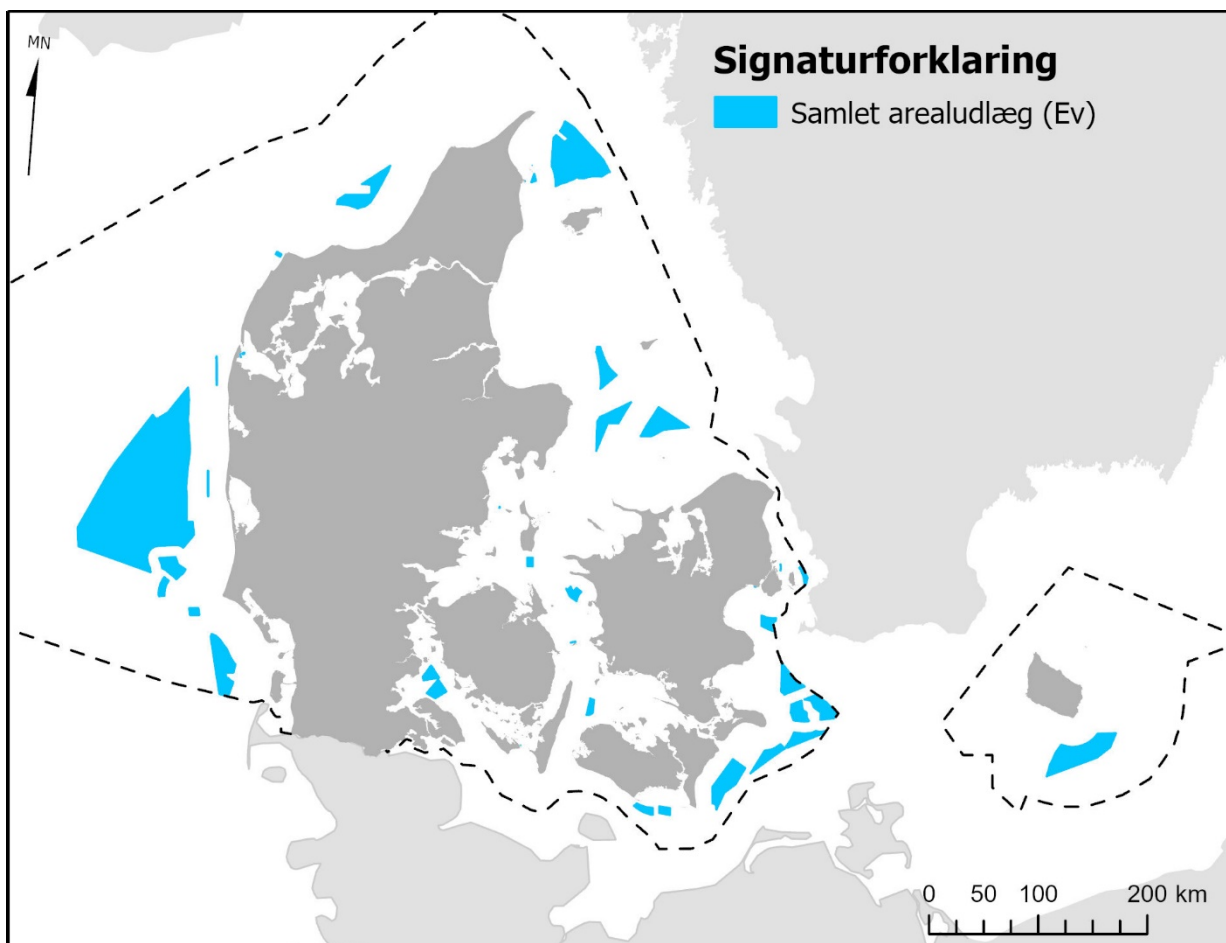

Sted: Thyborøn

Sted: Ringkøbing Fjord

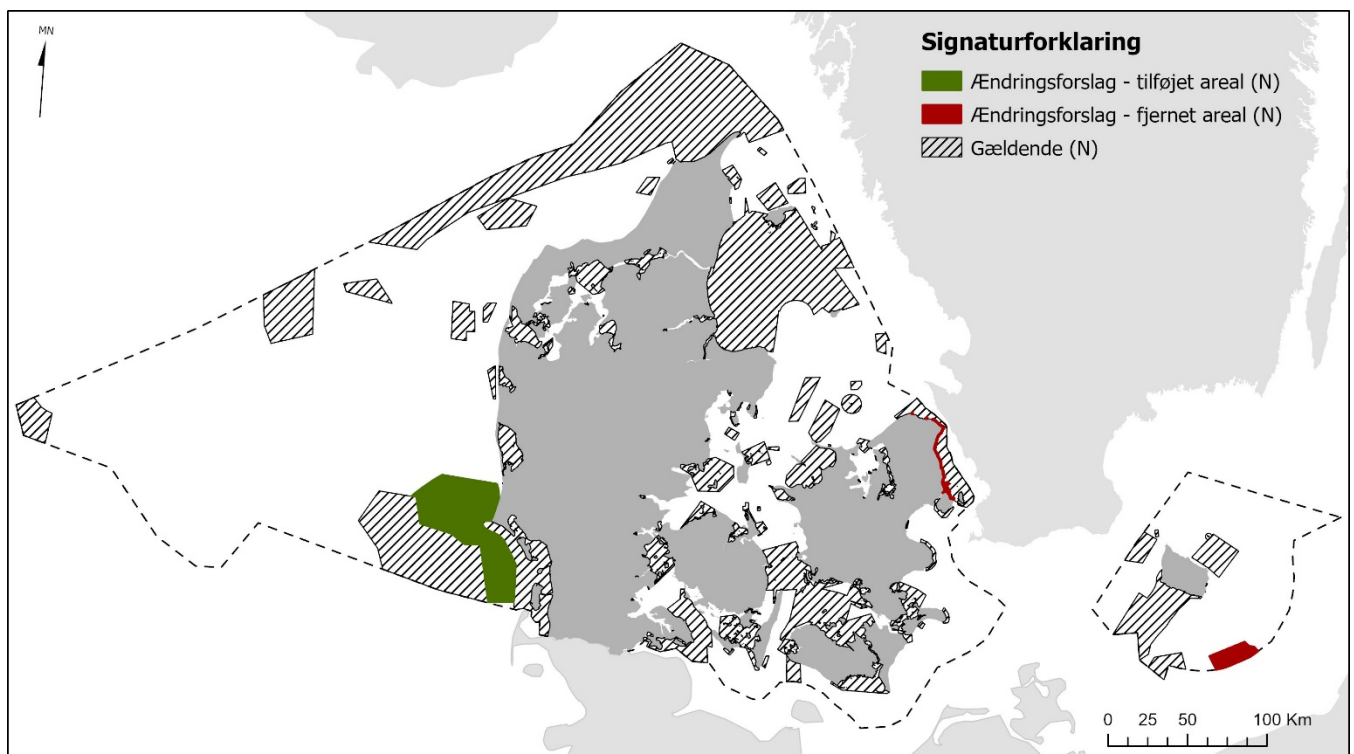
Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N)

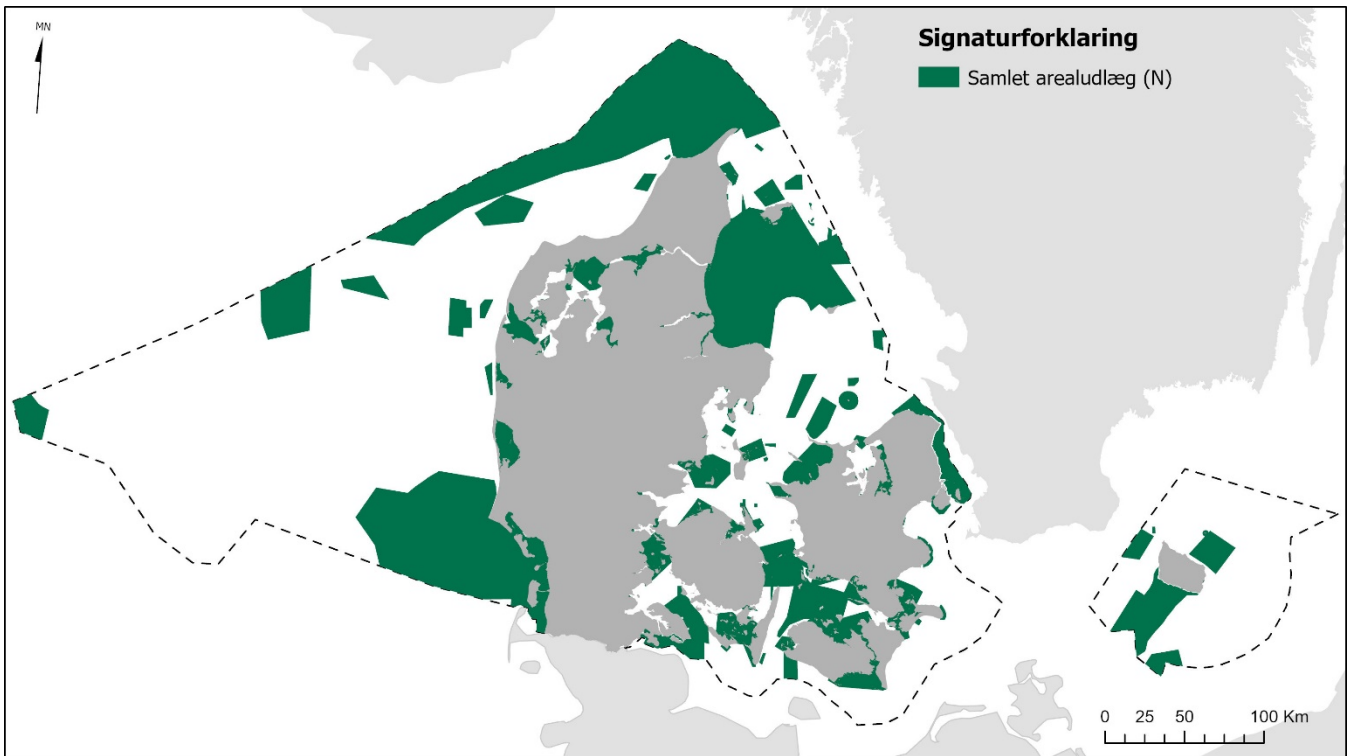
Der lægges op til nedenstående ændringer i havplanen.

Der foreslås angivet et nyt areal til natur- og miljøbeskyttelsesområde i udkast til ændring af havplanen, der reflekter et udvidet fuglebeskyttelsesområde i østlige Tyske Bugt, der udpeges af miljøministeren. Herudover fjernes en zone syd for Bornholm, der angav et foreslået havstrategiområde, der sidenhen har vist sig ikke at være egnet til beskyttelse under havstrategien. Zone N38 er herudover blevet trukket 500m væk fra kysten på den del af strækningen, hvor udlægget udelukkende dækker over et havstrategiområde.

Jf. politisk aftale om havplanen øges beskyttelsen inden for områder, der indgår i N-zonerne. Se bl.a. servicelag til havplanen, der viser udlæggene til 6 pct. strengt beskyttede havstrategiområder. Områdernes juridisk ophæng er havstrategiens indsatsprogram. Det bemærkes, at strengt beskyttede områder ikke udlægges i havplanen, men indgår i havstrategiens indsatsprogram og indmeldes sammen med de øvrige beskyttede områder til EU med det formål at bidrage til EU's biodiversitetsstrategis mål for naturbeskyttelse

Den samlede angivelse af til natur- og miljøbeskyttelsesområder øges med 2.226 km² til et samlet areal på 33.166 km².

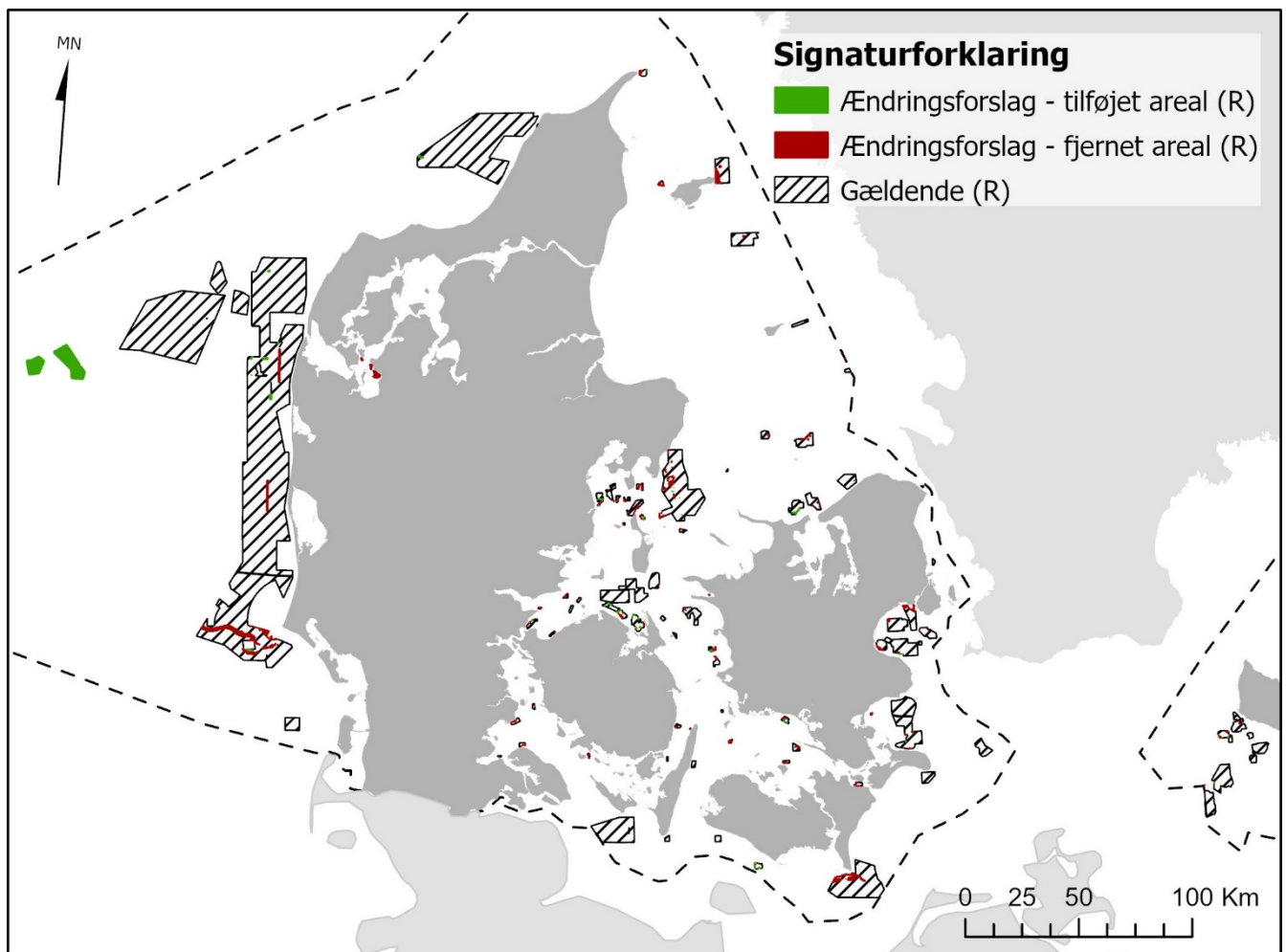

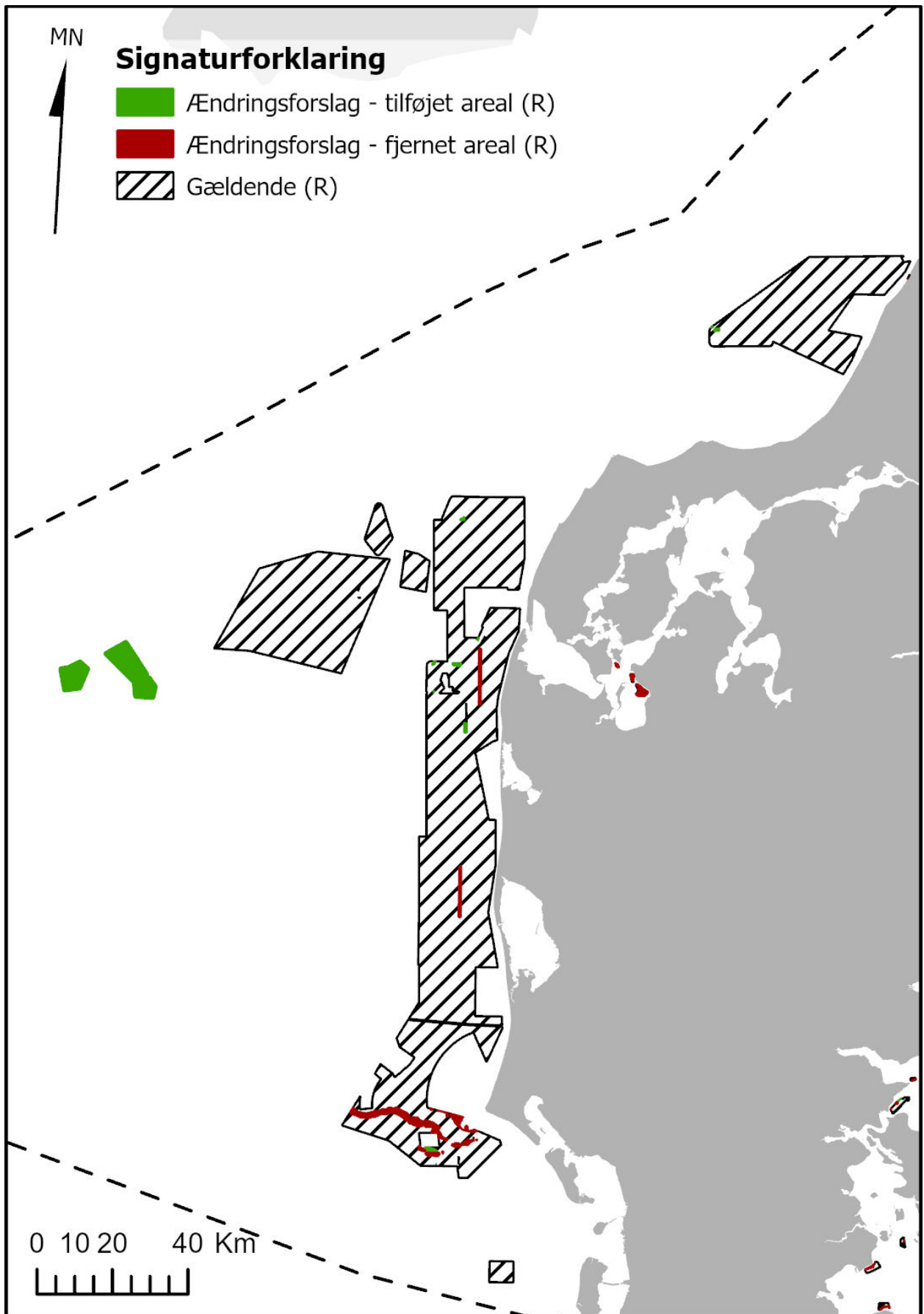
Råstofindvinding (R)

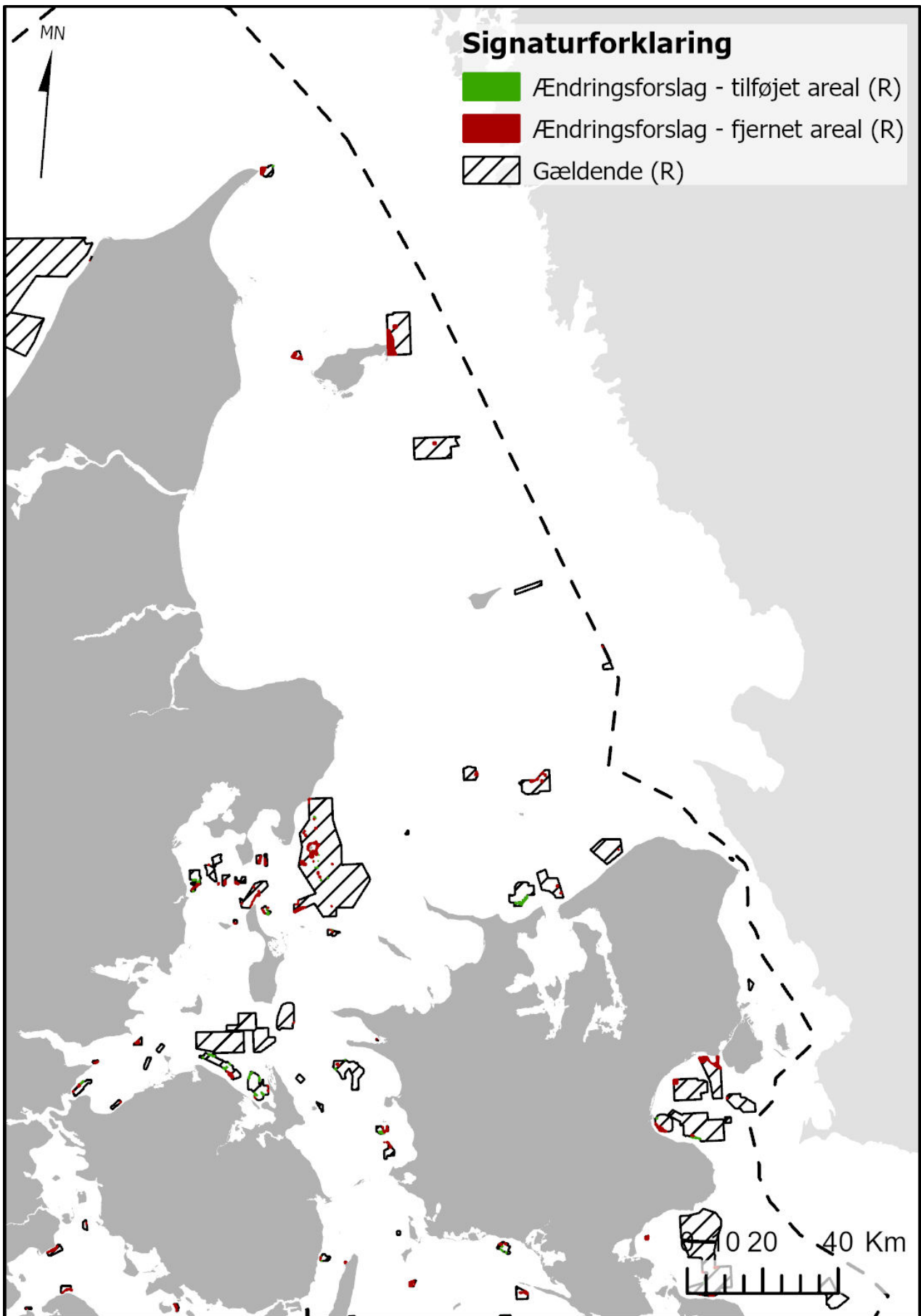
82 ud af 108 R-udlæg foreslås justeret i udkast til ændring af havplanen. Disse tilrettes bl.a., så de ikke længere findes på vanddybder lavere end 6 m. Herudover er to nye områder tilføjet til eventuel brug for Energiø-projektet i Nordsøen.

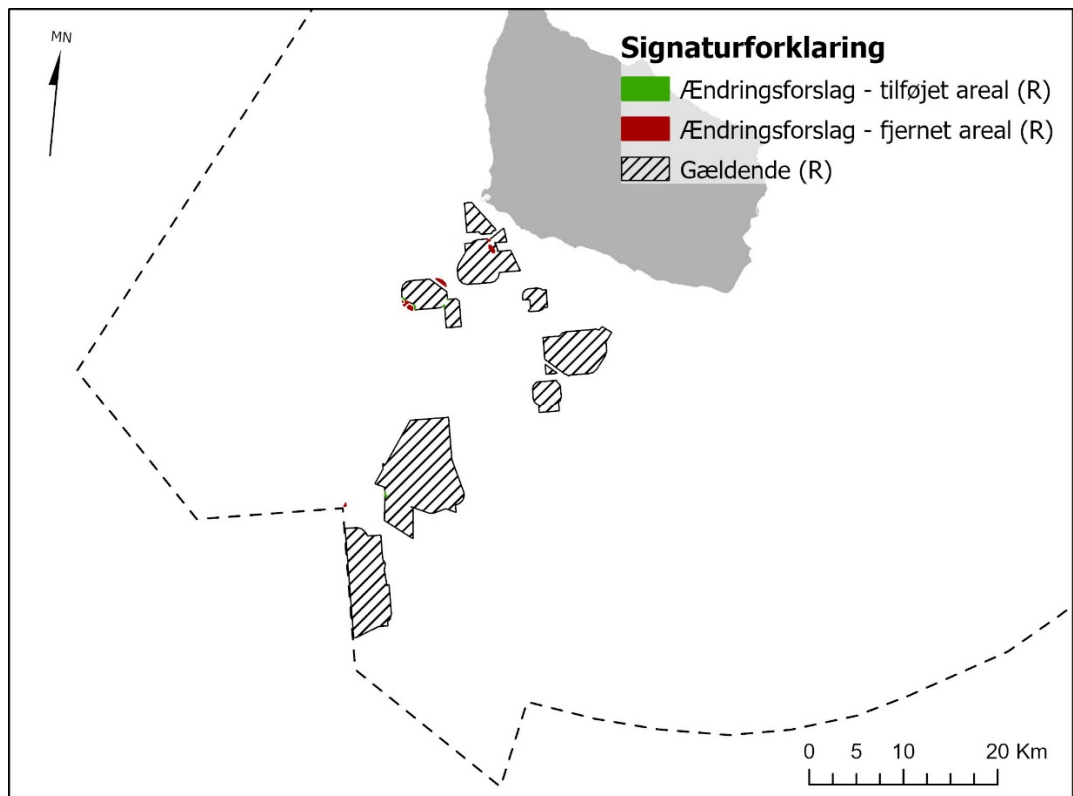
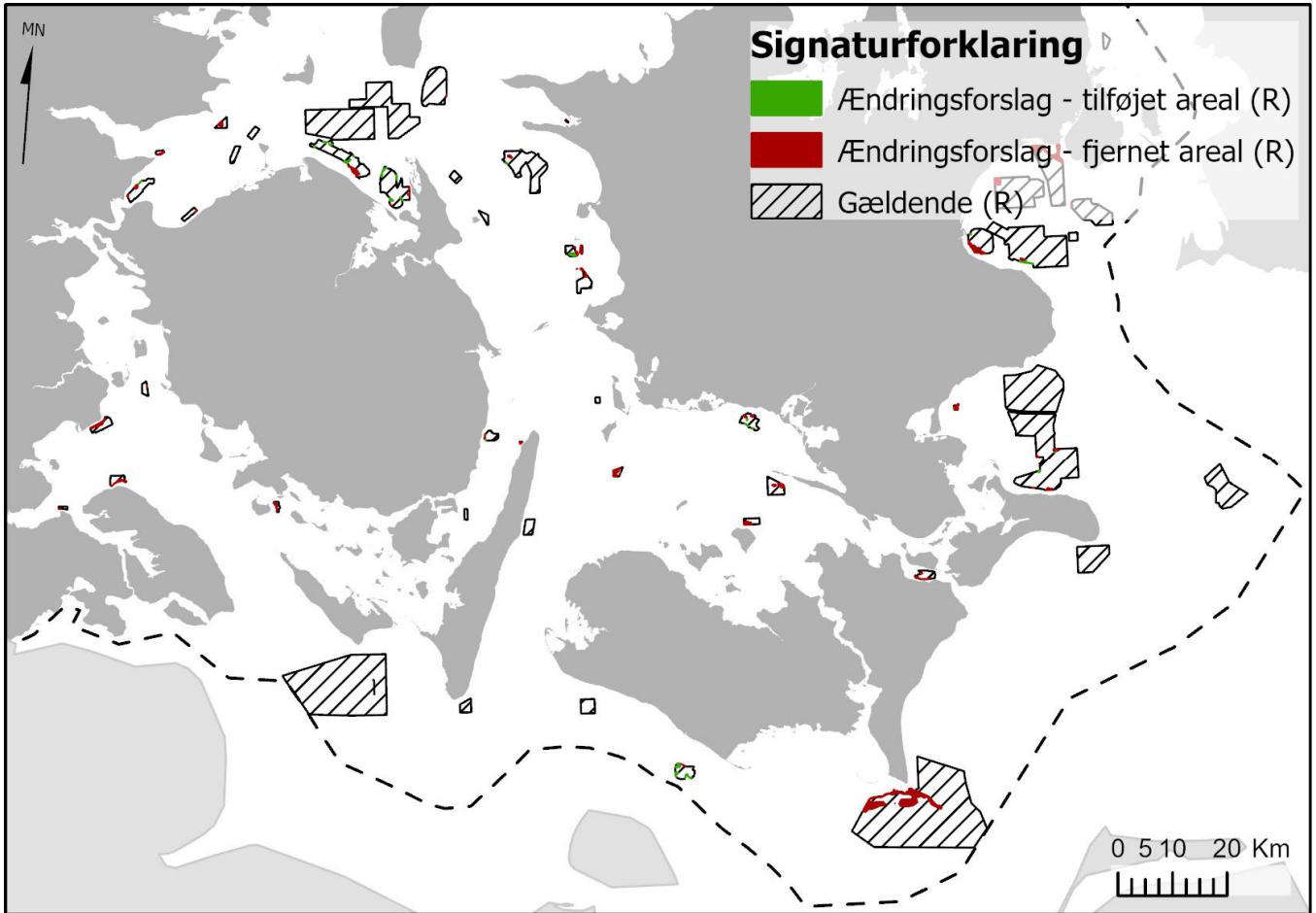
Zonen langs vestkysten (R106) tilpasses de to havvindmølleparker Vester Nord og Syd. Ligeledes tilpasses zone R63 ift. overlappet med det nye udlæg til vedvarende energi ved Hesselø.

Ændringerne betyder en samlet øgning i areal på 23 km² oven i de forhenværende 7.238 km². Øgningen skyldes primært udlæg af arealer til projekt Energiø Nordsøen. Således vil det samlede udlæg til råstofindvinding ligge på 7.261 km². Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af den politiske af tale, at arealerne til råstofindvinding på havet søges reduceret fra i dag ca. 7 pct. af havarealet til ca. 5 pct. af det samlede havareal, særligt med fokus på de kystnære områder, og at der iværksættes en undersøgelse heraf forud for den kommende råstofplan.

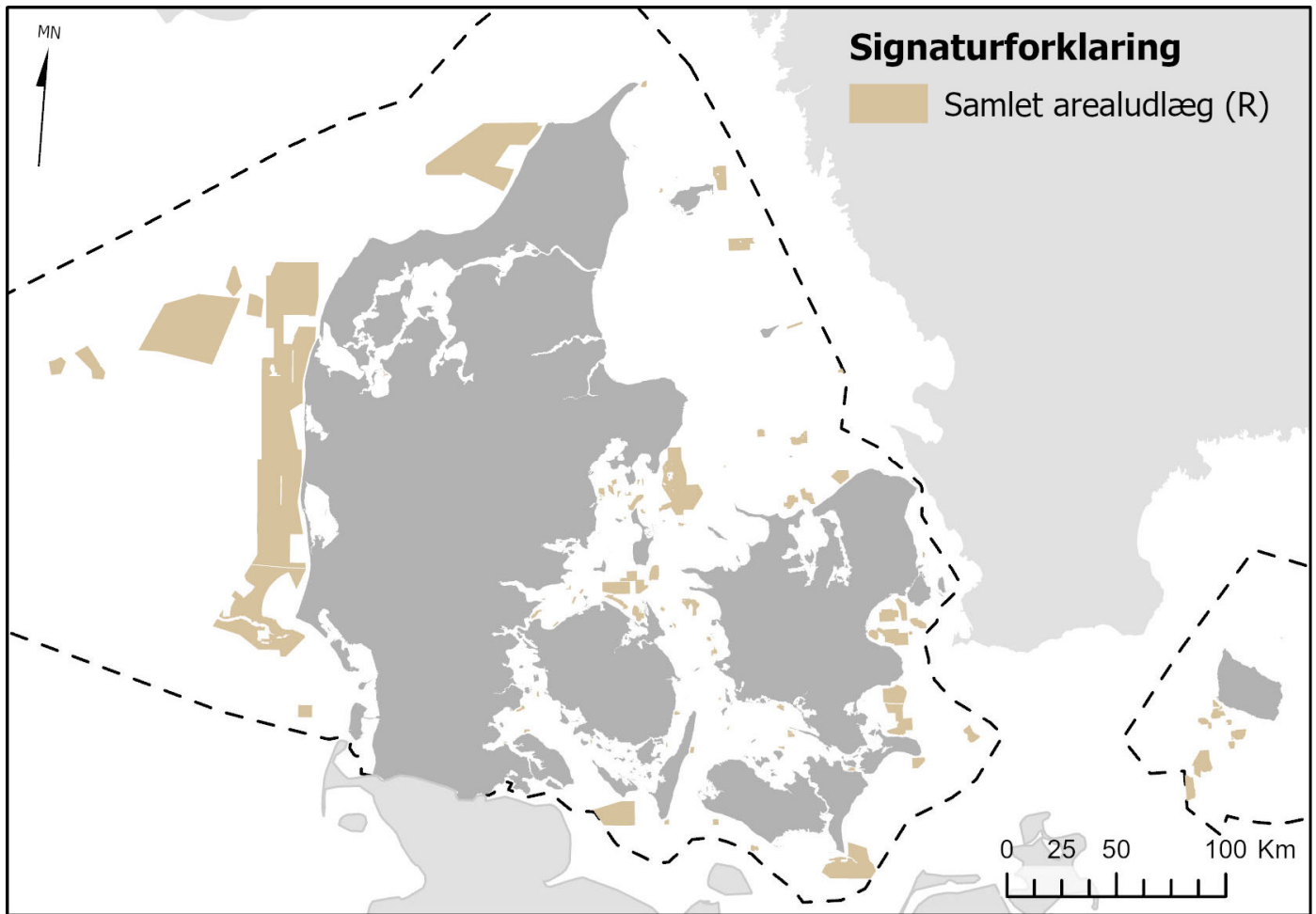

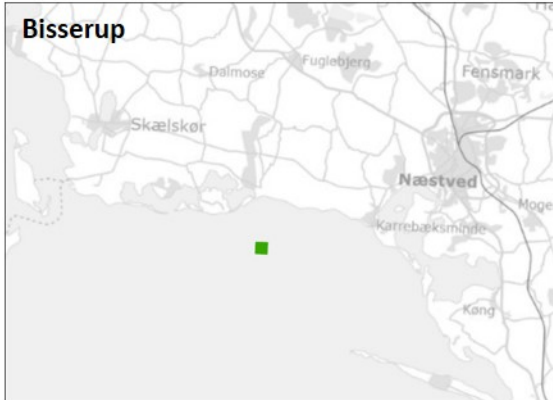
Sted: Bornholm

Marinarkæologisk kulturarvsdeponering (Mk)

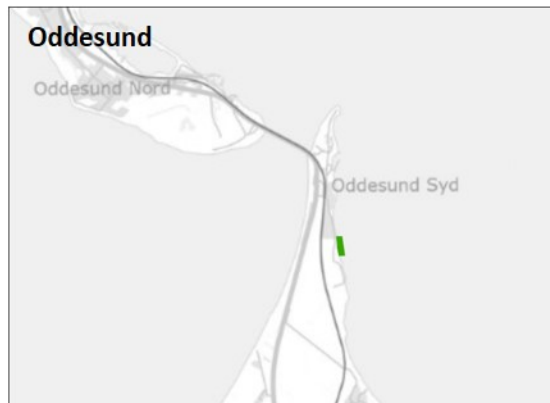
Der foreslås oprettet en ny særlig anvendelseszone til deponering af marinarkæologisk kulturarv. Zonerne skal give mulighed for deponering og dermed beskyttelse af kulturarv. Herudover forventes det, at der i nogle af zonerne kan etableres dykkerstier med bl.a. kulturhistoriske vrage.

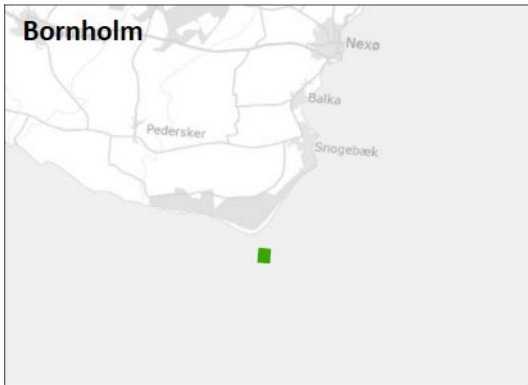
De 9 zoner udgør i alt 8,1 km².

Signaturforklaring

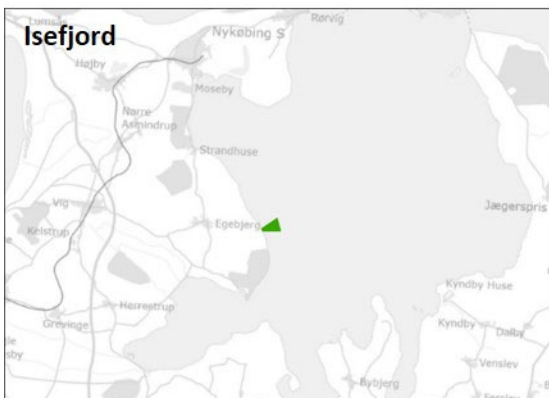
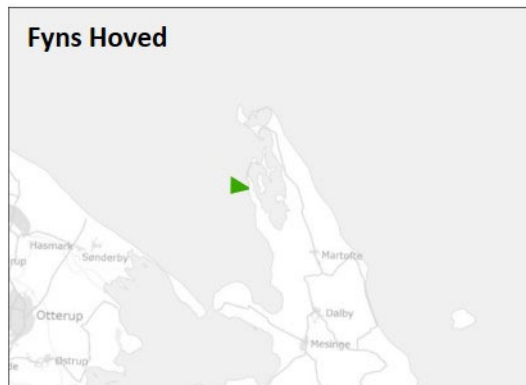
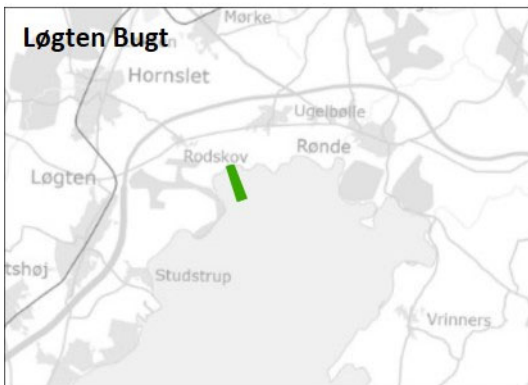
■ Ændringsforslag - tilføjet areal (Mk)

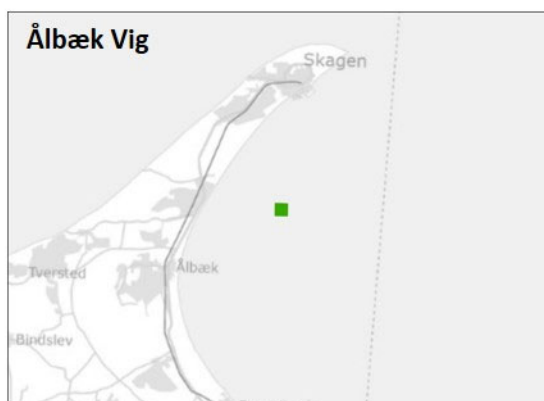
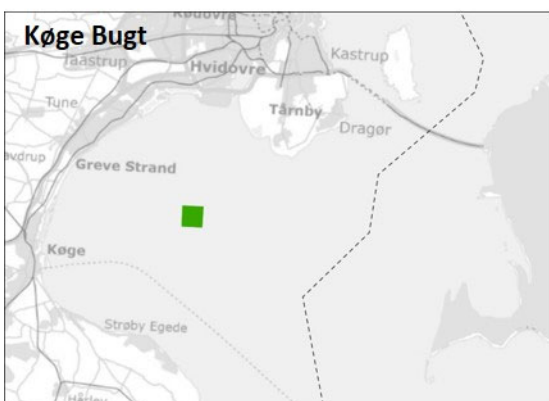
Signaturforklaring

■ Ændringsforslag - tilføjet areal (Mk)

Signaturforklaring

■ Ændringsforslag - tilføjet areal (Mk)

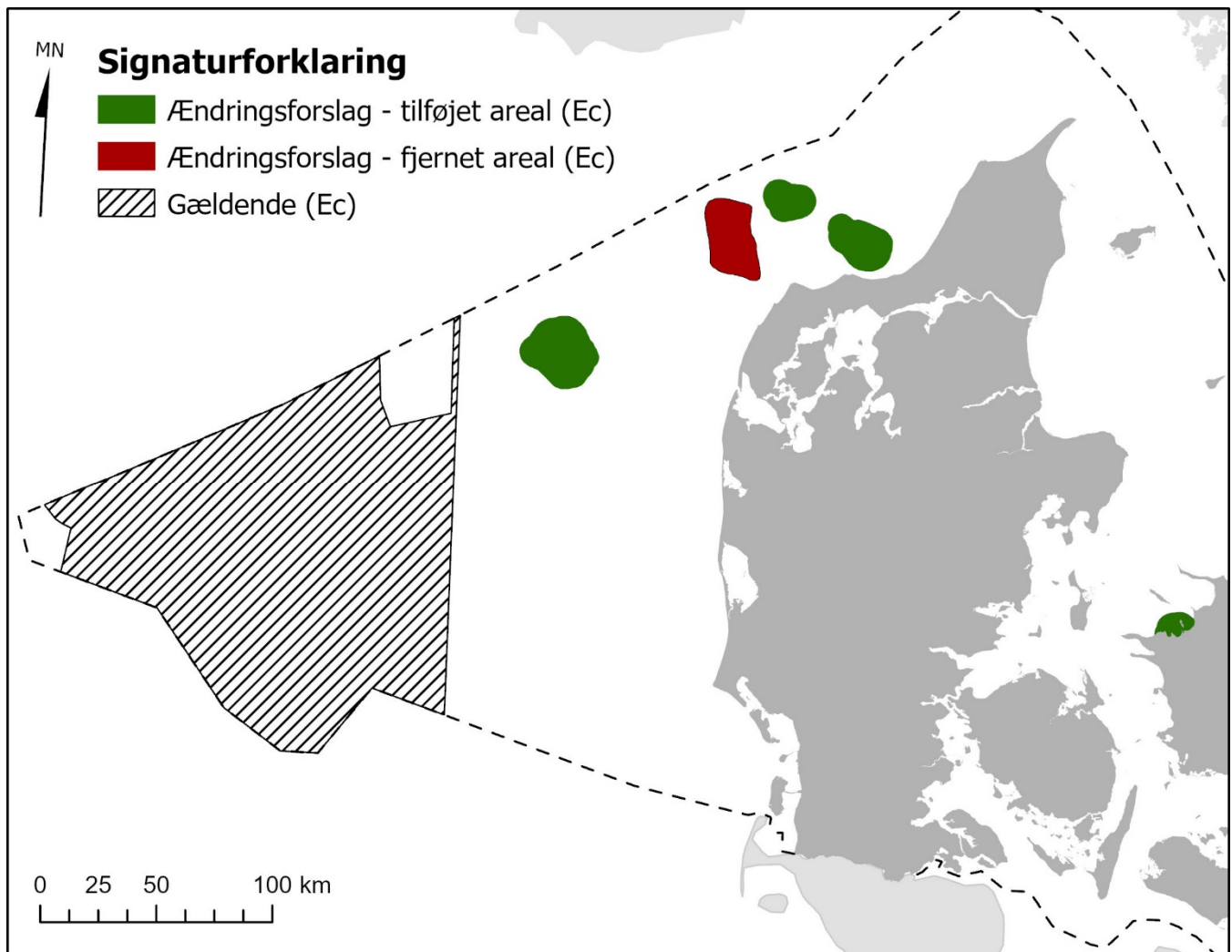
CO₂-lagring (Ec)

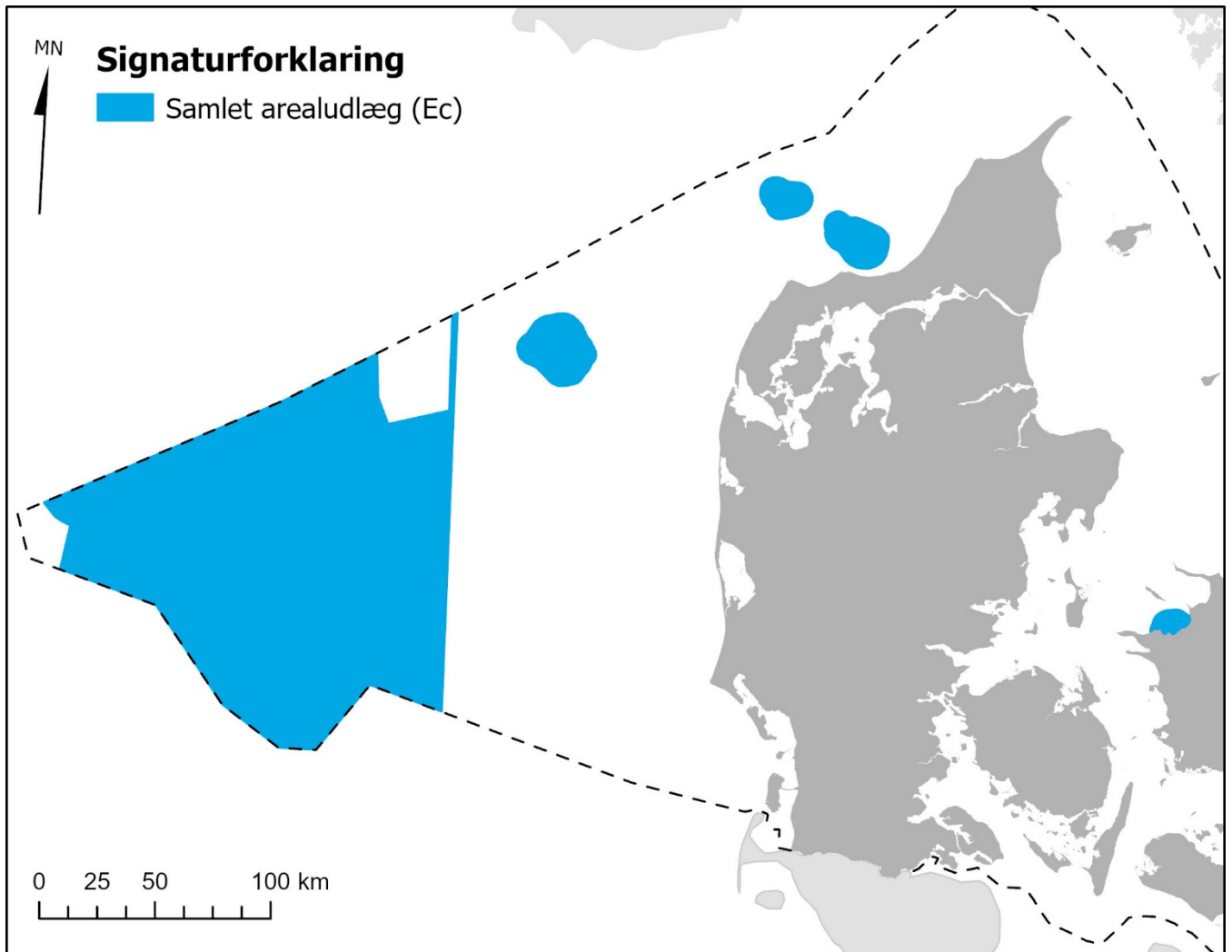
I udkast til ændring af havplanen foreslås tre nye zoner i områderne Inez-, Lisa- og Jammerbugt i Skagerrak/Nordsøen. Herudover foreslås en ny zone ved Havnsø på Sjælland jf. høring om afgrænsningsnotat af strategisk miljøvurdering foretaget af Energistyrelsen og sendt i høring til relevante styrelser og ministerier i perioden fra den 2. november til den 14. december 2022.

For at sikre klarhed for aktørerne, en så enkel administration som muligt og give sikkerhed om forbehold til eventuelle tilbudsgivere, foreslås det, at udlægge en zone ved Havnsø i havplanen til CO₂-lagring på trods af, at det for nuværende ikke er tilladt at lagre CO₂ under havbunden i Østersøen, og hermed også Havnsøstrukturen under havet (grundet Helsingforskonventionen), men alene tilladt at lagre CO₂ det under land.

Samtidig lægges op til at en udviklingszone til CO₂-lagring i Skagerrak (Hanstholm) udtages, da der ikke forventes at kunne gives tilladelser i området.

Samlet foreslås udlægget til CO₂-lagring øget med 1.692 km², således at der samlet udlægges 20.146 km² til CO₂-lagring.

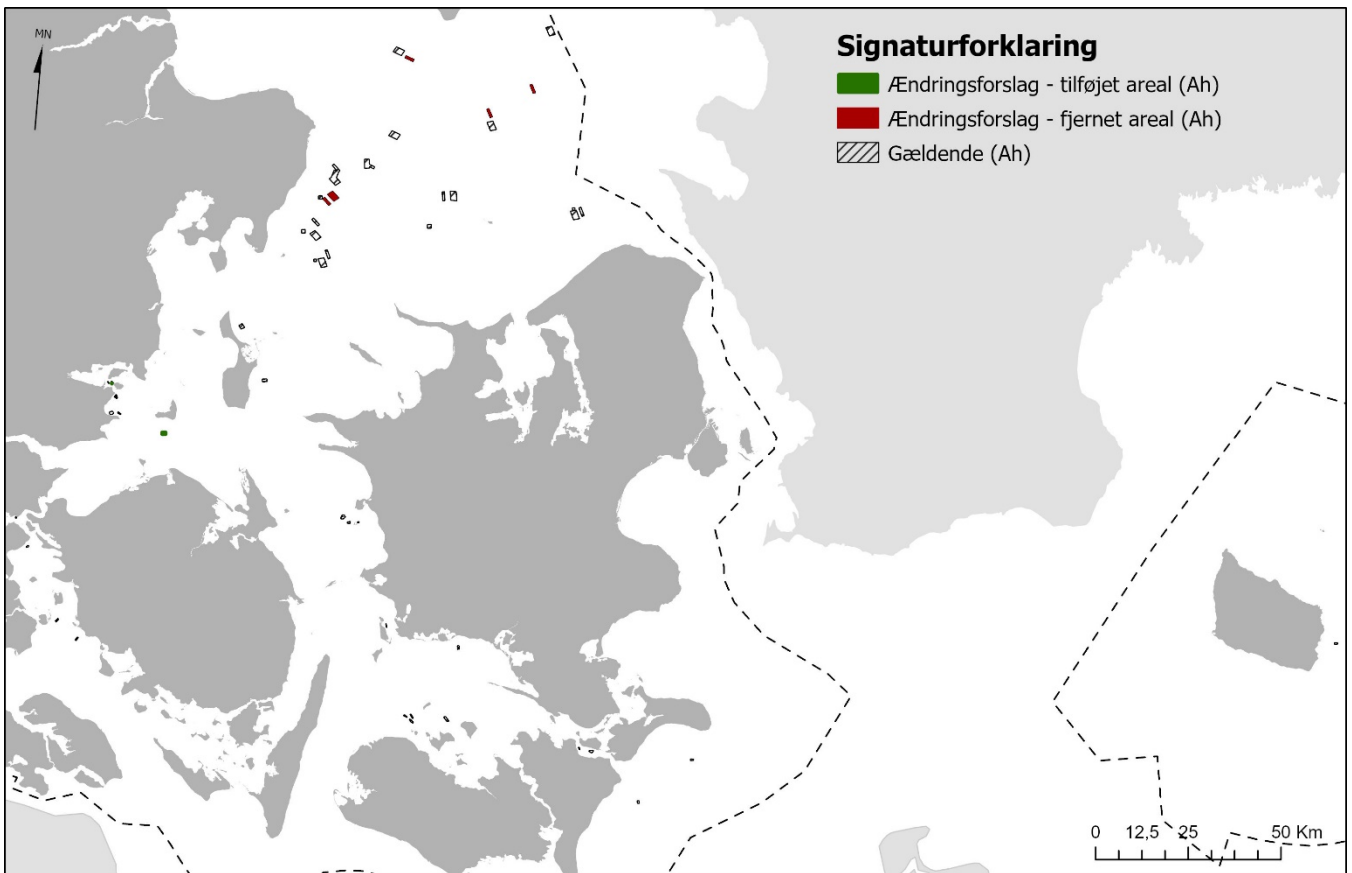

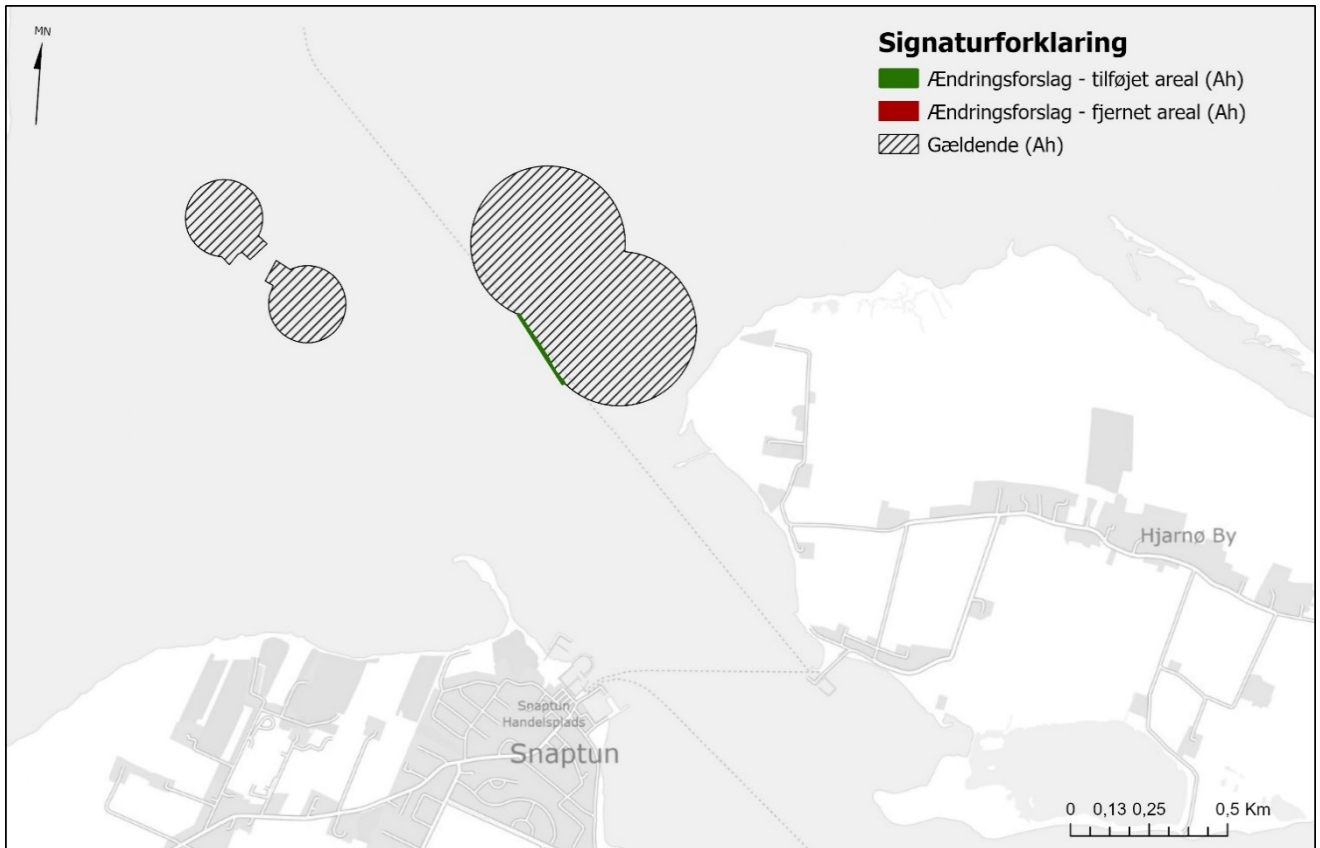
Havbrug (Ah)

Der foreslås i ændringen af havplanen både fjernelse af zoner, tilføjelse af en ny zone og en justering af en eksisterende zone. En række af ansøgningerne, der var verserende på tidspunktet for indmeldelse til havplanen har siden fået meddelt afgørelse om afslag, bl.a. med begrundelse om hensyn til sejlads. Udviklingszonerne Ah45, Ah46, Ah47, Ah50 og Ah51 er på den baggrund udtaget i udkastet til ændringsbekendtgørelsen for havplanen.

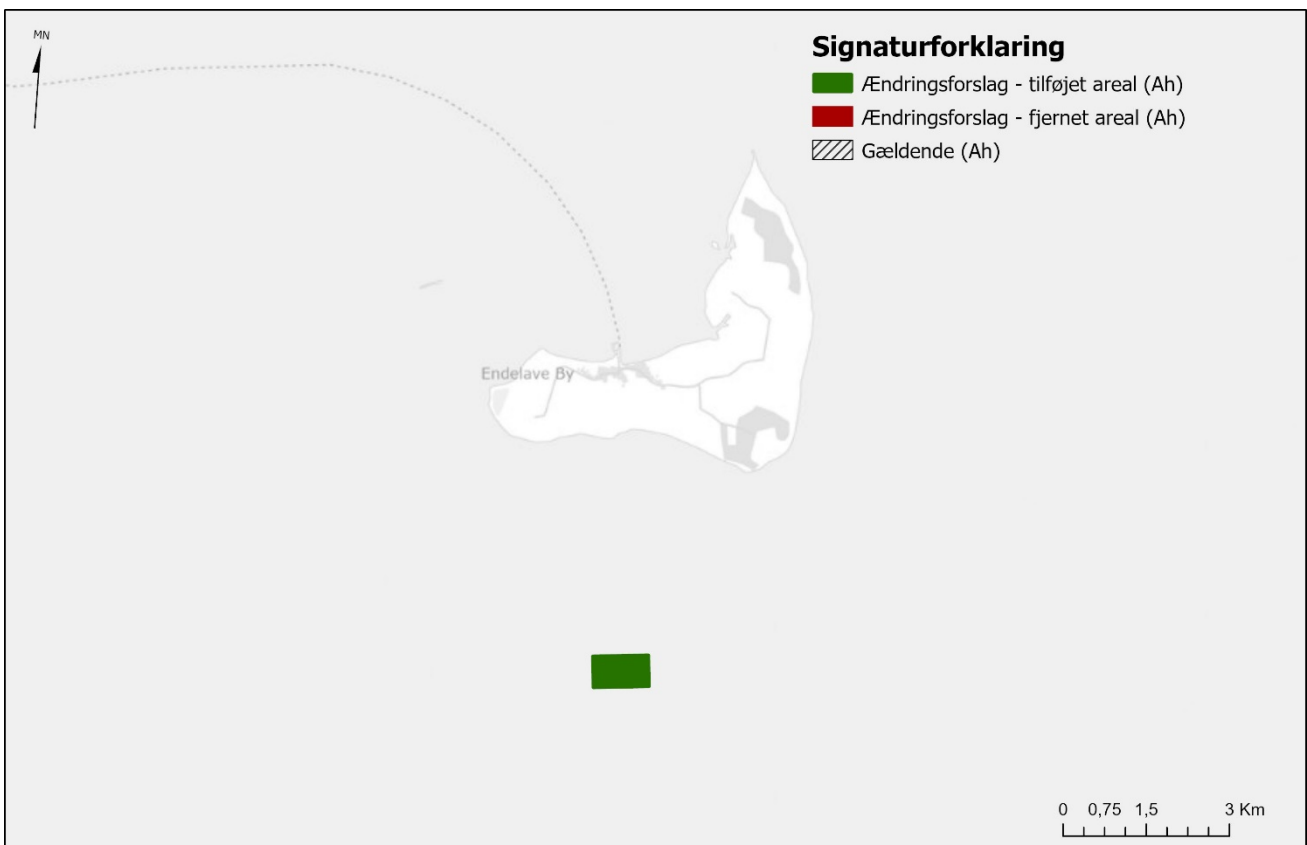
I udkast til ændring af havplanen er der herudover udlagt en zone syd for Endelave, der ved en fejl ikke blev udlagt i første udkast til havplanen. Der er endvidere foretaget en mindre, teknisk justering af udviklingszone Ah26 ved Hjarnø i Horsens Fjord.

De samlede ændringer reducerer det samlede areal til Ah-zoner med 9,1 km², således at der i alt udlægges ca. 63 km² til havbrug.

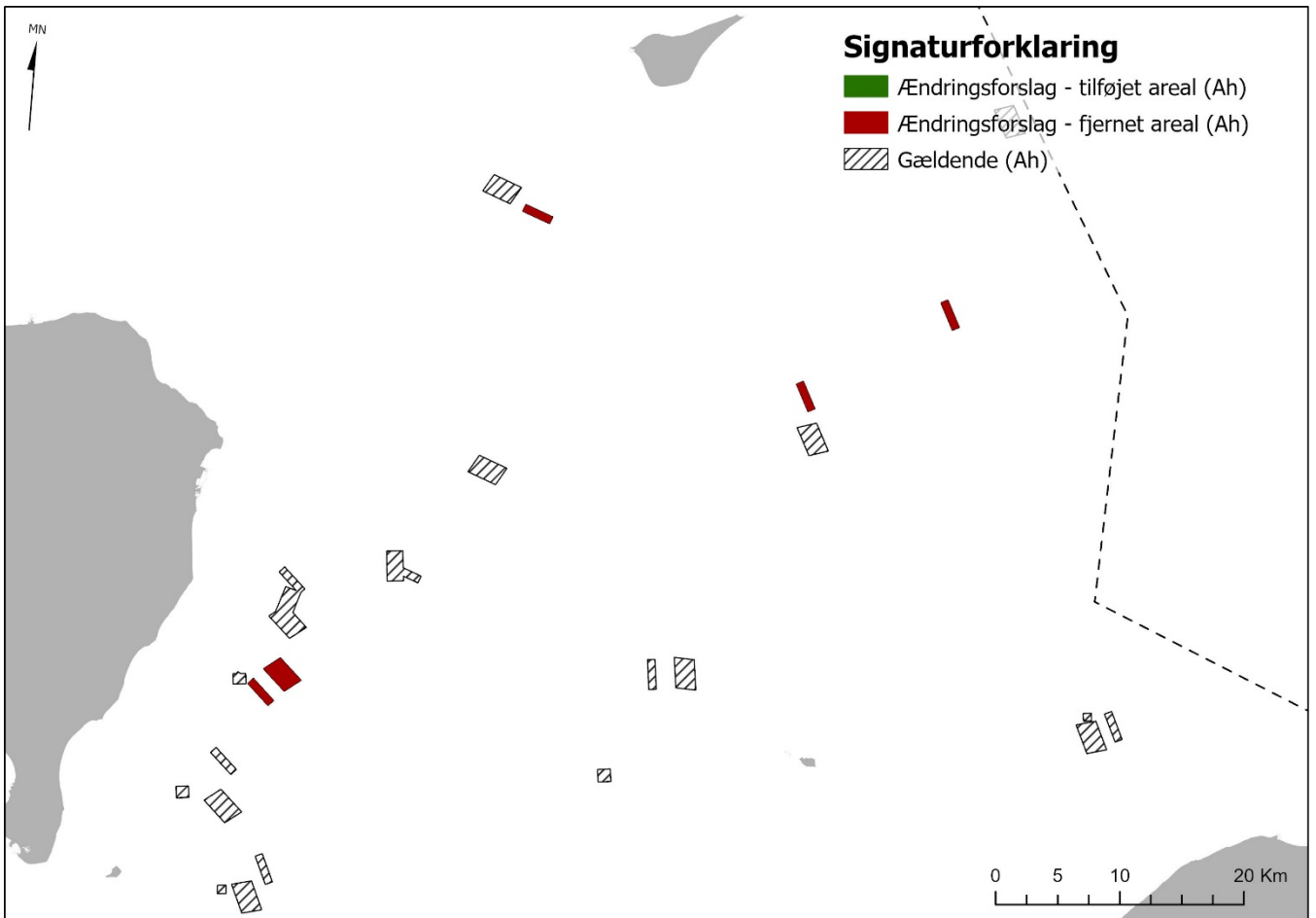

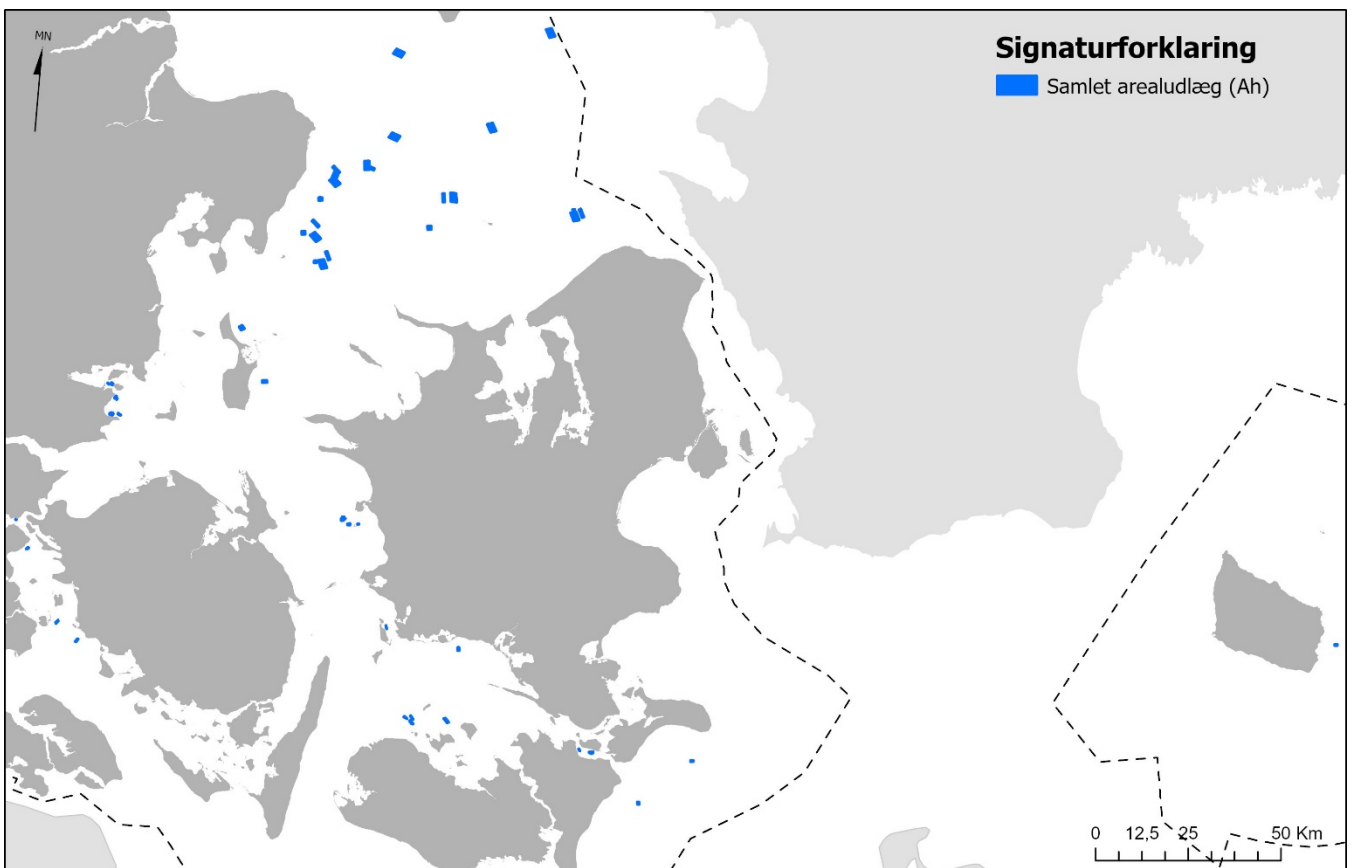
Sted: Hjarnø, Horsens Fjord

Sted: Endelave

Sted: Kattegat

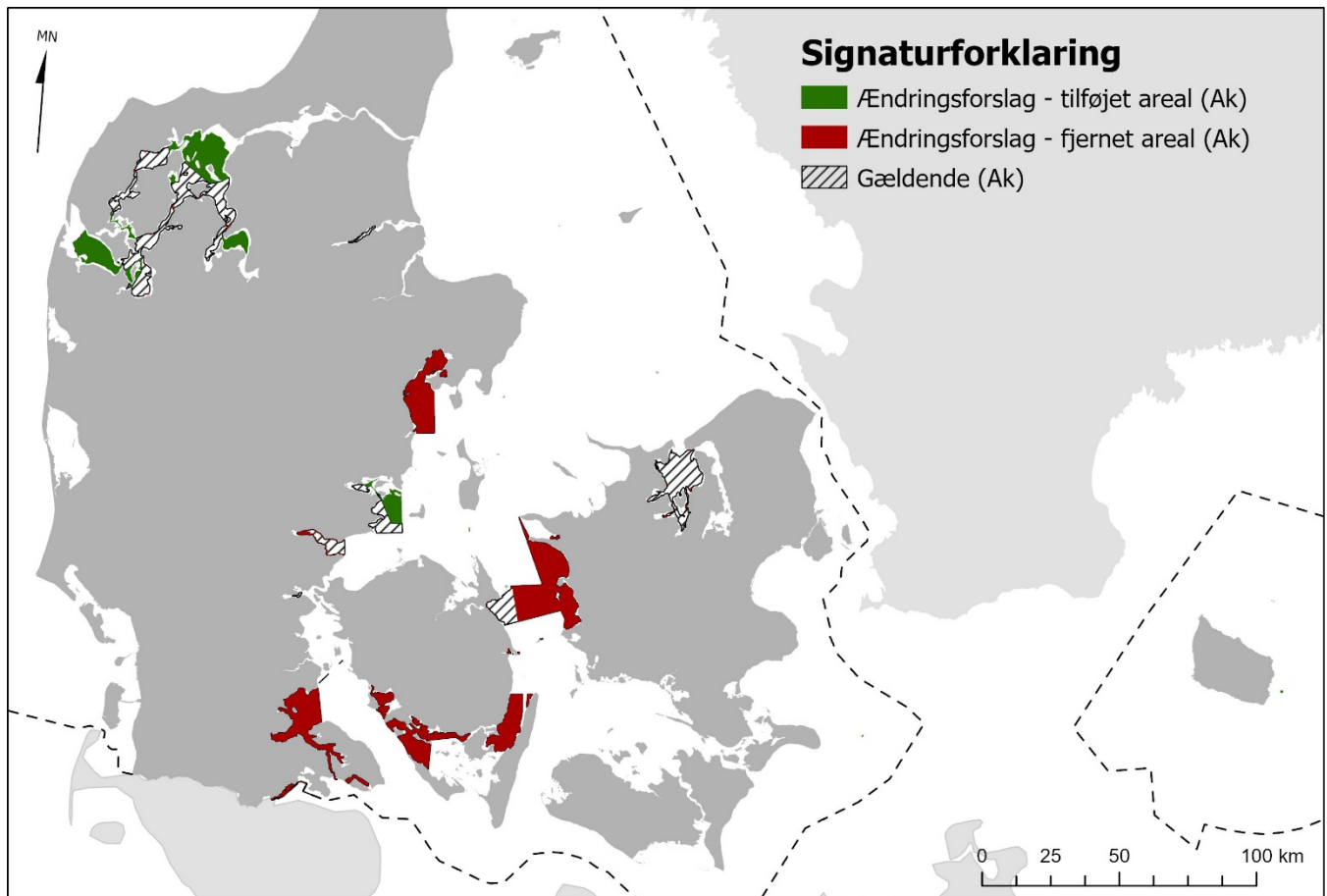

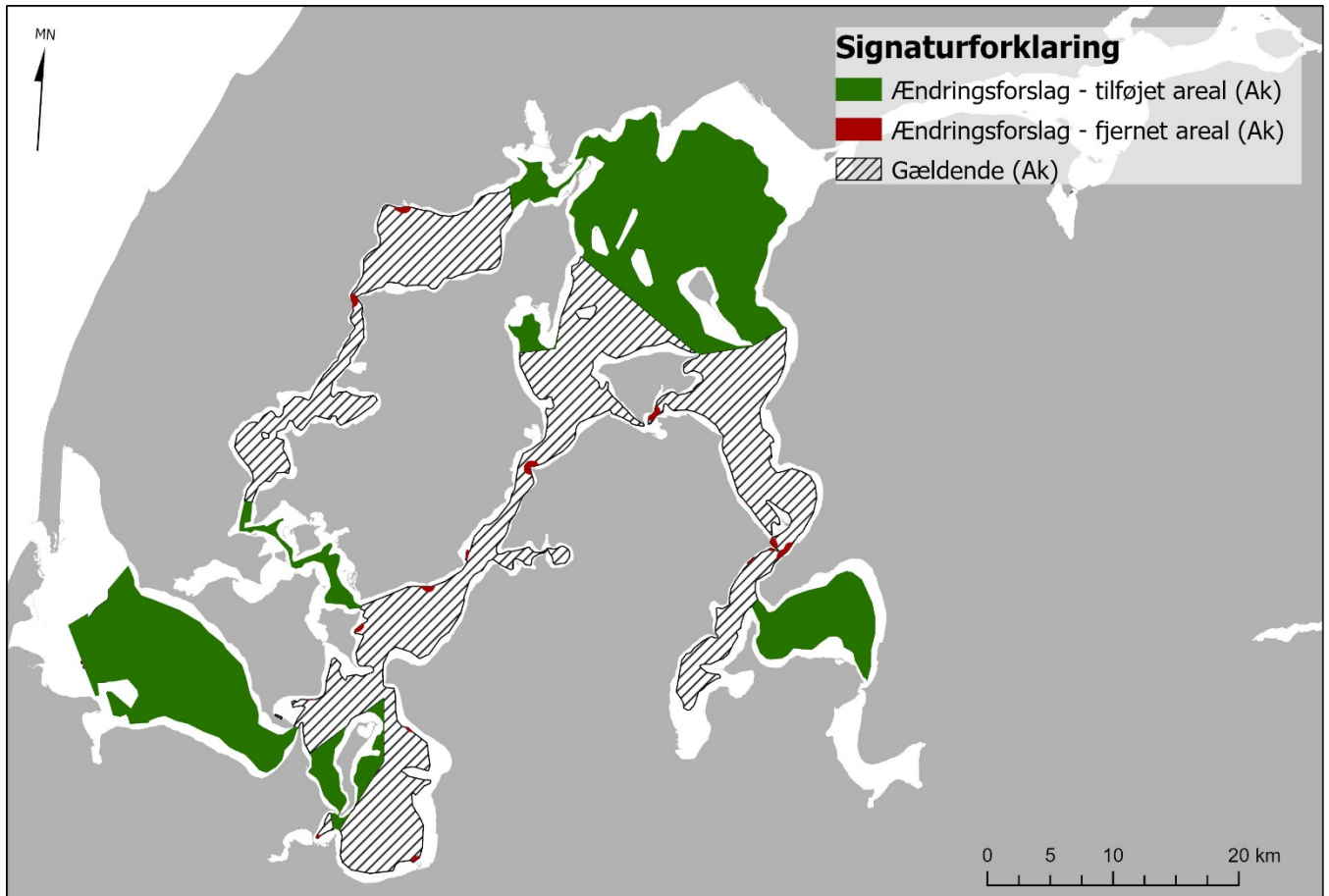
Kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr (Ak)

Udviklingszoner til kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr foreslås i udkast til ændring af havplanen udtaget i Det Sydfynske øhav, Storebælt inkl. Østfyn og Vestsjælland, Flensborg Fjord, Aabenraa Fjord, Halkær Bredning, Nivå Bugt, Aarhus Bugt inkl. Kalø Vig og Knebel Vig samt på dybder lavere end 7,3 m i Vejle Fjord.

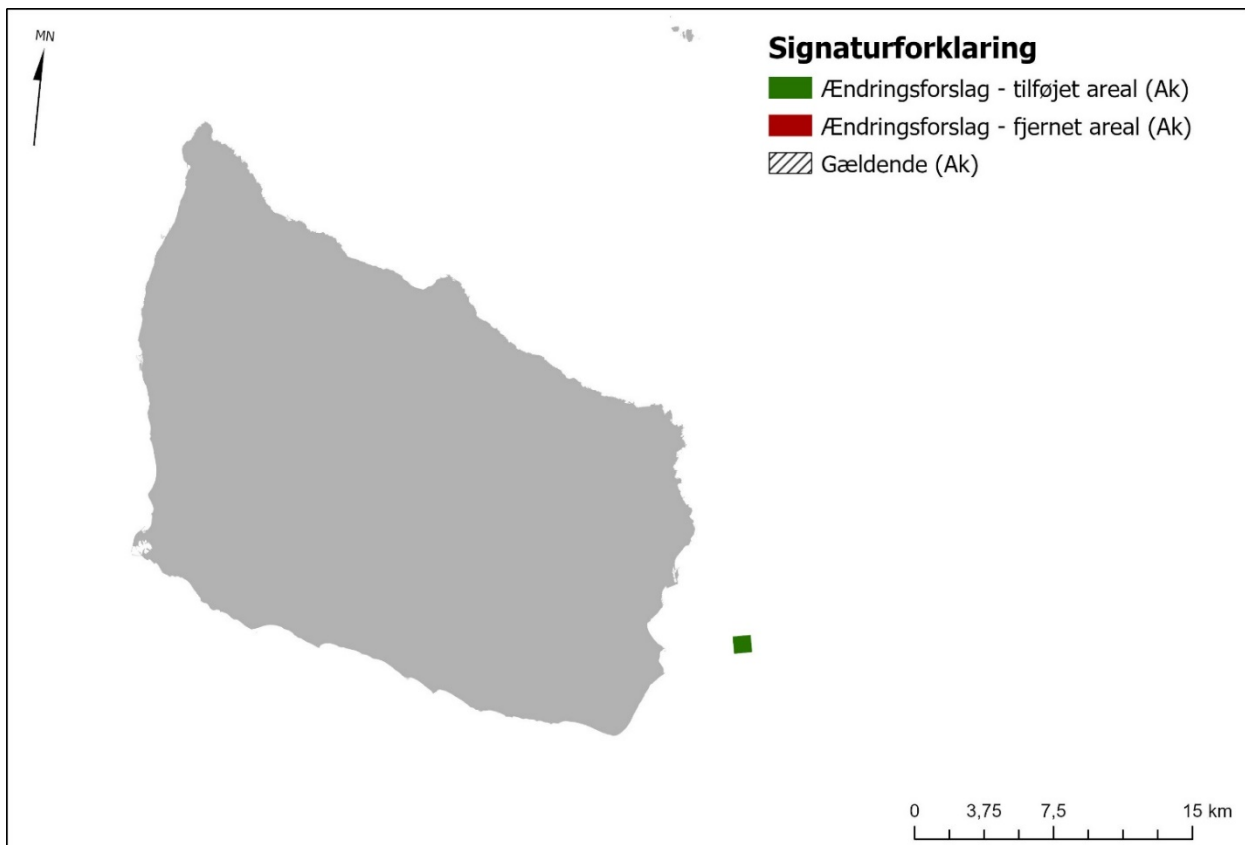
Herudover foreslås foretaget udvidelser af eksisterende zoner i Limfjorden og Horsens Fjord. Der foreslås endvidere udlagt en ny zone ved Bornholm, samt tre zoner til forskningsprojekter om skaldyrsopdræt i havvindmølleparker (Paludan Flak, Kriegers Flak og Anholt havmøllepark).

Der er samlet foretaget en reduktion på 740 km², således at det reviderede areal samlet dækker 1.340 km².

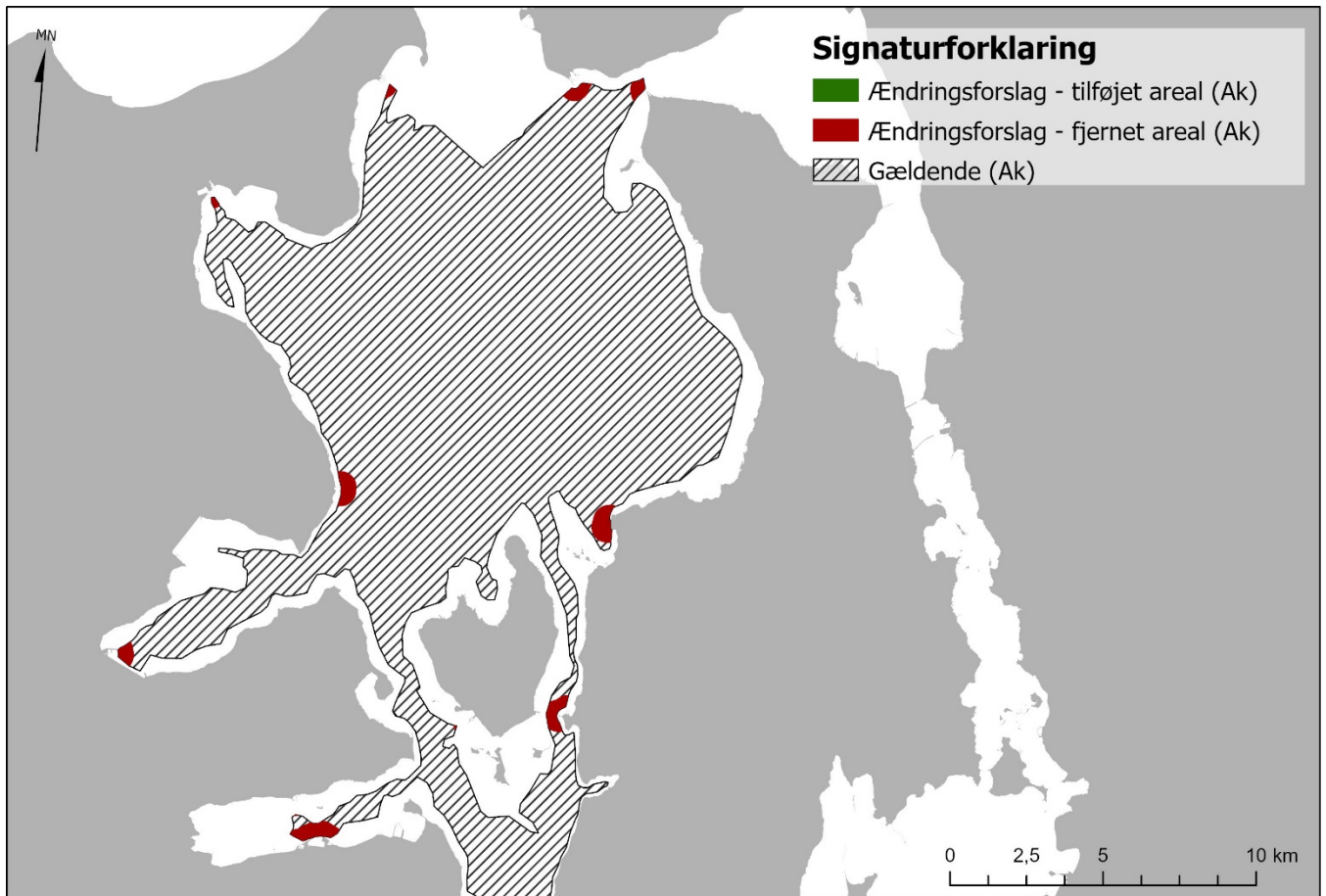

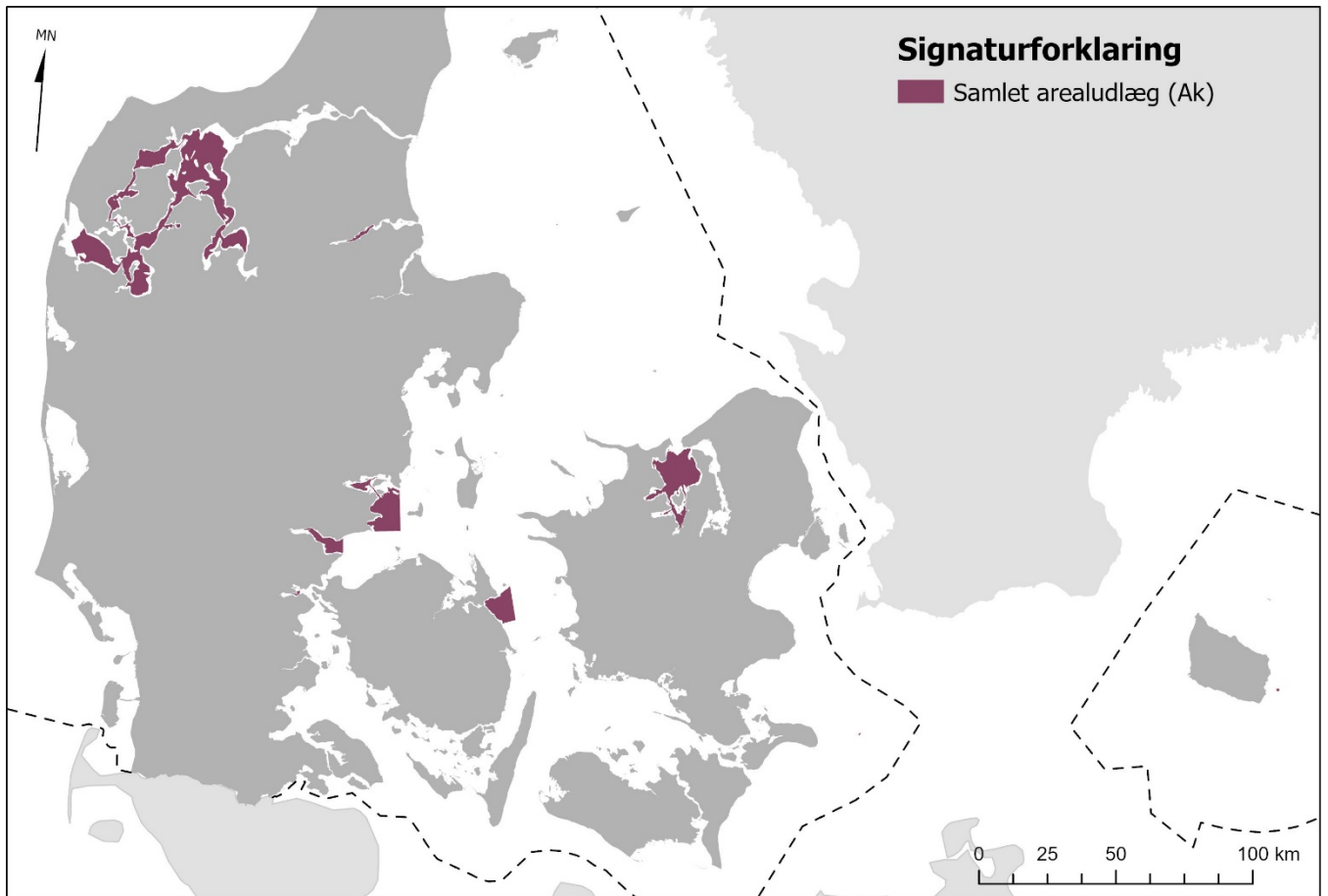
Sted: Limfjorden

Sted: Bornholm

Sted: Isefjord

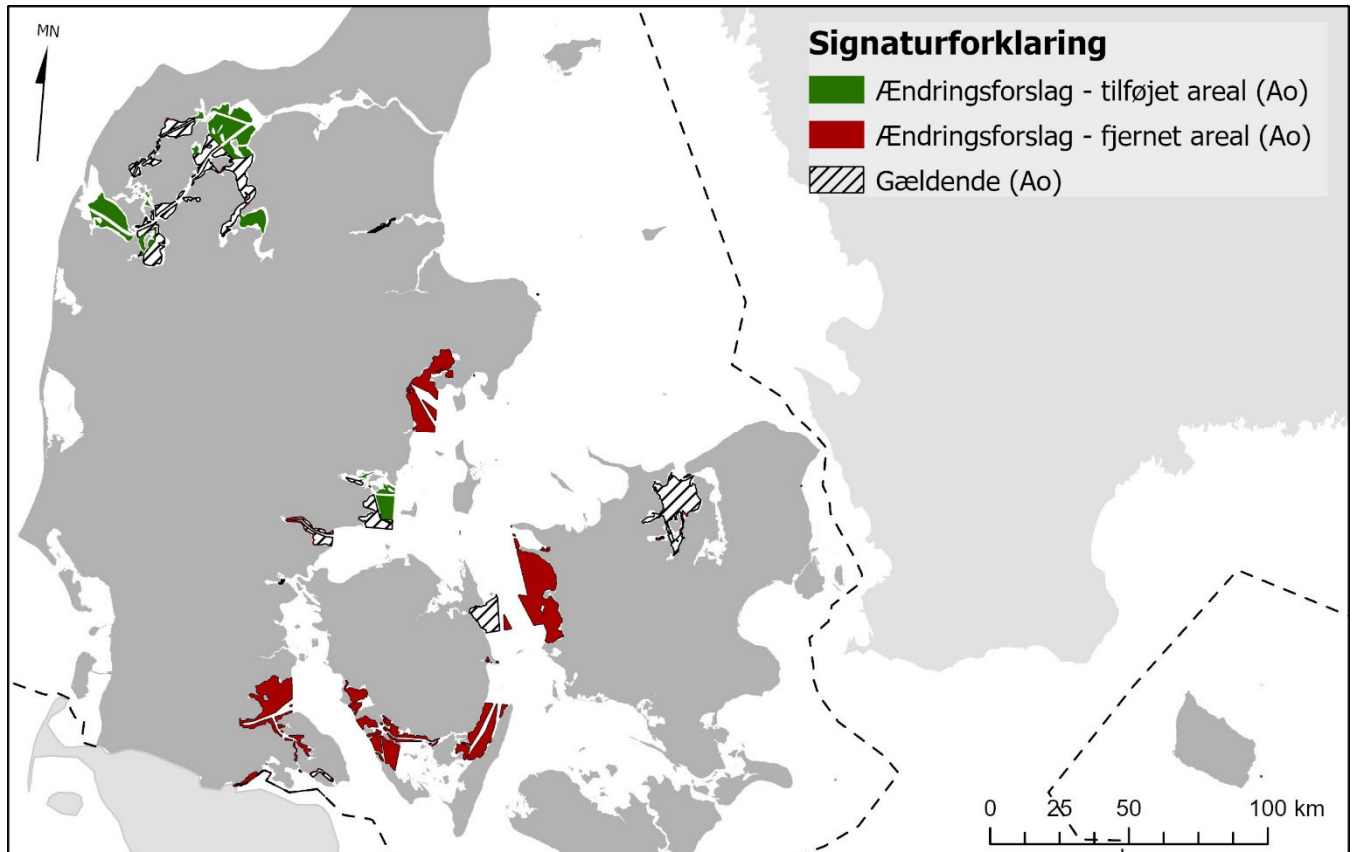

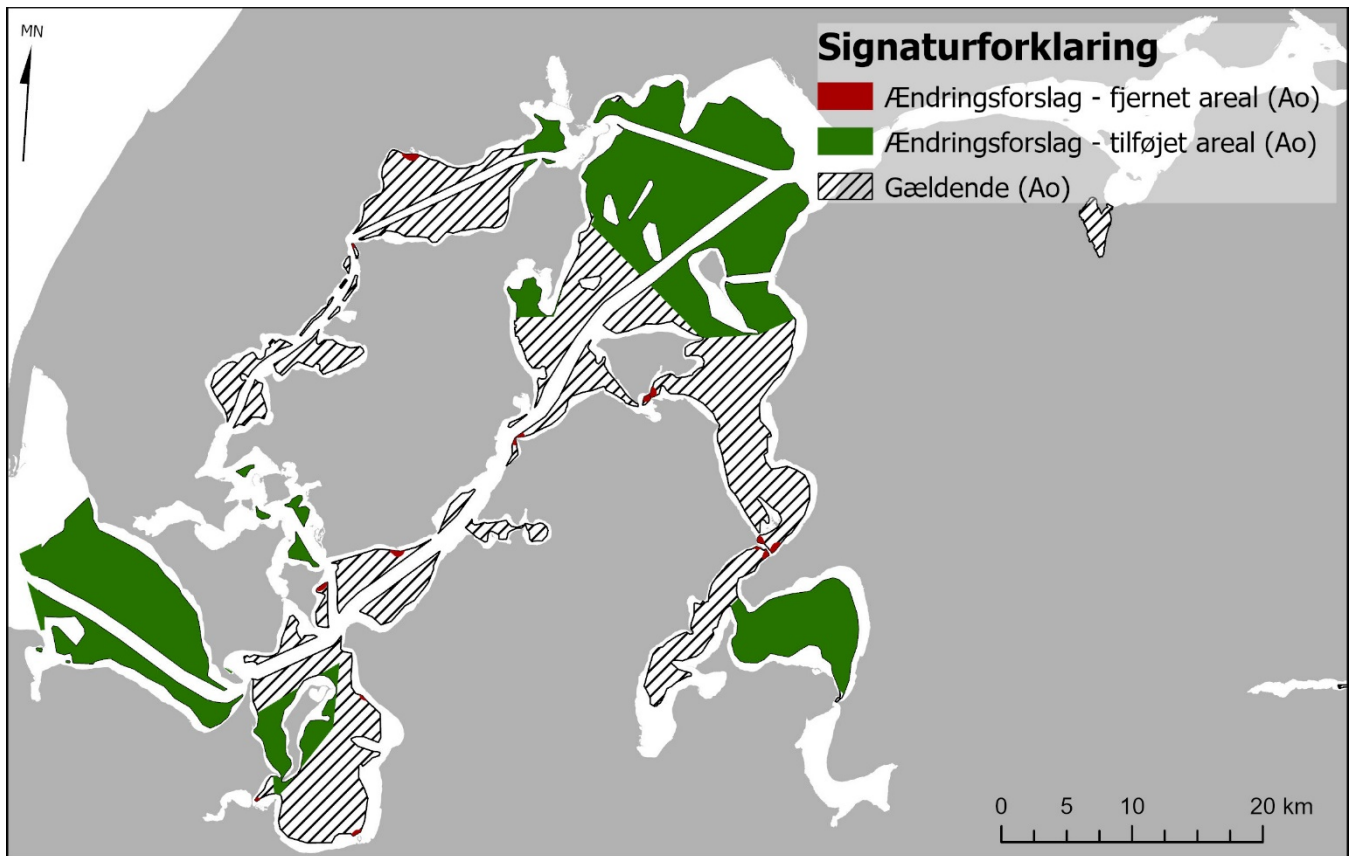
Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao)

Udviklingszoner til opdræt af skaldyr i vandsøjlen foreslås i udkast til ændring af havplanen fjernet i Det Sydfynske øhav, Storebælt inkl. Østfyn og Vestsjælland, Flensborg Fjord, Aabenraa Fjord, Halkær Bredning, Nivå Bugt, Aarhus Bugt inkl. Kalø Vig og Knebel Vig samt på dybder lavere end 7,3 m i Vejle Fjord. Disse udtag er primært foranlediget af høringssvar. Herudover foreslås zone Ao73 fjernet og zone Ao74 foreslås reduceret grundet overlap med havbrug ved Hjarnø.

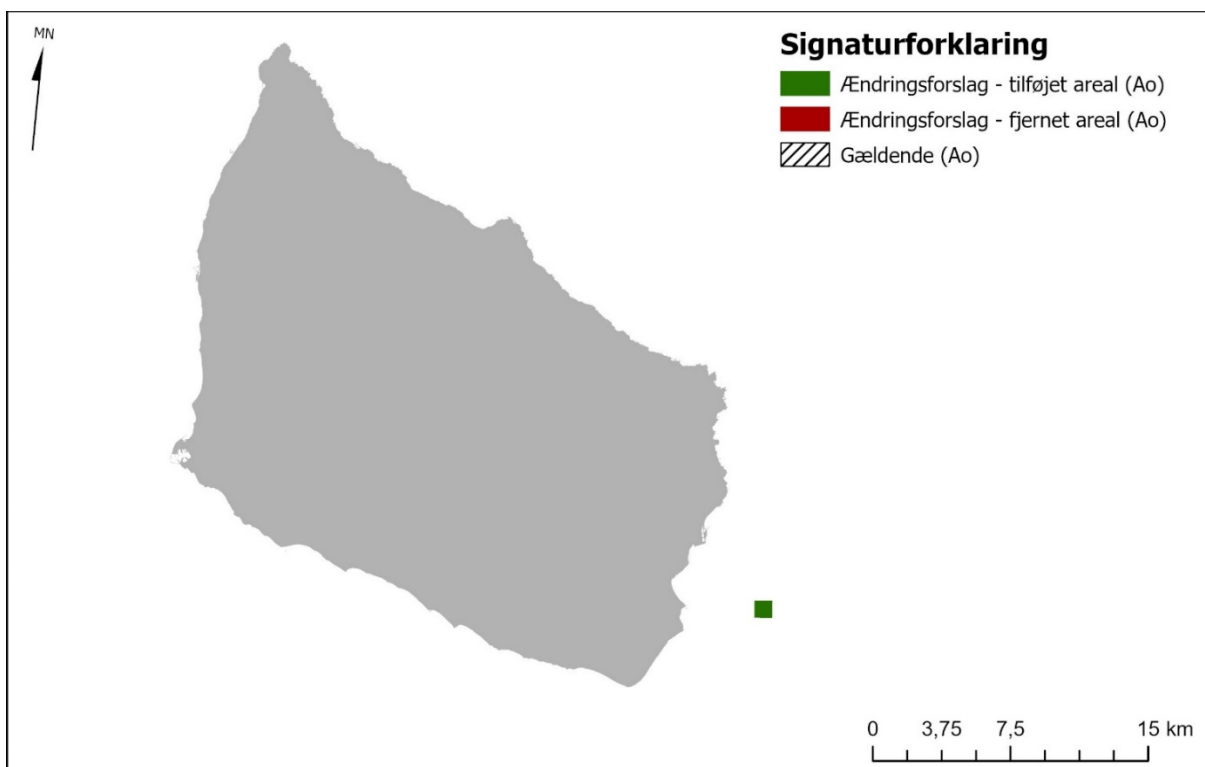
Der foreslås foretaget udvidelser af zoner i Limfjorden og Horsens Fjord samt udlæg af en ny zone der overlapper med eksisterende zone Ak38 i Odby Bugt, en ny zone ved Bornholm og tre nye zoner til forskningsprojekter om skaldyrsopdræt i havvindmølleparker.

Samlet foreslås udtaget et areal på ca. 508 km², sådan at det reviderede udlæg af Ao-zoner dækker 1.170 km².

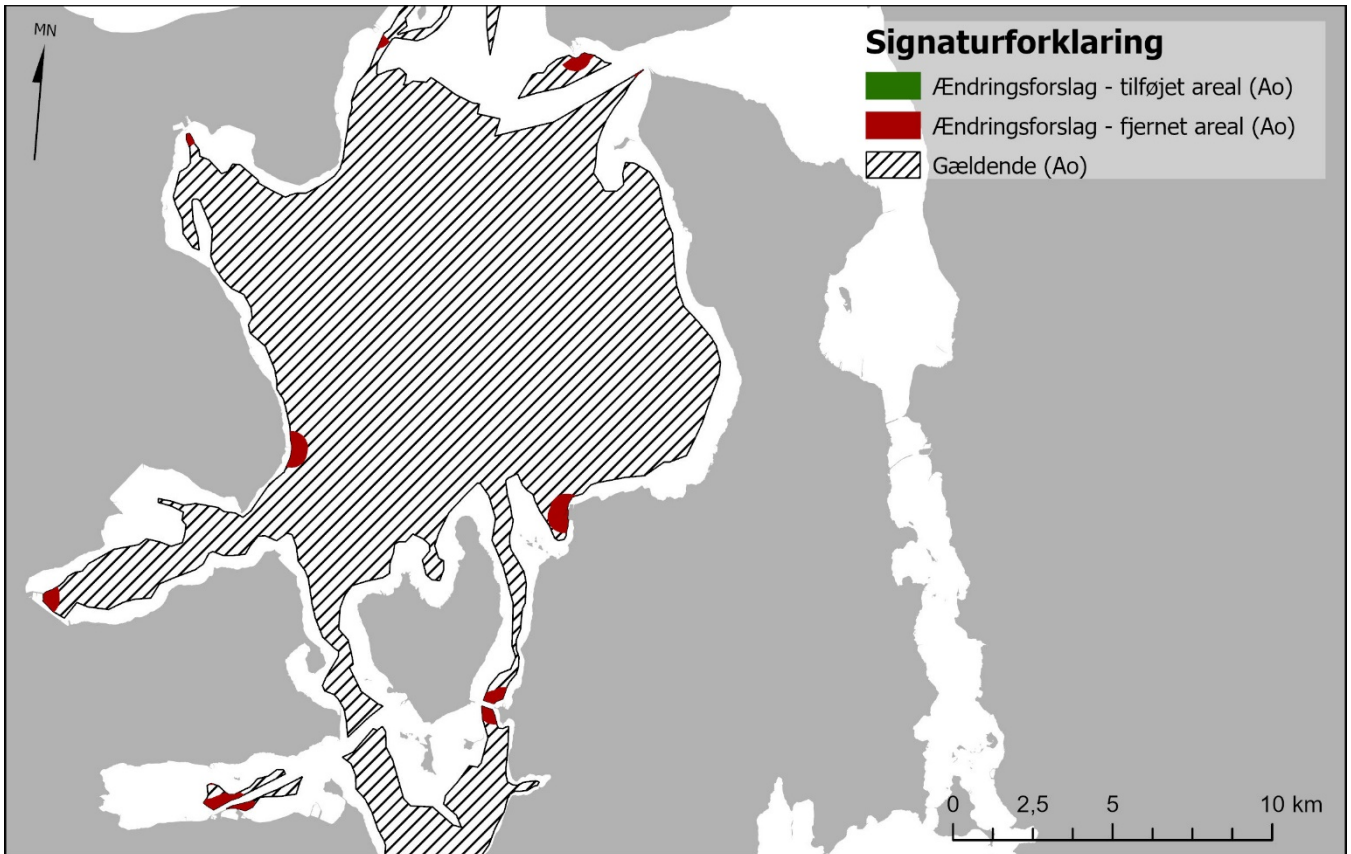

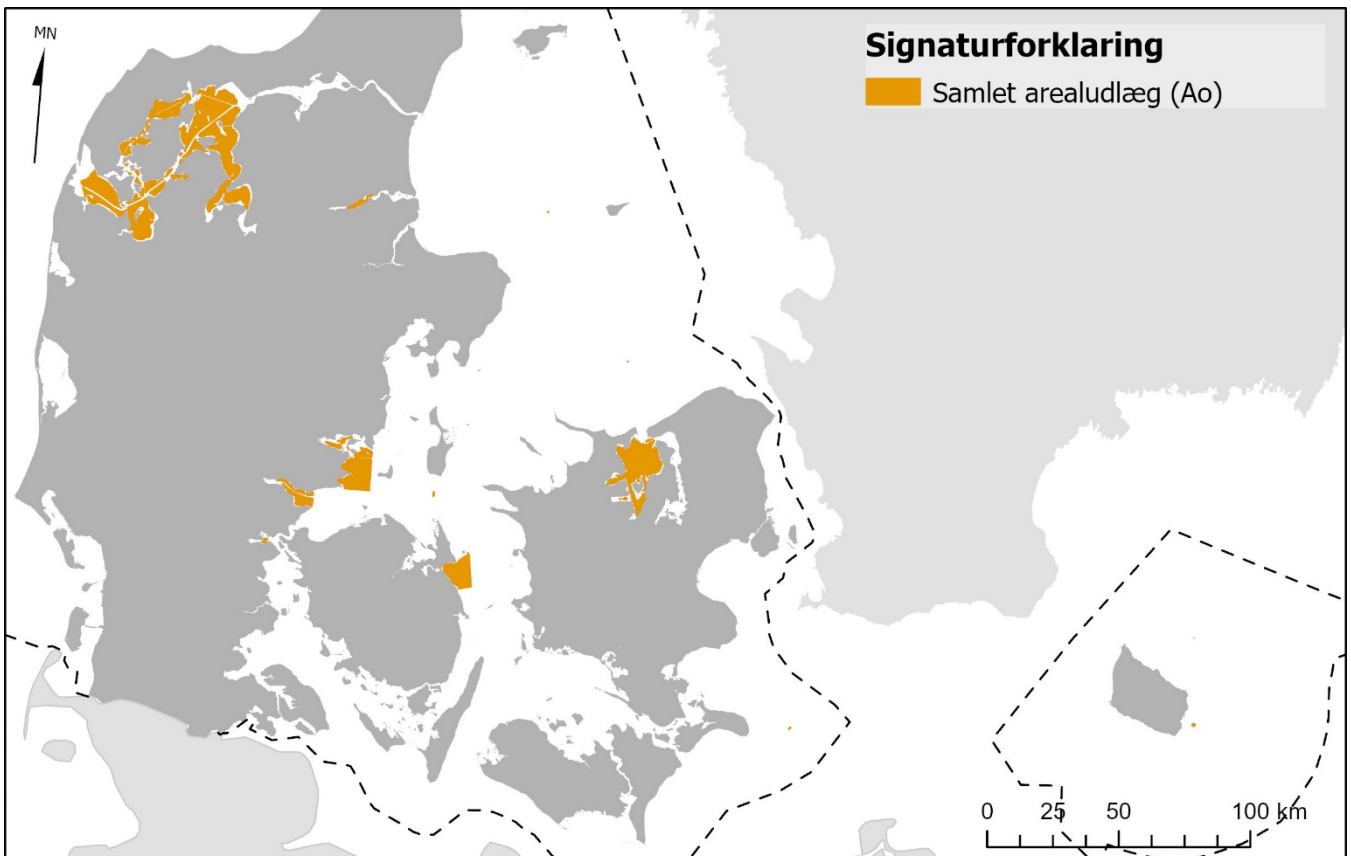
Sted: Limfjorden

Sted: Bornholm

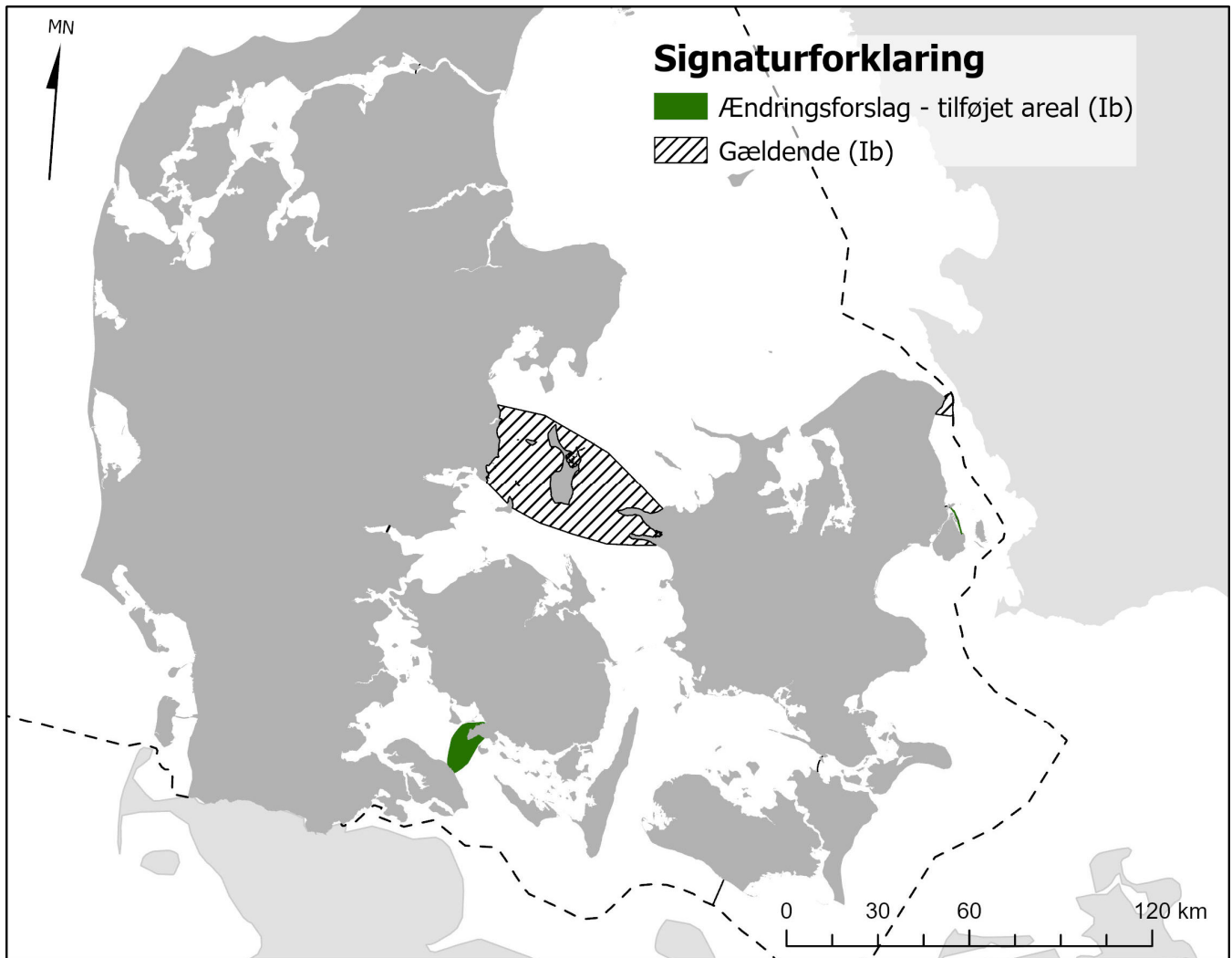
Sted: Isefjord

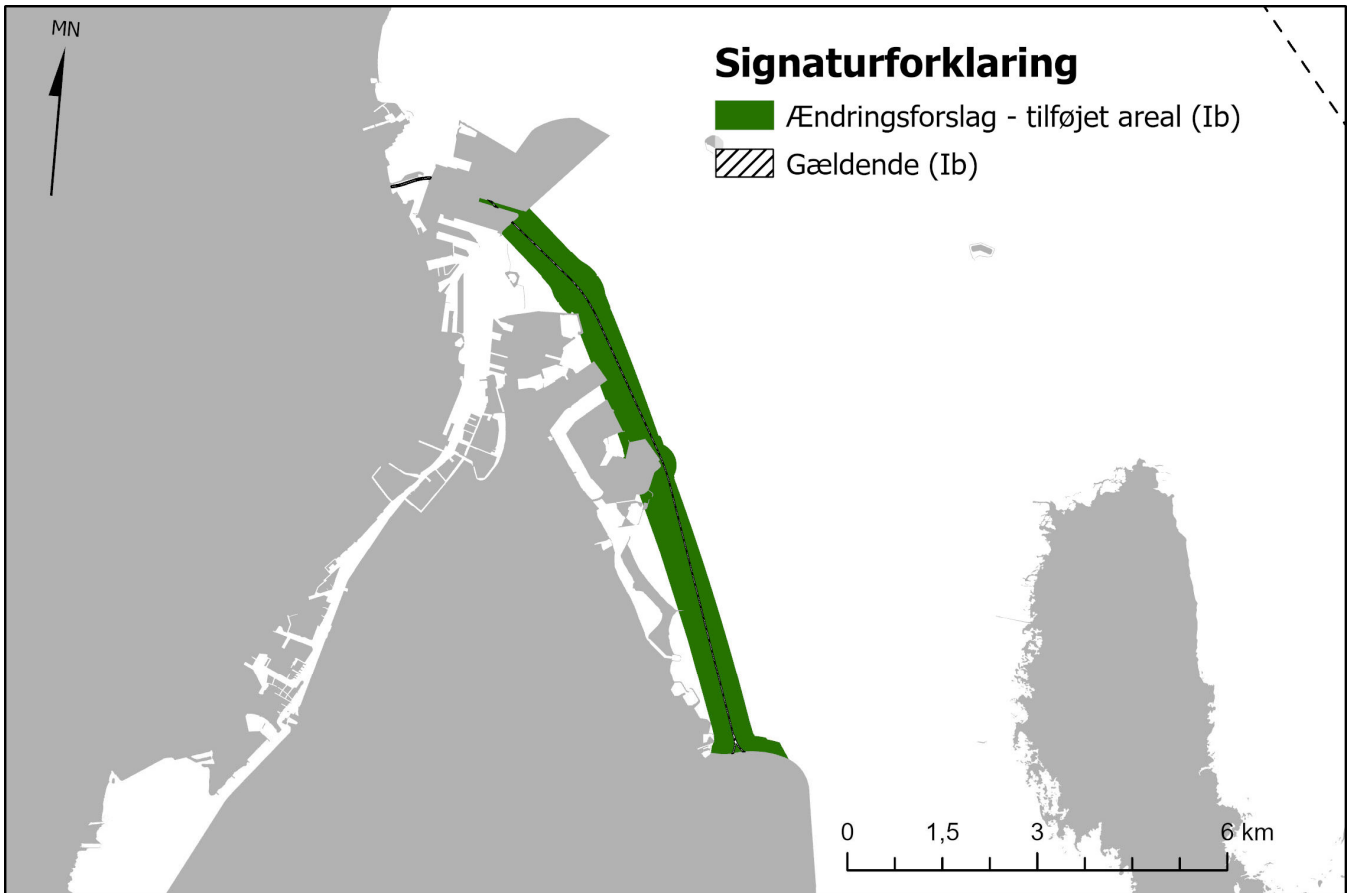

Konkrete transportinfrastrukturprojekter (Ib)

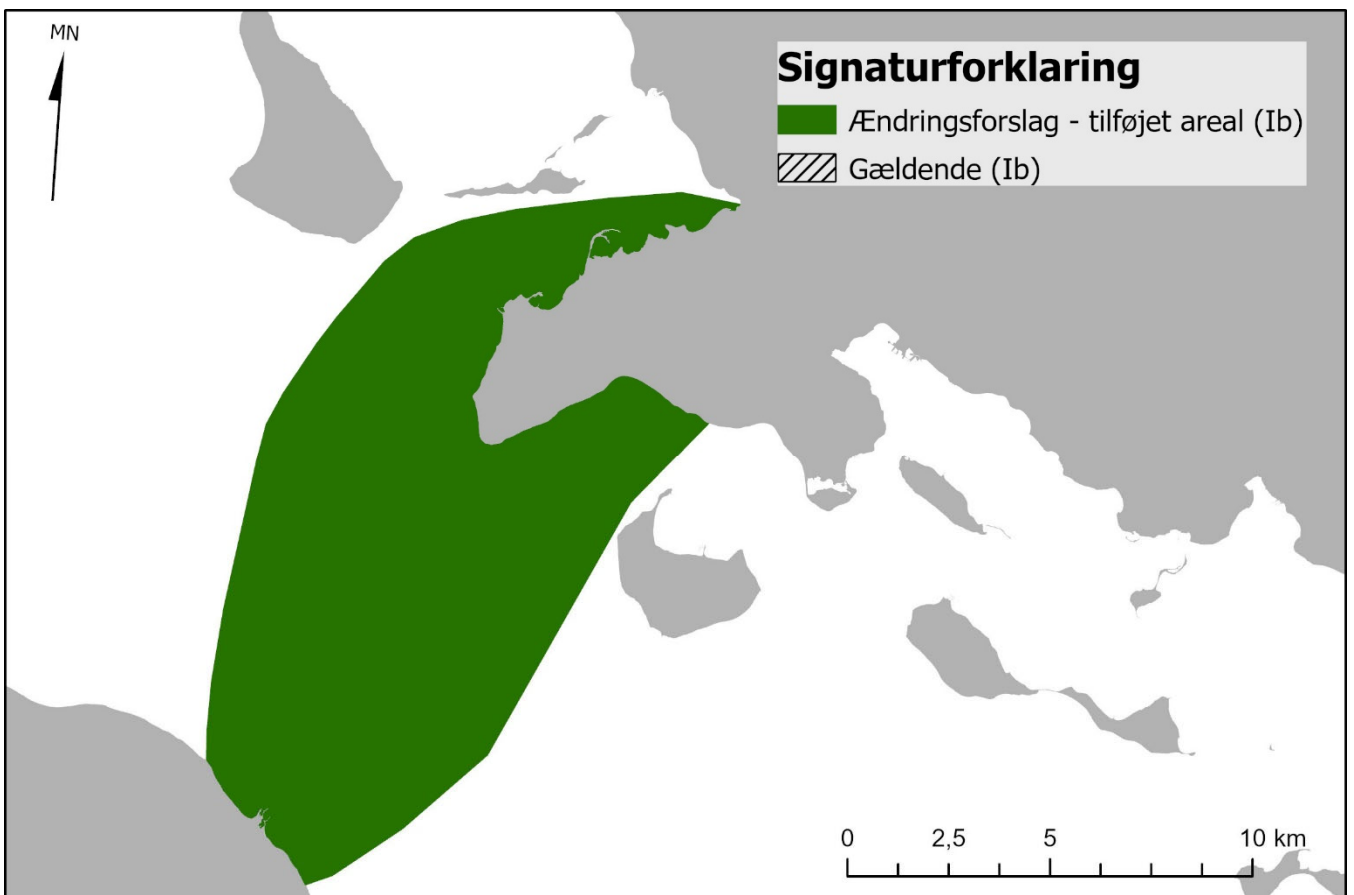
Als-Fynforbindelsen foreslås tilføjet som konkret transportinfrastrukturprojekt i udkast til ændringsbekendtgørelse om havplanen med en zone på 114 km². Ændringen er foranlediget af et ønske fra ressortmyndigheden og i forlængelse af den brede politiske aftale om Infrastrukturplan 2035. Herudover foreslås zonen til Østlig Ringvej udvidet.

Det samlede areal for konkrete transportinfrastrukturprojekter i det reviderede forslag er 1.569 km².

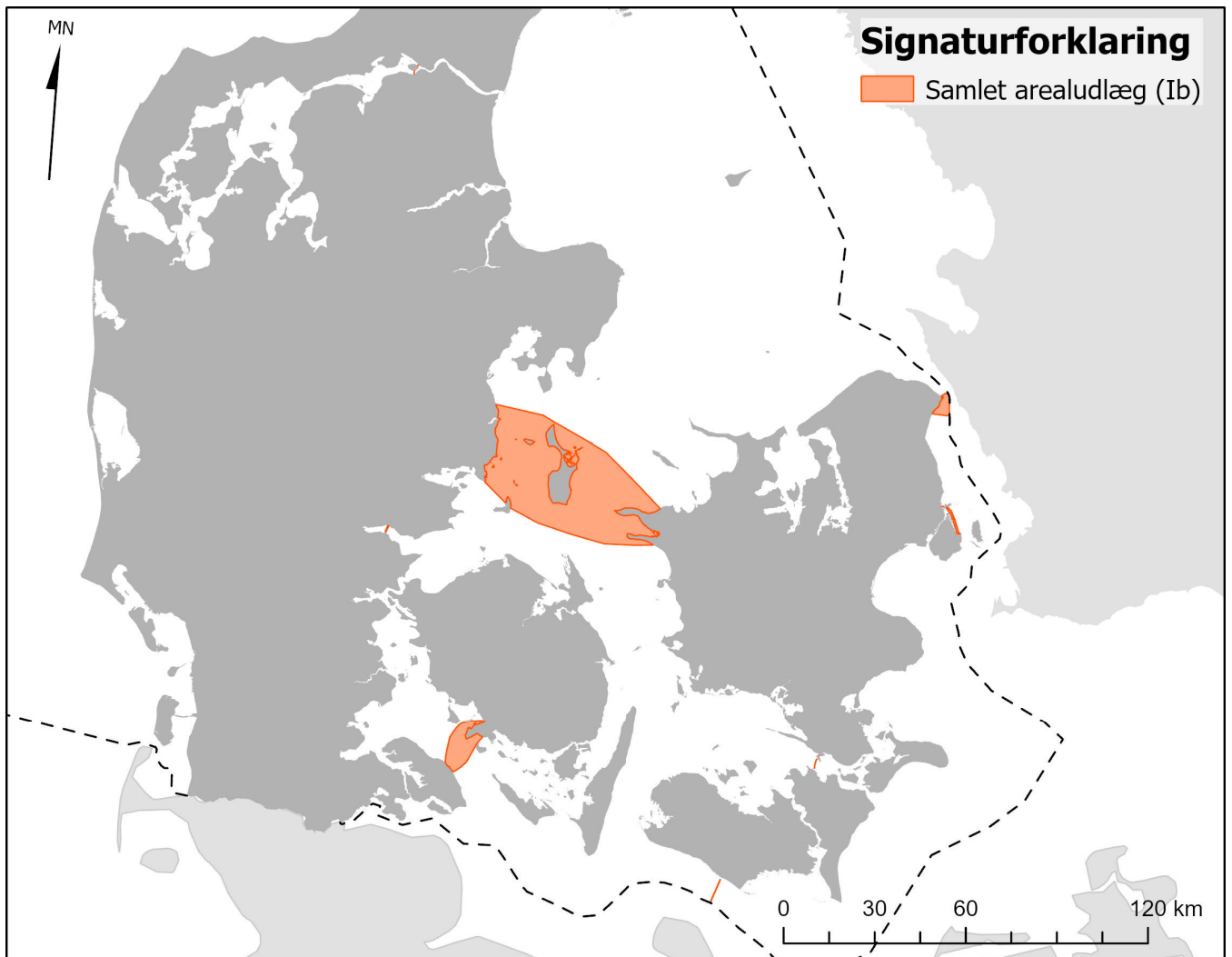

Sted: København

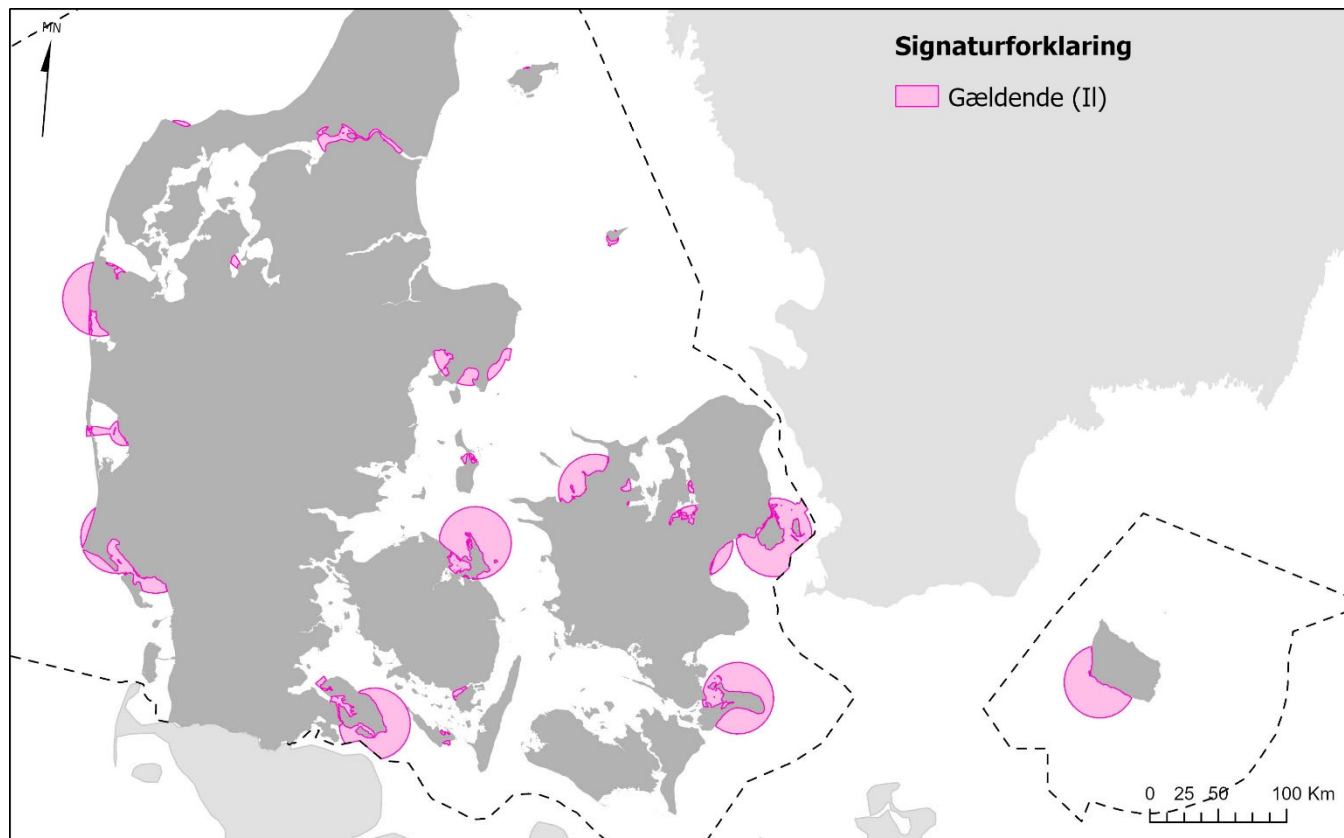
Sted: Als-Fyn

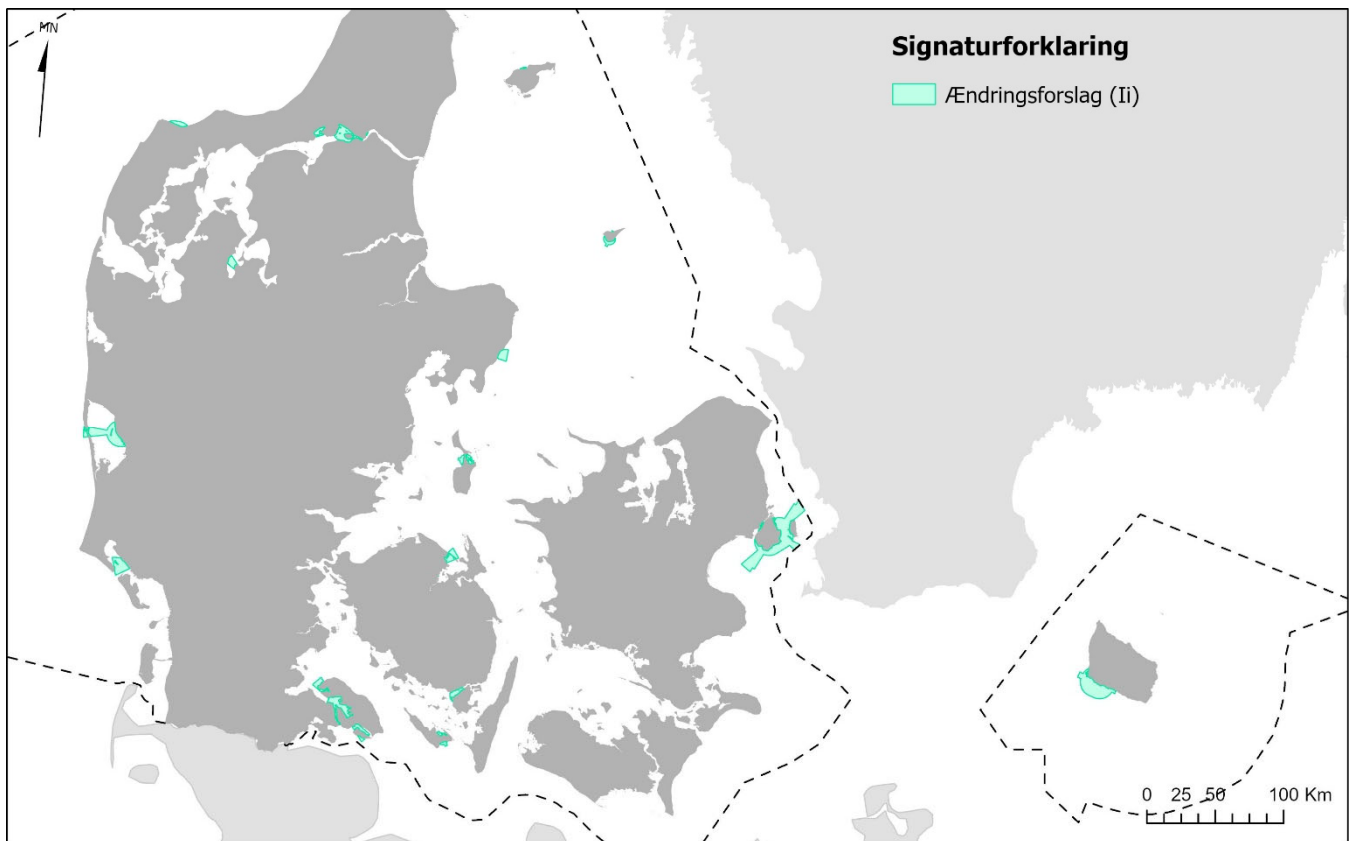
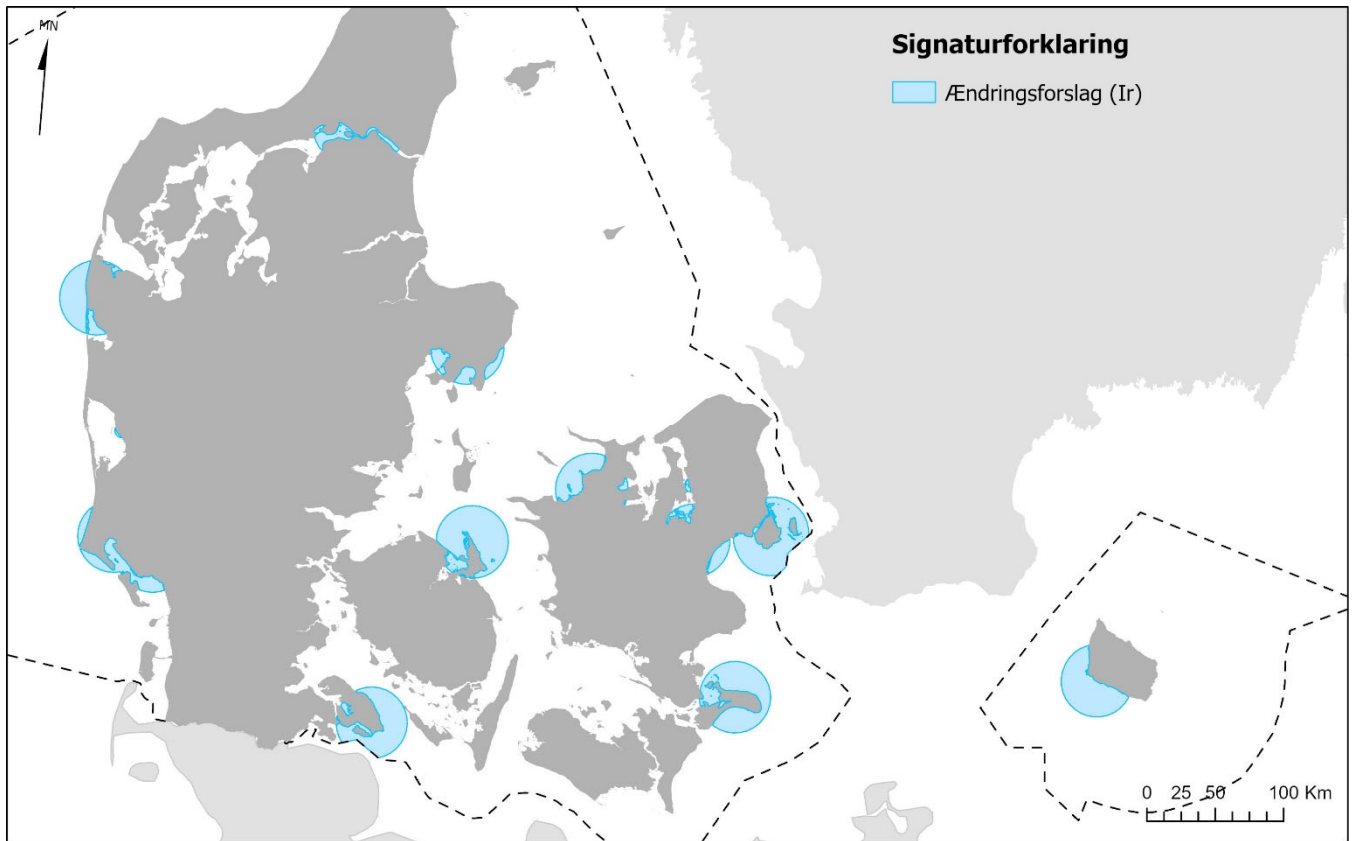

Beskyttelsesforanstaltninger for luftfart (II)

Zonekategorien for beskyttelsesforanstaltninger for luftfart bliver i udkast til ændring af havplanen opdelt i to separate zonekategorier, henholdsvis indflyvningsplaner for luftfart (Ii) og respektafstande for luftfart (Ir).

Ændringen er foranlediget af et ønske fra ressortmyndigheden. Opdelingen ændrer ikke ved den geografiske udstrækning, idet de to nye zonetyper (Ii og Ir) er sammenfattende med den oprindelige zonekategori (II).

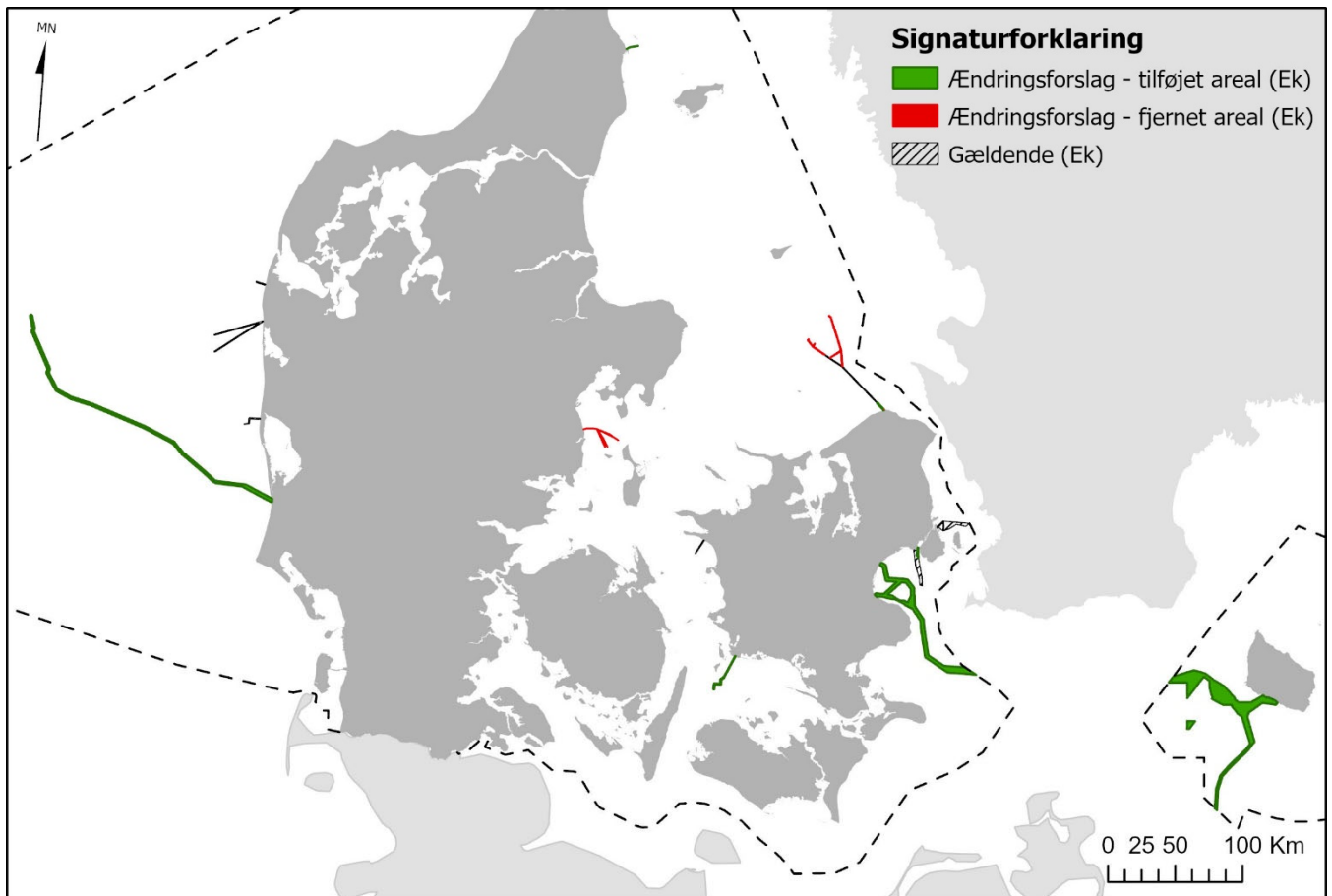
Kabelkorridorer til vedvarende energi (Ek)

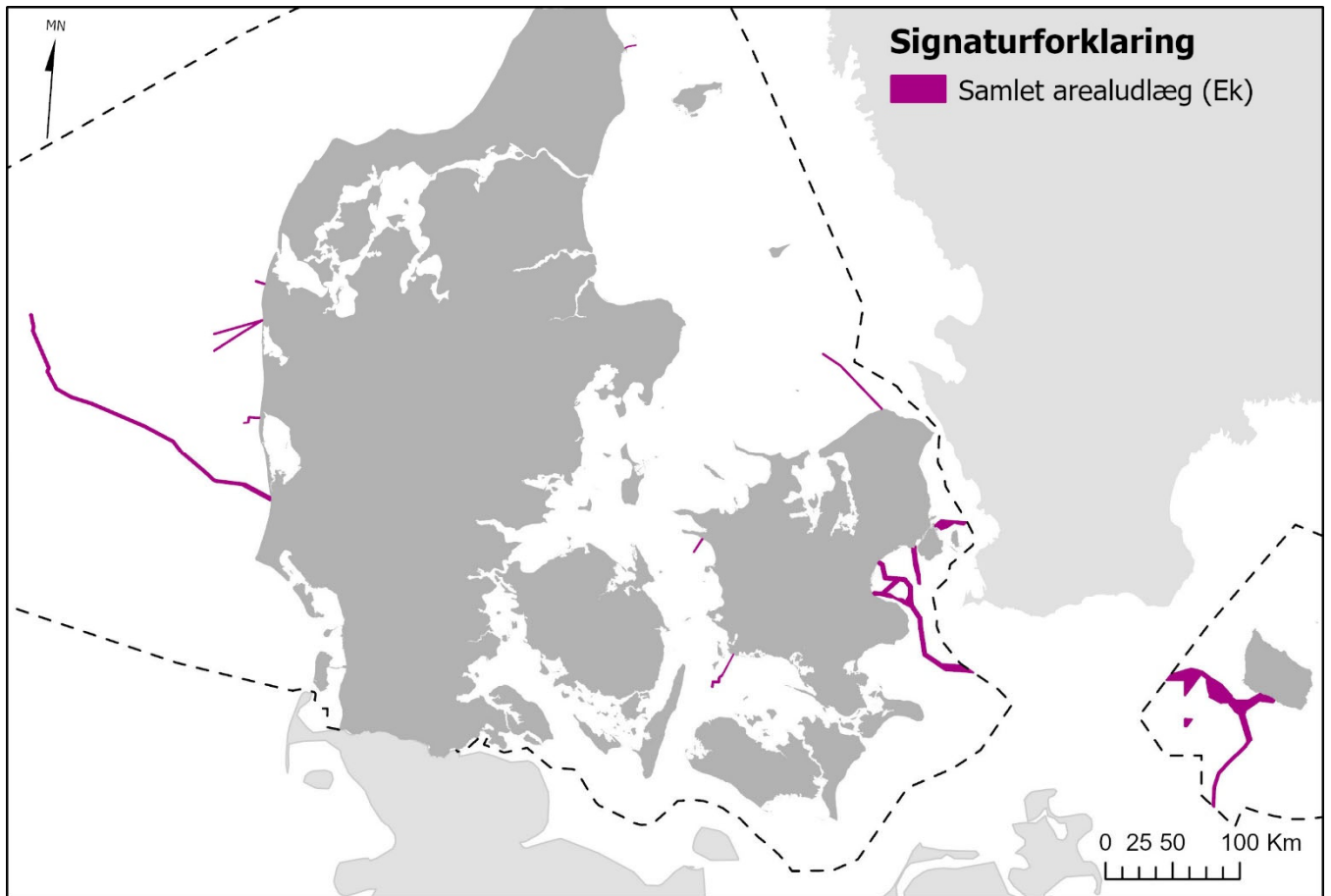
Ændringer i udlæg af kabelkorridorer er primært foranlediget af frafaldne/ændrede ansøgninger/projekter.

I forbindelse med forslag om udtagelse af Ev32 ved Mejl Flak, fjernes også den tilhørende kabelkorridor, Ek13. Kabelkorridoren til Hesselø foreslås også justeret i forhold til det nye projektområde.

Herudover foreslås arealudlæg til nye kabelkorridorer i forbindelse med Energiø Bornholm og Energiø Nordsøen samt til zonerne Ev14 og Ev38.

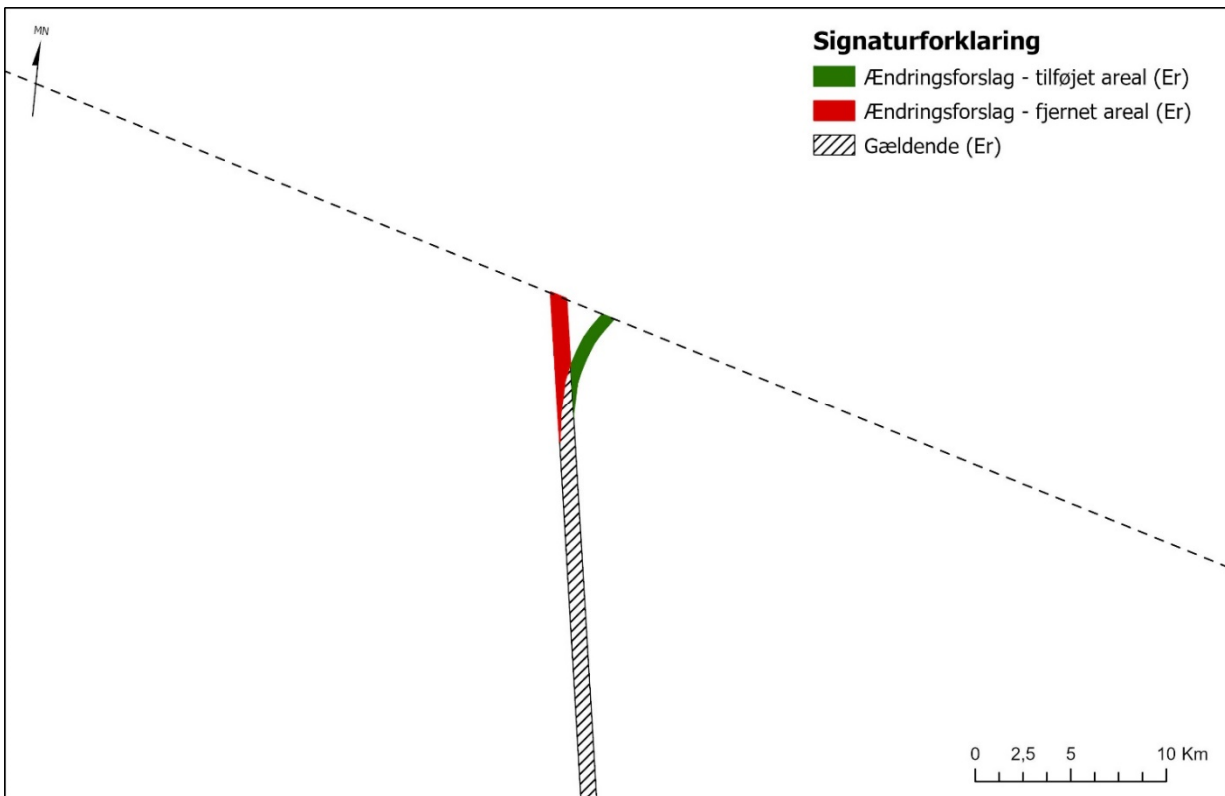
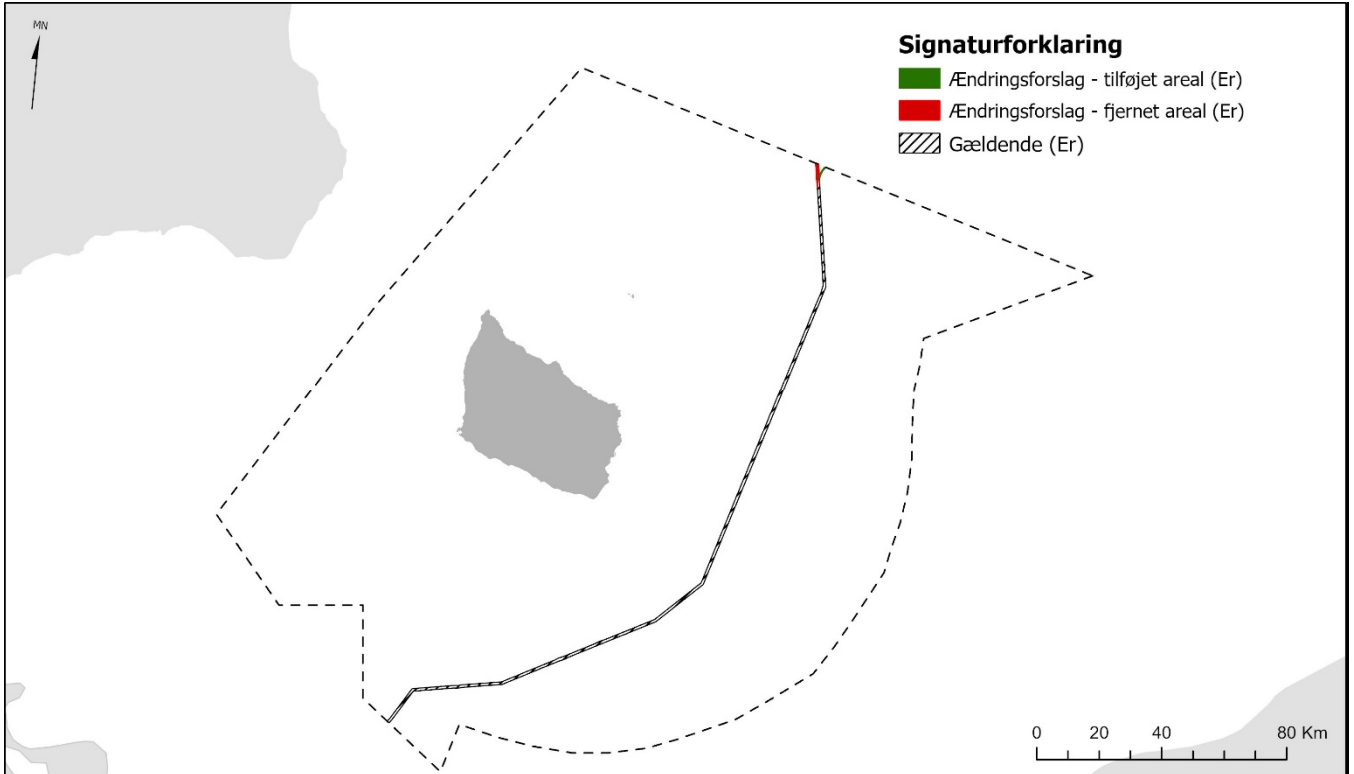
Det samlede areal øges med 569 km², således at kabelkorridorer samlet dækker 674,6 km².

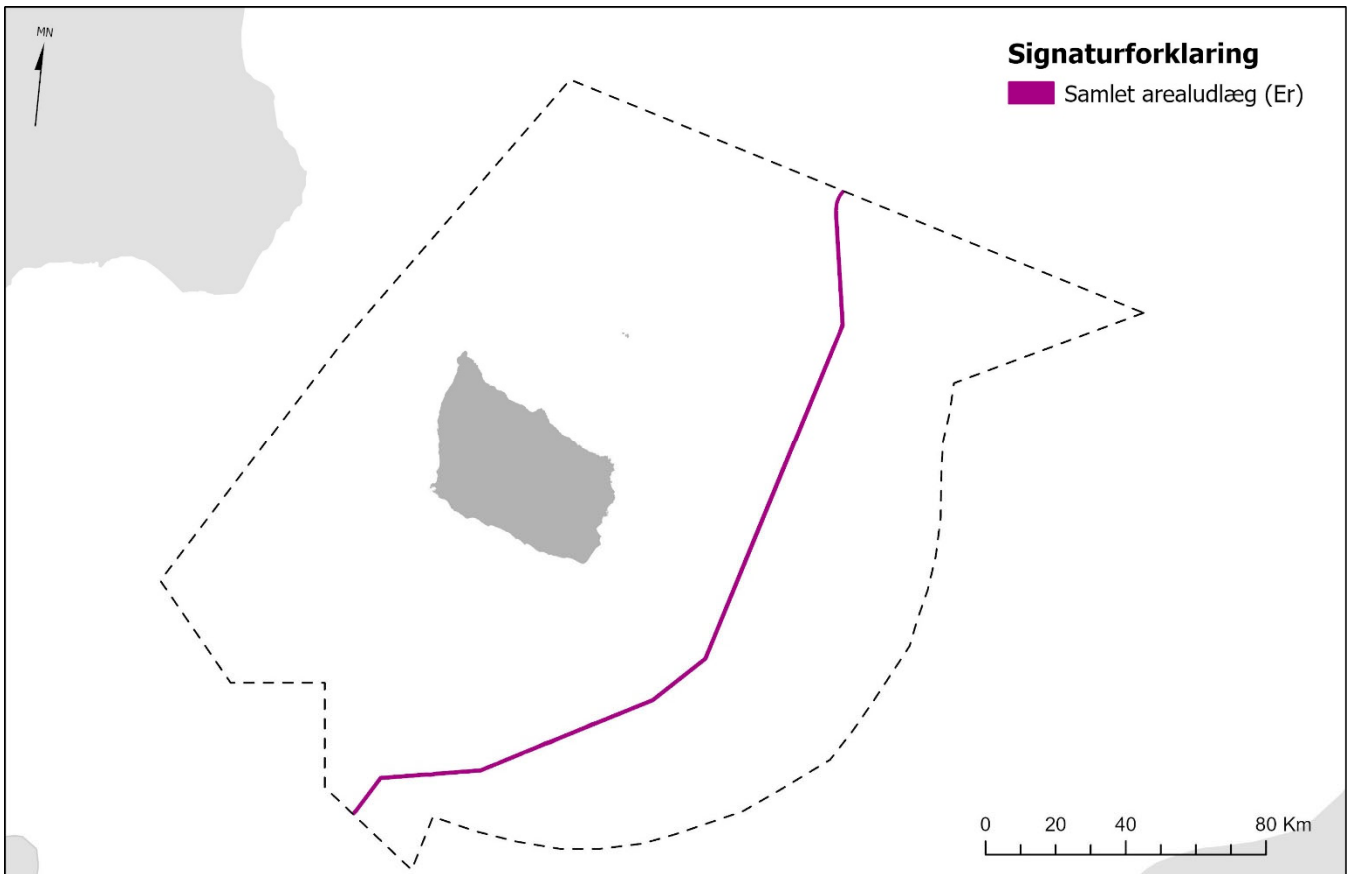

Konkrete transitrørledninger (Er)

I udkast til ændring af havplanen foreslås udformningen af zonen til Nord Stream 2 ved den nordøstlige EEZ-grænse justeres, sådan at den matcher den reelle placering af ledningen. Ændringen er foranlediget af ønske fra ressortmyndigheden. Justeringen medfører en mindre reduktion på 0,36 km².

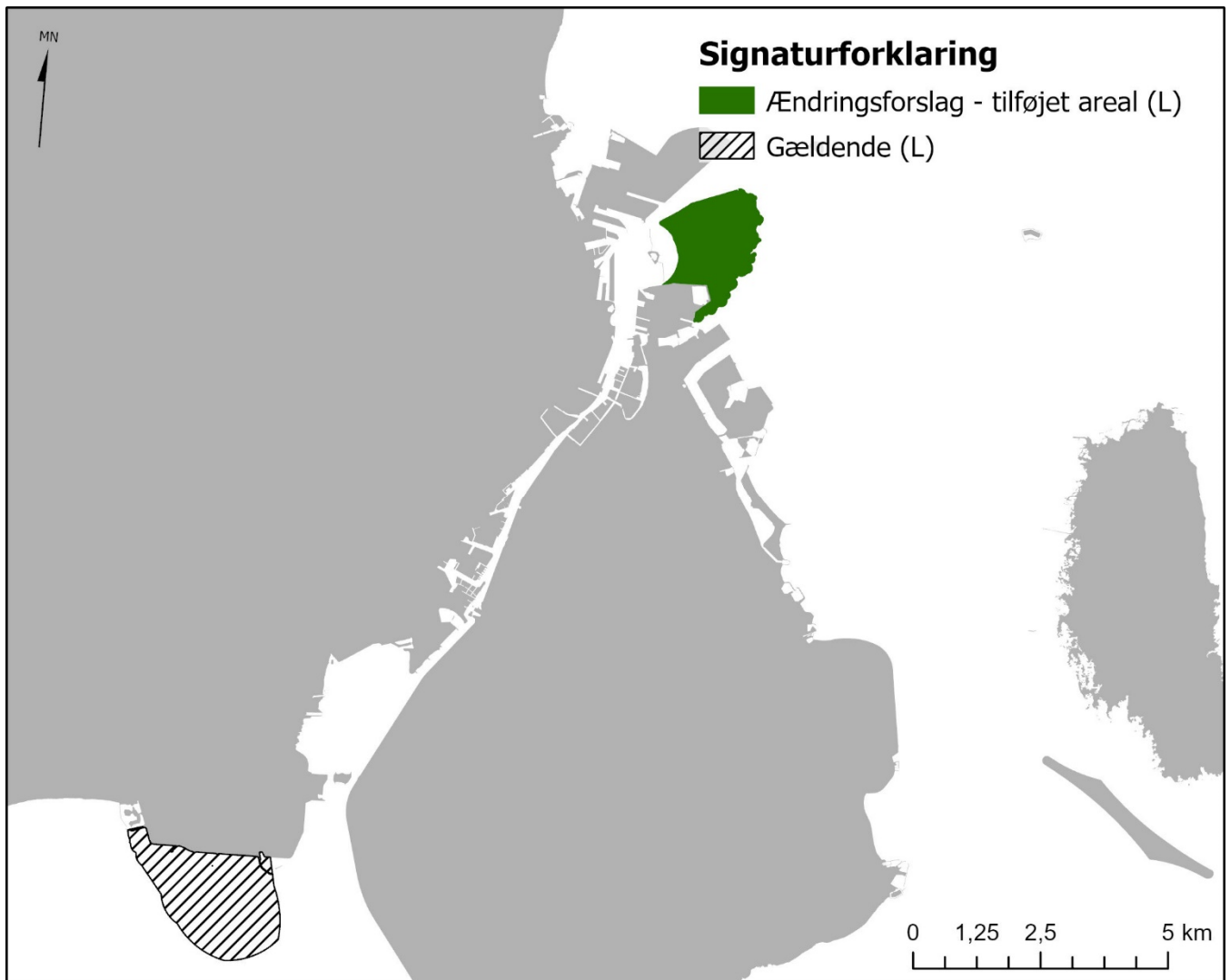

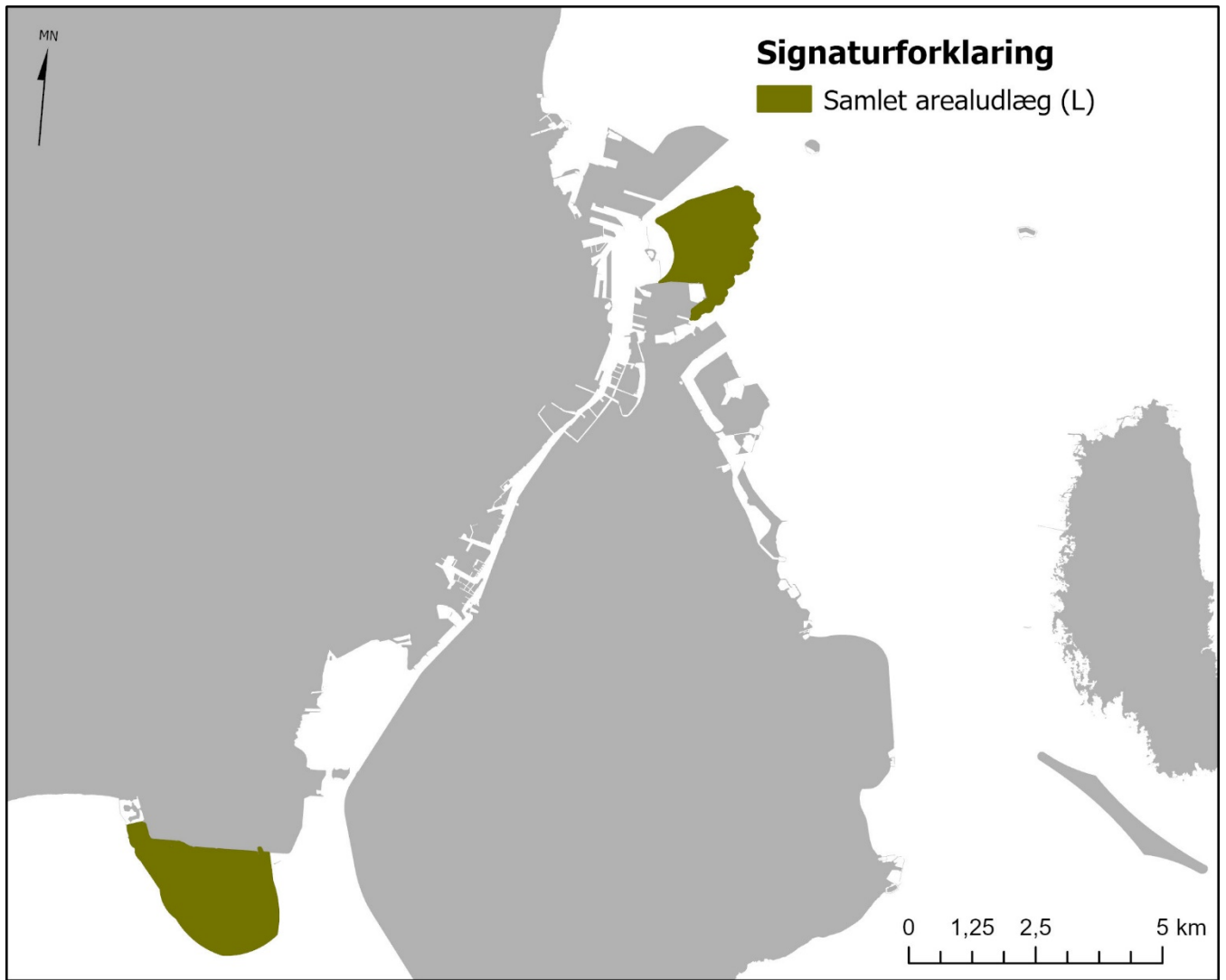
Sted: Nordøstlige grænse til Sverige i Østersøen

Konkrete landindvindingsprojekter (L)

Landindvindingsprojektet Lynetteholm foreslås medtaget i udkast til ændring af havplanen. Forslaget er foranlediget af at projektet er under realisering, jf. anlægslov om Lynetteholm. Dette fører til en øgning på 3,1 km², og et samlet udlæg til landingsvinding på 7,7 km².

Sejladskorridor (S)

Der foreslås udlagt yderligere sejladskorridorer i udkast til ændring af havplanen ind til Avedøreværkets Havn, Korsør Havn, Nyborg Havn, Studstrupværkets Havn, Prøvestenen Havn, Skagen Havn, Hanstholm Havn, Hvide Sande Havn, Thorsminde Havn, Strandby Havn, Gilleleje Havn og Nexø Havn, mens de nuværende sejladskorridorer ind til Haderslev Havn (Haderslev Fjord), Horsens Havn (Horsens Fjord) og Hobro Havn (Mariager Fjord) foreslås fjernes i havplanen.

Der foreslås derudover udlagt sejladskorridorer for Næssund, Hundested-Rørvig og Brandsø færgefarter, da disse ikke var med i udkast til havplanen.

Endelig foreslås der udlagt en sejladskorridor, i forbindelse med gennemsejlingen i Alssund/Als Fjord. Dette vil skabe bedre sammenhæng med tyske sejladskorridorer ved grænsen i området syd for Als.

En del af færgeruten Grenå – Varberg foreslås justeret, da færgeruten har ændret destinationshavn i 2020 fra Halmstad til Varberg i Sverige. Herudover foreslås en sejladskorridor for færgefarten nord om Hesselø Syd vindmølleområde, samtidig med at sejladskorridor for færgeruten syd om Anholt fjernes. Sejladskorridor nord om Anholt bibeholdes som mulig fremtidig færgerute samt til reservation for anden trafik nord om Anholt. Korridoren foreslås justeret, så den har forbindelse med Rute C i Kattegat

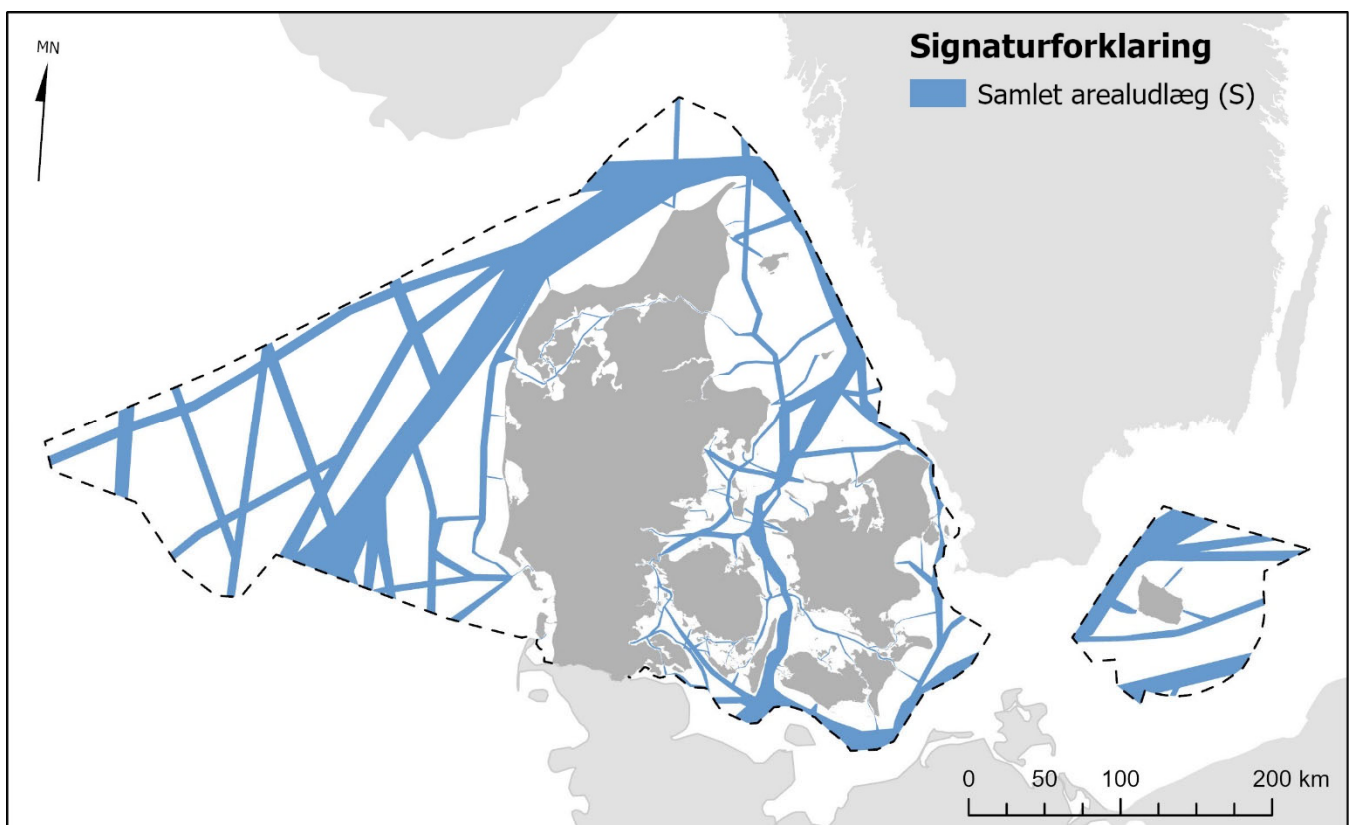
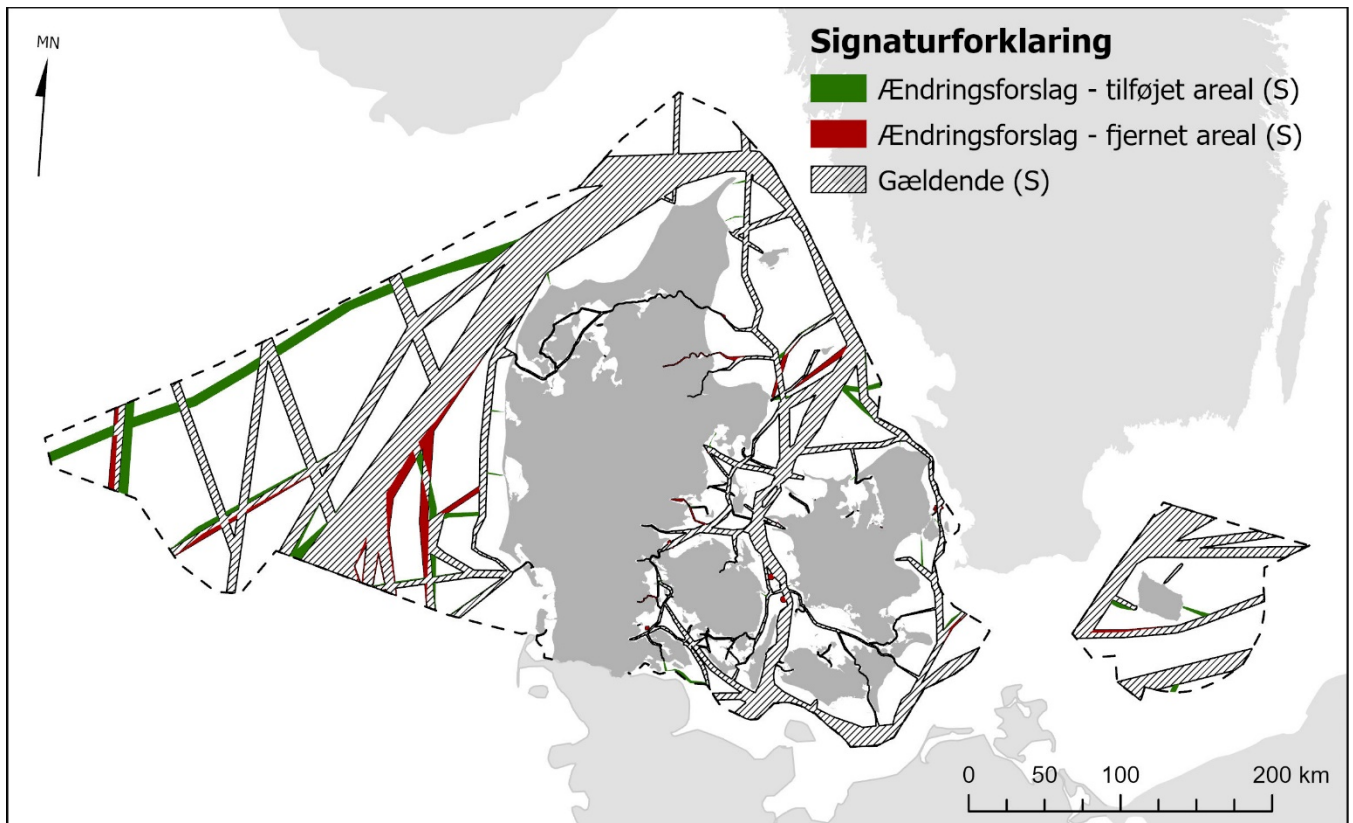
Sejladskorridor i Nordsøen foreslås justeret pga. planlagt etablering af produktionsplatform.

En række sejladskorridorer ved grænsen mellem dansk og tysk område i Nordsøen og Østersøen foreslås også justeret. Ligesom sejladskorridor ved den polske grænse i Østersøen foreslås tilføjet, for at skabe sammenhæng med polsk sejladskorridor.

Sejladskorridoren mellem Bornholms Gat rutesystem til Rønne Havn foreslås gjort bredere.

Der foreslås samtidig udlagt en sejladskorridor øst-vest-gående i det nordlige Nordsø for at sikre trafikken til/fra Storbritannien.

Udlæg til sejladskorridorer i den gældende havplan udgør 33.403km². Med de foreslåede ændringer øges arealet med 1.808 km² til 35.211 km².

Oversigt over ændringer af udkast til ændringsbekendtgørelse ved udstedelse af *Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Danmarks havplan*

Det nærværende dokument præsenterer ændringer foretaget ved udstedelse af ændring af Danmarks havplan i forhold til det udkast til ændringsbekendtgørelse, der har været i offentlig høring.

Der foretages mindre ændringer af udlæg til skaldyrsopdræt i vandsøjlen, råstofindvinding og på natur- og miljøbeskyttelsesområder.

På kortene anvises områderne, der er udlagt i den gældende havplan med betegnelsen 'gældende', hvortil grønne og røde områder indikerer areal, der med udstedelsen af ændringen af havplanen henholdsvis udlægges eller fjernes.

Nedenstående kort er vejledende. De juridisk bindende udlæg og bestemmelser fremgår af havplan.dk.

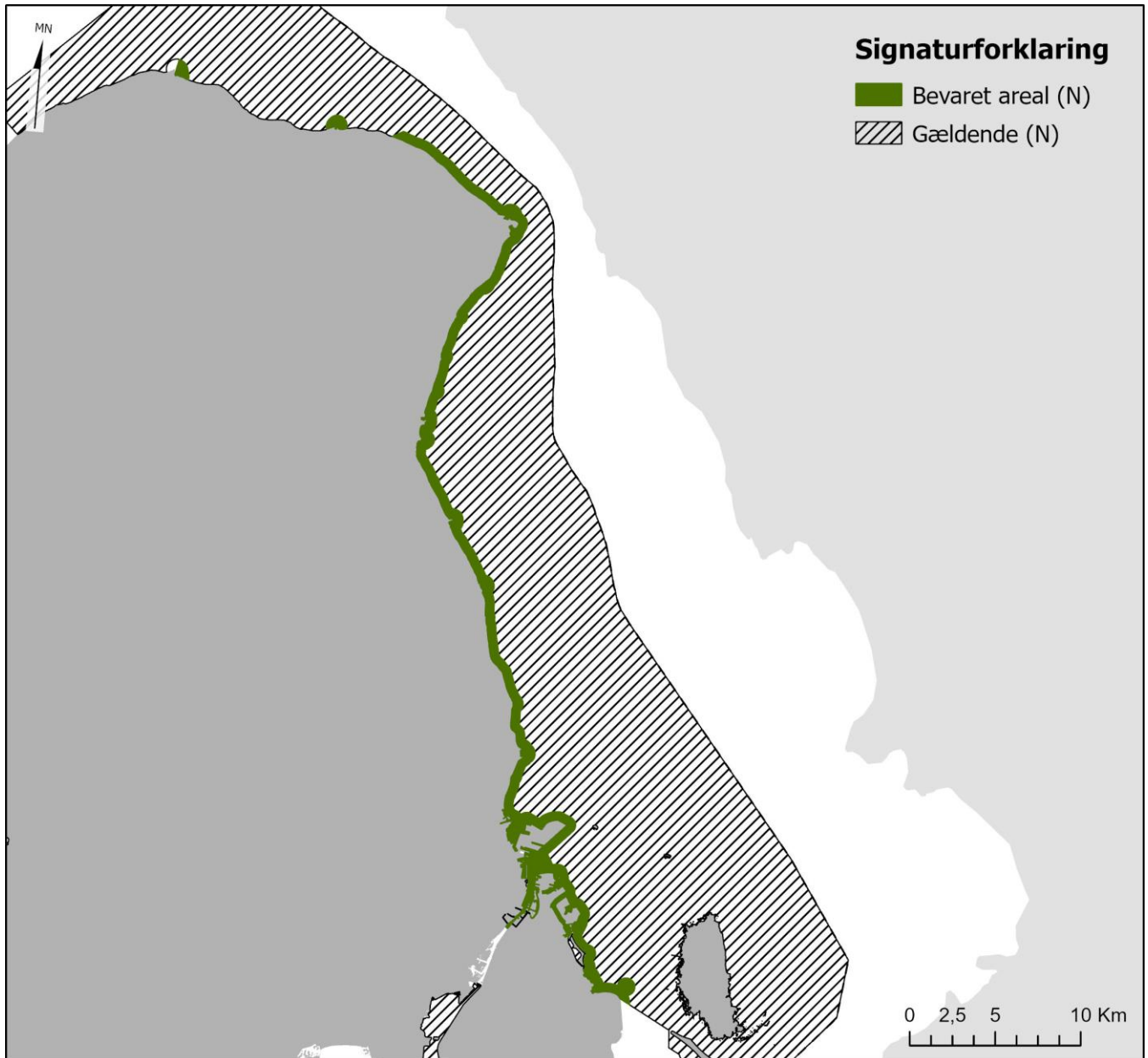
Indhold

Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N).....	2
Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao).....	3
Råstofindvinding (R)	4

Natur- og miljøbeskyttelsesområder (N)

På foranledningen af Miljøministeriet, og på baggrund af høringssvarene til havstrategien, trækkes fjernelsen af areal til natur- og miljøbeskyttelsen i Øresund tilbage ved udstedelsen af ændringsbekendtgørelsen. I forslaget var natur- og miljøbeskyttelsesområdet trukket 500 m ud fra kysten, men denne ændring ønskes ikke udstedt.

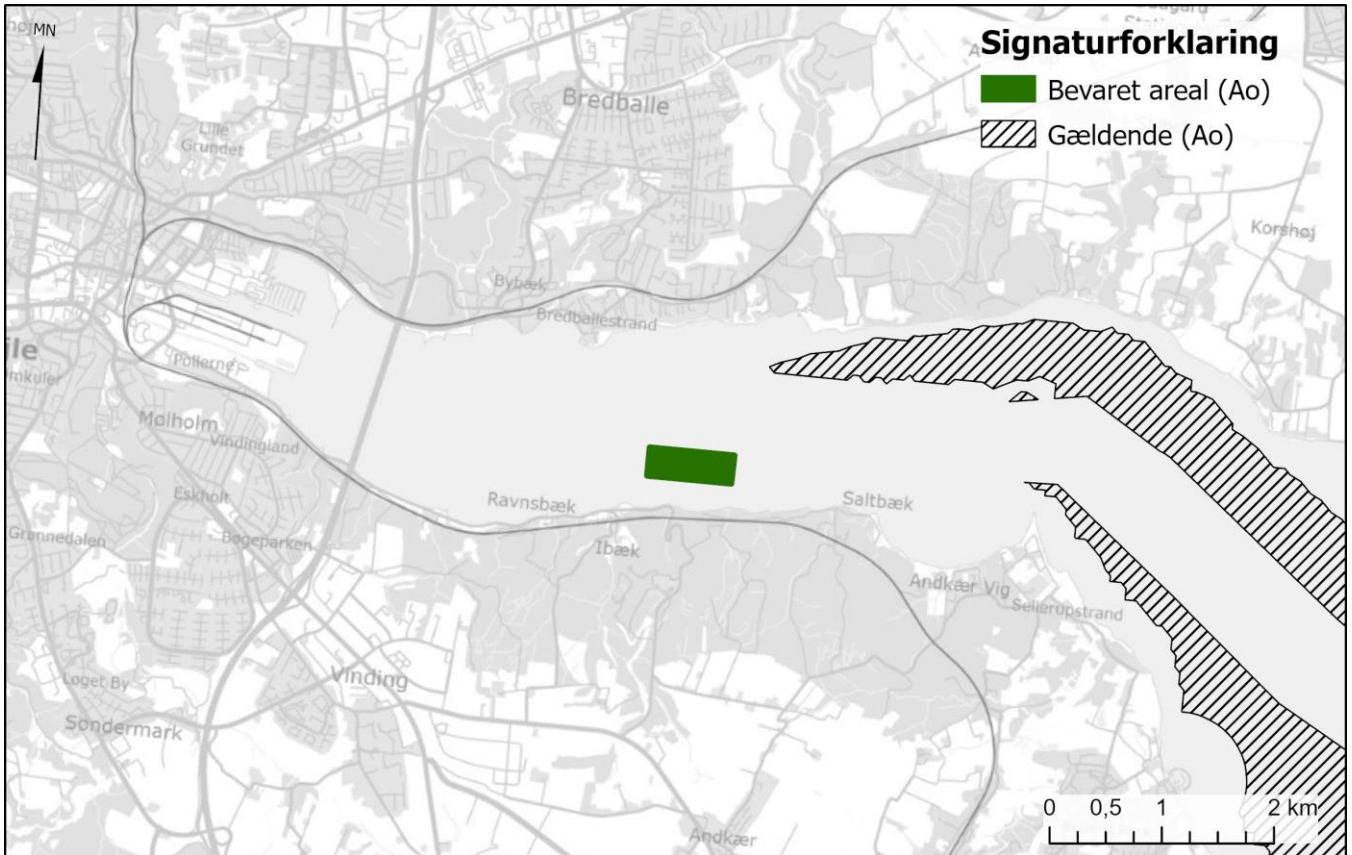
Den samlede angivelse af natur- og miljøbeskyttelsesområder øges med 42 km² til et samlet areal på 33.199 km², hvilket svarer til 31,73 % af havarealet.

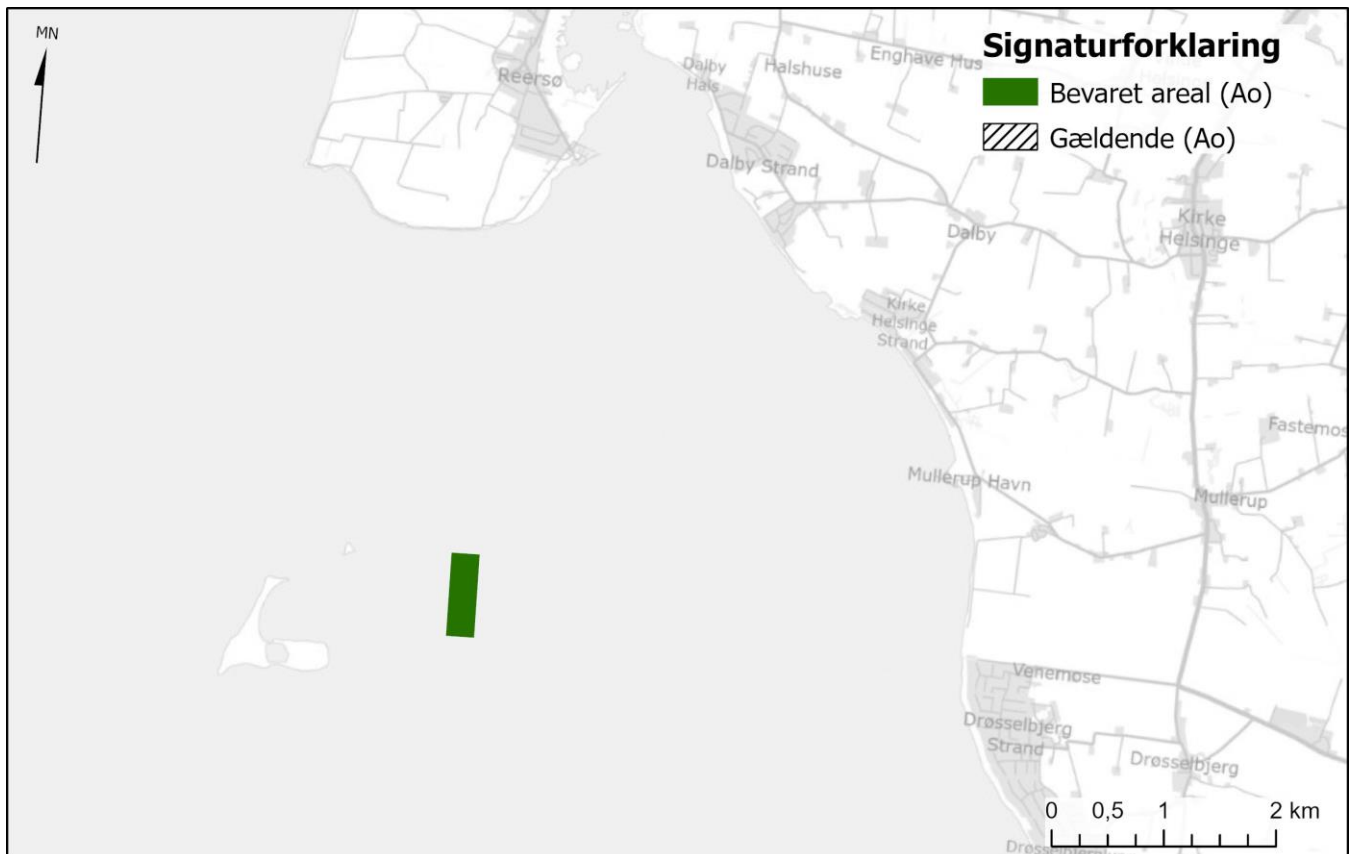
Opdræt af skaldyr i vandsøjlen (Ao)

I forbindelse med høring af forslag til ændring af havplanen blev det påpeget, at der inden for to udlæg til opdræt af skaldyr i vandsøjlen, der blev foreslået fjernet, er to eksisterende tilladelser til opdræt af skaldyr. De foreslåede fjernede arealer bevares fsva. de to områder, hvor der er eksisterende tilladelser til skaldyropdræt, ved udstedelse af ændring af havplanen.

Det udlagte areal øges med 0,25 km² for udlægget i Vejle Fjord og 0,19 km² for udlægget i Musholm Bugt. Samlet bliver udlægget til opdræt af skaldyr i vandsøjlen ved udstedelse 1170,25 km².

Sted: Vejle Fjord

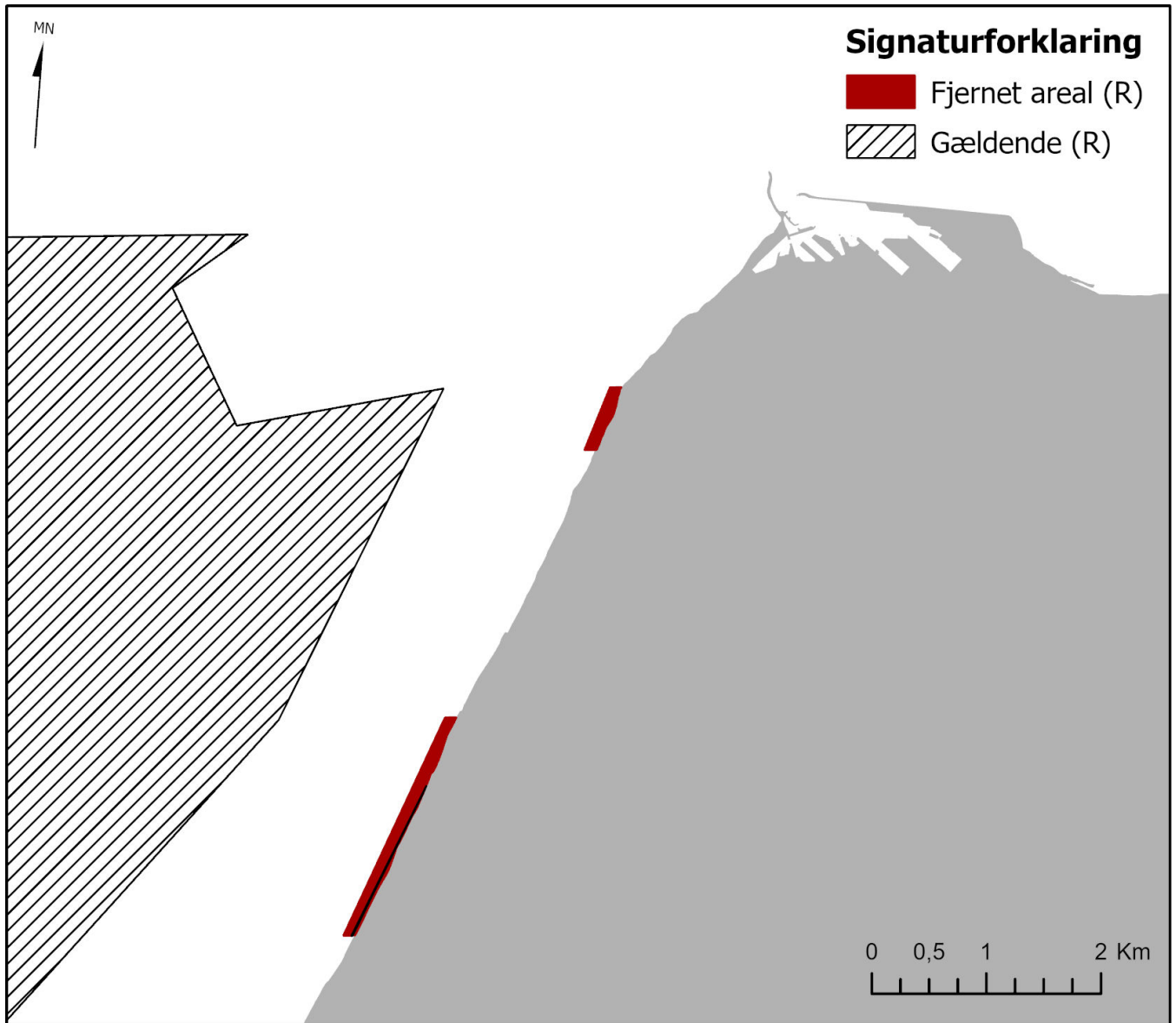
Sted: Musholm bugt

Råstofindvinding (R)

Ved forslag til ændring af havplanen blev der foretaget en systematisk evaluering af udlæg af zoner til råstofindvinding, således at udlæg på dybde lavere end 6 meter er fjernet og en række små huller i eksisterende råstofzoner er blevet udfyldt. På den baggrund er der i udkast til ændring af havplanen foretaget ændringer af 82 udviklingszoner til råstofindvinding. I alt er der tilføjet arealer 84 steder og fjernet areal 151 steder i udkast til ændringsbekendtgørelsen.

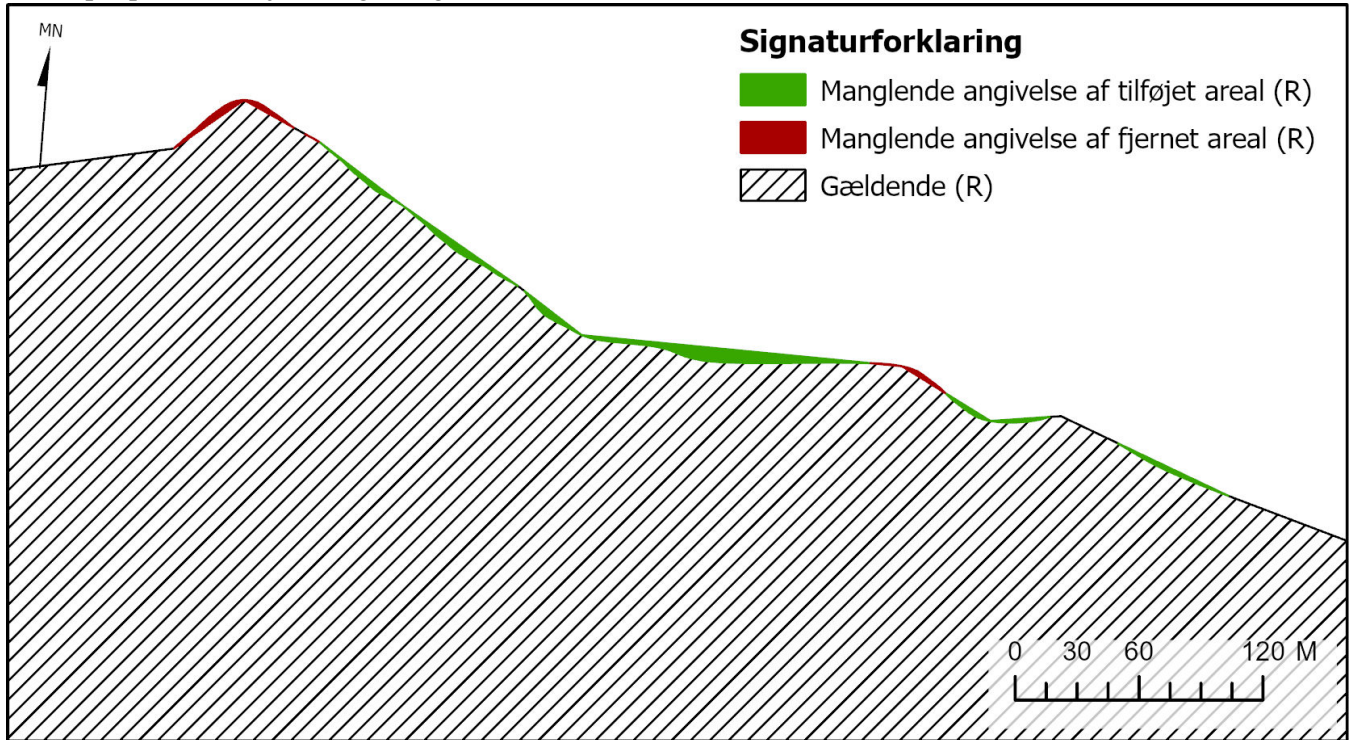
Det har i forbindelse med høringen vist sig, at en selvstændig ny zone (R108) og en væsentlig udvidelse af en eksisterende zone (R72) ikke været illustreret korrekt. Begge zoner er beliggende ved kysten syd for Hirtshals. Disse to ændringer vil ikke blive udlagt, grundet den manglende korrekte angivelse af zonerne som værende i høring, og da udlæggene vurderes til at være af væsentlig karakter. De to områder fremgår af kortet nedenfor.

Der foretages en række mindre, tekniske justeringer af zoner til råstofindvinding i forbindelse med udstedelsen af ændringsbekendtgørelsen. Disse justeringer udgør tilsammen et tilføjet areal på 0,18 km² og en fjernelse af 0,02 km² fordelt på 23 eksisterende zoner. Justeringerne vurderes ikke at være væsentlige og at være omfattet af den udarbejdede miljøvurdering.

Råstofzonerne R72 og R108 ved Hirtshals. Zonerne markeret med rødt fjernes ved udstedelsen.

Eksempel på tekniske justeringer af gældende råstofzoner:

Sted: Zone R3 i Femern Bælt